

POLICISTA č.11/2008 – Ročník 14.
z obsahu

Na titulní straně foto Jaroslava Kopice

slovo policejního prezidenta

Některé pilíře reformy Policie ČR.....6

jmenování

Nový ředitel Policie ČR – Správy hl. m. Prahy 7

reportáže

Fotbal, derby, násilí.....2-5

Není malých úkolů.....20-23

zahraničí

Tuk zachytil smrtící střelu.....10

Slovensko a bankovky.....12-13

pravidla slušného chování

Příjmací pohovor.....16-17

případ skončil

Sedm starých dam.....14-15

kynologie

Klenoty na čtyřech nohách.....19

jak to chodí jinde

Vojenská policie a hasiči v misi KFOR.....26-27

portrét

Zločin během tenisu.....28-29

školství

Dva a půl dne.....30-31

povídka

Mstivý kocour.....32-34

křížky u silnice

Přímá cesta jinam.....35

domácí násilí

Intervenční centrum v Ústí n. L.....36-38

kultura

Vraždit je tak svůdné.....40

Čas žalostné sklizně.....40

fotoreportáž

V Domažlicích tekla krev.....41

čtenářské soutěže

Znaky evropských měst.....24

Velká křížovka o ceny.....42

Deset minut s paragrafem.....43

motorismus

Economy Run 2008.....44

sport

Kdo neplácal.....45

z policejních archivů

Piano popelář.....46-47

výstavy

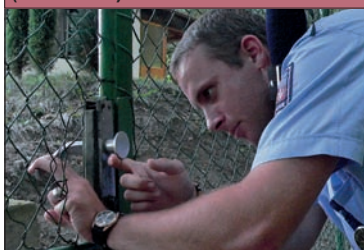
Jubilejní IDET 2009..... 39

Československá legie v Rusku 1914-1920.....48

**FOTBAL,
DERBY,
NÁSILÍ**
(str. 2-5)

NENÍ MALÝCH ÚKOLŮ
(str. 20-23)

**KLENOTY
NA ČTYŘECH NOHÁCH** (str. 19)

**VOJENSKÁ POLICIE A HASIČI
V MISI KFOR** (str. 26-27)

DVA A PŮL DNE
(str. 30-31)

**V DOMAŽLICÍCH TEKLA
KREV** (str. 41)

**ČESKOSLOVENSKÁ
LEGIE
V RUSKU** (str. 48)

KDO NEPLÁCAL (str. 45)

**Měsíčník POLICISTA vydává MV ČR,
odbor prevence kriminality**

Ředitelka: **Mgr. Jitka GJURIČOVÁ**

TISKNE: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha-Chodov.

REDAKCE:

šéfredaktorka **Mgr. Dagmar LINHARTOVÁ** Grafická úprava a reprodukce: Kristina Pokorná
Příjem inzerce v redakci: tel.: **974 816 570 až 577**, Inzeráty zasílejte na adresu redakce v tiskovém
PDF, nebo JPG, v barevnosti CMYK. Za obsahovou náplň a případné textové chyby v zaslaných
inzerátech v elektronické podobě redakce neodpovídá.

Adresa redakce: **nám. Hrdinů 4, 140 00 Praha 4** Tel: **974 816 571**, fax: **974 816 846**

e-mail: redakce@mvr.cz, <http://www.mvr.cz/casopisy/policista>

MK ČR E 5199 ISSN 1211-7943

Informace o předplatném, objednávky policistů a veřejnosti vyřizuje Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o.

obchodní úsek, Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4-Chodov

tel.: 974 887 334, 335, 341, fax: 974 887 333, e-mail: pavel.komarek@tmv.cz Objednávky veřejnosti
a zahraničních zájemců vyřizuje: **Předplatné tisku, s. r. o.** Obchodní úsek Hvoždanská 5-7 CZ – 148 31

Praha 4 **Roční předplatné** činí 360 Kč Předplatitelům zasílá Jindřich Matouš, distribuce tiskovin.

Redakční uzávěrka 16. 10. 2008. Číslo 11/14. ročník vychází 10. 11. 2008.

Podávání novinových zásilek povoleno: Českou poštou, s. p. Odštepň závod přeprava, č. j. 23/96,

dne 3. 2. 1996.

Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Za původnost a pravdivost odpovídá autor.

Některé příspěvky budou uveřejněny i v počítačové síti internet.

FOTBAL DERBY NÁSILÍ

Derby slavných pražských „S“, tedy Slavia a Sparty, odehrané na jaře 2008, vstoupilo svým způsobem do historie. Bohužel, nikoliv přehlídkou dramatických šancí a nádherných gólů. V doslova válečné vřavě zanikla i událost, která by jinak řadu dní živila sportovní stránky deníků: Mladý hráč Slavia skóroval, triumfálně se rozběhl vstříc fanouškům a vysvlékl si dres. Tím si ovšem od rozhodčího vysloužil druhou žlutou kartu, v součtu červenou – a byl potupně vyloučen...

Malé antické drama člověka, který během několika desítek vteřin prožije slávu i pád, bohužel zastínilo – velmi eufemisticky řečeno – nesportovní chování části obecnosti. Jak už to bývá, společenské vnímání se rozdělilo na dva názorové tábory. *Hooligans vyhlásili českému fotbalu válku a policie nezasáhla s potřebnou tvrdostí*, říkali první. Proti tomu stálo:

Policie svou zbytečnou tvrdostí jen přilévala olej do ohně. Druhý názor byl v menšině a veřejnost – díky přímému přenosu derby i vydatným záběrům v televizních zprávách – byla pobouřena. Politici se bili v prsa, jak zjednájí nápravu, něco se pak udělalo, něco zaniklo... A protože fotbal je věčný a nezníčitelný, hotové perpetuum mobile, rozběhl se nový ročník ligy.

9. kolo. Datum 6. října 2008. Jinak termín dalšího derby pražských „S“, tentokrát v letenské AXA Aréně, tedy na domácí půdě Sparty. Bude se jarní incident v ochozech opakovat? Rozhodli jsme se v redakci, že kontaktujeme tři policejní důstojníky, svým způsobem klíčové pro nadcházející zápas. Jak se muži zákona vyrovnají s možnými výtržnostmi fans?

Utrhané sedačky lítají vzduchem. Dav deprivantů zvláštního ražení lomcuje hrazením kolem ochozů. Proti nim stojí skupinky policejních těžkooděnců. Normálního člověka by svým zjevem odstráili, však se jim taky přezdívá „ninžové“. Ale fanatici v dresech a šálách mají pro strach uděláno. Výbuchy pyrotechniky jsou permanentním hlukovým doprovodem fotbalového zápasu... Ano, uvnitř té vřavy pobíhá dvaadvacet hráčů a tři rozhodčí. Fotbal – to je hra. Natož derby! Takže show musí pokračovat...

Rvačka důležitější než fotbal

Je čtvrtek 2. října a my si povídáme s nadporučíkem Ing. Jaroslavem Knížkou, vedoucím Pohotovostní motorizované jednotky Správy hl. m. Prahy Policie ČR, v jeho kanceláři, umístěné ve starých Dáblicích. S jeho lidmi se tudíž můžete

té dlouhé šňůry služeb kvůli fotbalovým mačům?

„Před několika lety cestovalo asi 2 300 fanoušků Baníku Ostrava, kteří rozhodně patří k těm rizikovým, na utkání se Spartou. Většina z nich využila speciálního vlaku, který připravily České dráhy. Vlak dorazil do pražské Libně, tedy na předměstí, kdosi z cestujících zatáhl za záchranou brzdu... Prostě dál se nejelo a my jsme stáli před nelehkým úkolem dostat ten početný dav z Libně až na Letnou, včetně využití metra. Podařilo se, v obklíčení policejním kordonem, dorazili fans bez větších problémů až na Spartu.“

Celkové atmosféře – jak známo, vztahy mezi tvrdým jádrem příznivců Baníku a Sparty jsou velmi napjaté – přispělo, že Baník měl už tehdy titul v kapse, výsledek utkání nemohl nic zásadního ovlivnit... Divácké násilí stále narůstá, touha utkat se s protivníkem v bitce je silnější než vidět fotbal samotný. Navíc už rváči pochopili, že na stadionu se k sobě nedostanou, že jim v tom policie vždycky zabrání. Proto si třeba tvrdé jádro Brňáků domluvilo s tvrdým jádrem Bohemians 1905 hromadnou rvačku na Jižním Městě bez ohledu na časovou vzdálenost od Vršovic, kde se utkání hrálo.“

Bohatýři posílnění vodkou

Před časem přicestoval do Prahy na utkání Poháru UEFA se Spartou moskevský Spartak. Jeho fanouškové patří k těm mezinárodně obávaným, proslýchalo se, že „bohatýrská“ nátura jim poskytovala při střetech s policejními těžko-oděnci mimořádnou odolnost. Tam, kde by šel už zpacifikovaný Čech do kolen, potřásl Rus vyholenou zkrvavenou hlavou a pral se dál...

„Faktem je,“ konstatuje npor. Knížka, „že při pražském utkání se spartakovské tvrdé jádro střetlo s pořadatelskou službou. Tempo prohlídek u vstupu se jim zdálo příliš zdoluhavé, tak chtěli násilím dovnitř... Pořadatelská ochranka byli trénovaní chlapi, ale začali prohrávat, do konfliktu se musela vložit policie. Někteří ruští fanoušci byli vskutku odolní. Já to přičítám jejich celkovému psychickému vybavení, oni se ozbrojují, jdou do toho, jako by jim všechno bylo jedno... Delegát UEFA byl doslova nešťastný z množství petard, přičítal to pyrotechnice, které vinou špatné kontroly pořadatelů pronesli fanoušci do ochozů. Museli jsme mu vysvětlit, že nešlo o zábalnou pyrotechniku, ale o tu, kterou jsme použili při policejním zákroku a že předcházela pacifikaci těch nejhorších výtržníků.“

Povídáme si s nadporučíkem Knížkou o tom, že jeho lidé musí při střetech s fans – nasazování jsou zejména na příchod a rozchod diváků ze stadionu do ulic – čelit

situaci, která se běžnému setkání s rváči, například s opilci někde v hospodě, vymyká. Anonymnímu davu narůstá síla a odhodlání, součástí policejního výcviku je tedy nejen fyzická akce samotná, ale taky psychologická a taktická příprava.

Eden zatím chráněný

Do místnosti vstupuje další domluvený respondent major Bc. Luděk Procházka, velitel odboru Speciální pořádkové jednotky pražské policejní správy. Nedílnou součástí jeho přítomnosti je vysílačka – druhý březnový den je totiž vyhrazen ve sportovním kalendáři Poháru UEFA. Do Prahy a na Spartu tak zavítali hooligans Dinama Zagreb, rovněž obávaní v celoevropském měřítku. Už předchozí noci tropili v centru Prahy výtržnosti a nešetřili jimi ani odpoledne před utkáním.

„Tak jako nemůžeme srovnávat jabka s hruškami, nemůžeme jen tak klást rovnítko mezi jarní derby na Strahově a pondělní na Letné,“ říká rezolutně mjr. Procházka. „Oba stadiony jsou stavbou odlišné, Strahov je sportovní, tedy i s lehkotletickou tartanovou dráhou pro běže, Letná je typický fotbalový stánek. Už v tom je rozdíl.“

Letná se ještě donedávna pyšnila nejlepšími podmínkami a hrály se tu proto i pražské zápasy reprezentace ČR. Nicméně mezitím vyrostl nový „chrám“ v Edenu, potomek někdejšího stadionu, na kterém hrála Slavia už od padesátých let. „Nová Slavia je krásná, moderní, kapacitní,“ přisvědčuje npor. Knížka. „Když se dívám z prostor, které byly velicímu štábu na stadionu vyhrazeny, dolů, nabízí se impozantní pohled. Ale taky hodně strmý. Až mám pocit, že nebezpečně strmý. Mezi diváky a hrací plochou nejsou žádné bariéry, tak jako v Anglii, zatím zvládla pořadatelská služba vše bez problému. Jenže dosavadní utkání nebyla riziková, třeba z Jablonce přijeli lidé zvědaví a natěšení, jak vypadá nový Eden...“

„A protože slávisťe si svůj nový stadion nebudou ničit, vše se zatím odehrálo v přijatelných mezích,“ navazuje mjr. Procházka. „Skutečnou zátěží bude, až na Slavii přijede Baník nebo se odehraje derby se Spartou.“

Zbouráme Strahov!

Vracíme se opět k jarnímu derby, k incidentům, které ho provázely. „Já jsem tenkrát dostal prostřednictvím internetových novin Mladé fronty 120 otázek. Na 30 jsem stihl v daném čase odpovědět, přičemž jsem vynechal otázky typu jestli jsem nějaký novodobý Hitler, když jsme si dovolili takhle proti fanouškům zakročit,“ konstatuje ironicky mjr. Procházka.

Vědělo se, že derby je jedním z posledních utkání slávisťů na jejich divácky neoblíbeném „detašovaném pracovišti“ na Strahově. Bylo známo, že příště se už postěhují domů, do nového. A taky se z různých fanouškovských webů vědělo, že existuje houfně opěťovaný podnět: „Zdemolujeme Strahov! Už ho není potřeba, tak ho zbouráme a kdo bude chtít, vezme si suvenýr na památku!“ Pražská policie proto dostala posily i ze středních Čech. První problém

setkat na celém pražském území, jsou to právě ti, které přivoláte na pomoc vytočením čísla 158.

Dohled nad chováním fotbalových fanoušků v ulicích je nedílnou součástí jejich práce. Nadporučík Knížka bude v příštím derby velet celému opatření přímo na stadionu, v malém policejním štábu. Jaký zápas mu utkvěl nejvíc v paměti z celé

vznikl, když fanouškové Sparty dorazili – s ignorancí na upozornění, jež zazněla v médiích – schválně na poslední chvíli. Chtěli totiž navzdory kontrolám pronést dovnitř pyrotechniku a další předměty vhodné ke rvačce i demolicí.

Major Procházka: „Spartáni doufali, že pod časovým tlakem nebudou pořadatelské prohlídky tak důkladné. V tom se ale přepočítali, bylo jasné, že při daném tempu nestihnou začátek. Tak se pokusili vniknout dovnitř násilím, vypukla rvačka s pořadatelskou ochrankou, což policie rychle srovnala. Hrdost letenských fans byla pocuchána, bylo zaděláno na další provokace. Druhým problémem bylo, že naopak zcela selhala pořadatelská služba před slávistickým kotlem, ti lidé doslova utekli a do hlediště se tak dostalo hodně pyrotechniky.“

Takže na potíže bylo zaděláno už před zápasem. V tom je každý zápas jiný. Hněv fanoušků, přesně řečeno zlobně vyladěnou psychózu davu může vyvolat *così* na začátku, jindy na samém konci, spouštěčem může být i rozhodčí, pokud se jeho způsob řízení fanouškům nelíbí.

„Dodnes si můžeme klást otázku, jestli rozhodčí neměl utkáni za daných podmínek ukončit,“ ptá se nahlas Luděk Procházka, ale vzápětí se shodne s názorem Jaroslava Knížky: „Ale taky se musíme ptát, co všechno by se dělo hned potom.“ Oba důstojníci se také shodnou v tom, že jarní derby znamenalo přelom: Českomoravský fotbalový svaz rozhodl, že pro příště bude u všech ligových utkání zvážena jejich rizikovitost. O přijatých opatřeních budou rozhodovat na společné schůzi zástupci daného klubu, ČMFS, policie státní i městské, pořadatelské služby, jakož i zástupci ze strany hasičů a zdravotní služby.

Programová listina? Kalendář rvaček!

Téhož večera znechutily Prahu hordy záhybských výtržníků a sčítají se škody. Derby tak mělo nečekaný „předzápas“. Následující den hovoříme s majorem Bc. Davidem Jandou, z 3. tzv. protixtremistického oddělení SKPV-OOZOK (Odboru odhalování závažné obecné kriminality) pražské policejní správy. „Davy fanoušků jsou velké, ale musíme v nich rozlišovat. Skutečných radikálů je tak stovka, další dvě stovky jsou problémoví jedinci, kteří se dají strhnout okolnostmi a davovou psychózou. Radikálů má Sparta 80, Slavia 60, na druhou stranu slávistická euforie během Ligy mistrů vytvořila až desetitisícový kotel. Což byla docela síla, normálně jsou v kotli dva až tři tisíce fanoušků.“

Major Janda hovoří o tom, že počet radikálů je v klubech každý rok proměnlivý. Ne vždy dorostou patřičně bojechtiví jedinci, skutečnou „katastrofou“ může být, když se někdo z vůdců octne pro trestnou činnost za mřížemi. Chybí velení, organizovanost je ochromena... Tahle proměnlivost se přirozeně týká i anarchistů a skinheadů, skupin se svérázným názorem na politické a světové dění, ze kterých se fans a hooligans rekrutují. Co je ale pro laika velmi překvapivé,

že dochází k prolínání obou subkultur. Nikoliv ideově, ale oblečením a vzhledem. Ještě nedávno byl skinhead s piercingem v obočí nebo na jazyku nemyslitelný, dnes podobná striktnost neplatí. Takřka globální tolerance na marihuanu byla též příčinou, že si nová generace ultrapravicáků prosadila kouření „trávy“. Zhulený skinhead!?! *O tempora, o mores!*

Jandovi lidé nemají lehký život. V Praze jsou v současné době čtyři ligové týmy, tři druholigové, hraje se hlavně v sobotu a v neděli... Když k tomu připočteme minitorování politických akcí extrémistů, vychází kriminalistům tak jeden volný víkend za tři měsíce! „Programová listina fotbalových soutěží se pro řadu fanoušků stala kalendářem vzájemných bitek. Kdyby se moc nudili, klidně si domluví rvačku i během průjezdu hlavním městem na nějaké mimopražské utkání svého klubu.“

A co nadcházející se derby? „Oficiální průvod slávistů z Edenu na Letnou má dvě domluvené trasy, ale tam asi moc problémů nebude. Důležitější bude zjistit včas místo, kde se má odehrát bitka mezi oběma tábory radikálů. Ale štěstí přeje připraveným...“

Před minulým derby vyšly naše informace na 110 procent.“ Dobrá práce agentů? Major Janda se jenom pousměje: „Prosím vás... Dovedete si představit šestnáctiletého agenta, aby zapadl mezi fans? To je přece nesmysl! A někoho jiného by rychle odhalili, i relativně mladý člověk bude pro ně starý a nápadný. Nás už znají taky, stačí aby vás dvakrát trikrát, maximálně pětkrát viděli poblíž svého srazu a správně si vás dosadí. Oni znají nás, my je, to je výchozí realita.“

Setkání končí názorem majora Jandy – v tom je zajedno se svými kolegy Knížkou a Procházkou – že pondělní derby nebude tak horké. Přestože má být vyprodáno.

Derby s nečekaným výsledkem

Je pondělí 6. října. Ve čtrnáct hodin se scházejí fanoušci Slavie v Edenu. Jeden z organizátorů prodává z obrovské krabice červená trika. „Ať vypadáme všichni stejně!“ Průvod vyráží do Strašnic k metru, je spíš veselý než neurvalý, přesto „normální“

pasážeri v metru blednou. Zejména když rozkurážení mladíci rozhoupají vagón za jízdy. Z příští stanice Želivského už cestují slávisťe sami... Málokdo z nich tuší, že tou dobou se na Čechově náměstí ve Vršovcích odehrála asi stopadesátiletá bitka mezi tvrdými jádry obou táborů. Policie ale zanedlouho zchladila horké hlavy, asi dvě desítky fans byly zadrženy.

Na stadionu je zatím klid před bouří. Krátce před 16. hodinou se zdravím s pány Knížkou a Procházkou. Poznamenám, že po chorvatském krvavém bifteku dnes čeká policii pouhý zákusek. Zdrženlivé výrazy obou policejních důstojníků znamenají jediné: Uvidíme!

● **16.16.** – Na stadionu jsou jen hloučky těch nejnedočkavějších. Klid před bouří čeří jen policejní vrtulník, bdící ve výšce nad AXA Arénou a jejím okolím.

● **16.23** – Trénér Sparty Lavička hovoří před kamerou České televize. Má zachmuřený výraz, sotva asi ale tuší, že je to jedno z jeho posledních veřejných vystoupení za Letenské.

● **16.26** – První fans chystají v kotlech vlahoslávu. Zatím se podobají spíš pilným včeličkám než bojechtivým sršňům. Jeden z velkých spartánských transparentů „Vítězství, nebo ...“, doprovozený krvelačnou malůvkou, neslibuje domácím fotbalistům v případě selhání nic dobrého.

● **16.40** – předzápasová rozsvička Spartánů je provázána prvním hurónským pokřikem.

● **16.41** – Aby to nebylo slávisťům v kotli líto, rozhybat se jdou i „sešívkové“.

● **16.50** – Průvod červenobílých se blíží k Letné. Ještě v úseku kolem Pařížské

ulice použili nadšenci dvakrát zábavnou pyrotechniku, svolavatel pochodu bude mít policii co vysvětlovat... Letná, AXA Aréna. Na slávisty už čeká „uvítací“ výbor spartánů. Policie státní i městská, včetně té jízdní, oddělí oba tábory. Střet je tak jen v poloze nenávistných nadávek. „Jude Slavia!“ proti „Smrt Spartě!“ Občas prolétne vzduchem i nějaká plechovka či lahev, dojde ke zranění hlavy spartánského fanouška, ale po ošetření v nemocnici Na Františku ještě kus fotbalu stihne. (Nespsí ho pak, chudáka, hlava bolela o poznání víc...)

● **17.12** – Strhující hudba během nástupu mužstev vybíchovala očekávání fanoušků tou nejvyšší měrou. 268. derby pražských „S“ může začít.

● **17.16.** – Za bedlivé asistence televizních kamer zahájí rozhodčí Příhoda utkání. V příštích 93 minutách se odehraje cosi velmi podobného dobytí Čarohradu. Letenský svatostánek je totiž vyplněn potupnou porážkou 1:4 a červenobílý nepřítel nadšeně tančí na dobytém území, hráči i fanoušci. Málokoho bude zajímat, že důležité góly, znamenající stav 1:0 a 3:1 pro vítěze padly pravděpodobně z ofsajdu. Nesprávně neuznaným gólem byla poškozena i Slavia. Naštěstí se tyto verdikty rozhodčích neodrazily v sektorech fans nijak drasticky, těch několik světlíc z domácího tábora bylo jen odrazem narůstající spartánské frustrace a zmaru.

● **19.10** – Diváci odcházejí domů. Ruměnné tváře slávisťů se jasně liší od zsinálých spartánských obličejů. Fans v kotli hostí ještě slaví, ostatně čas jejich povoleného odchodu ještě nenadešel. „Červenobílá síla!“ Domácí radikálové, asi 150 maníků, se zas srotili před tribunou. Nejsou vyladění protislávisticky, nejradši by zmlátili svoje včerejší miláčky, dnes sraby, co zavinili tu úžasnou ostudu. „Hráči ven!“ Ale v cestě ke kabinám jim stojí nekompromisní pořadatelé, doplnění policisty. Nicméně trasa příchodu obou trenérů na tiskovku vedla raději útroby stadionu. Policie je připravena i k zásahu podél trasy, kterou budou odcházet slávisťové z kotle.

● **21.00** – končí veškerá bezpečnostní opatření k derby. Vyhodnocení: Žádné hmotné škody na majetku. Jeden fanoušek po výzvě k rozchodu neuposlechl a napadl policistu, bude se proto zodpovídat z útoku na veřejného činitele.

Příští den noviny obšírně informují o nečekaně vysokém vítězství Slavia, velebí veterána Šmicra, autora dvou branek, spekulují o odvolání trenéra Lavičky. Zprávy o bitce fanoušků na Čechově náměstí jakož o jejich dalších nepřístojnostech jsou jen zlomkem fotbalových referátů. I z toho je patrné, že policie odvedla dobrou práci.

Derby je mrtvo. Ať žije 269. derby, první v novém Edenu!

Vítejte v pekle, přátelé ???

Viktorín ŠULC
Foto archiv Policie ČR

Reforma policie je jedním z nejvýznamnějších kroků, které Ministerstvo vnitra v tomto volebním období připravuje. Tím se zároveň naplňují programové cíle vlády. Reformu policie je nutno vždy vnímat jako proces, který nekončí nabytím účinnosti zákonů, případně dalších předpisů. Jedná se o dlouhodobý projekt, jehož termín splnění se pohybuje v řádu několika příštích let a s nímž musí být spojeny i nové přístupy všech dotčených subjektů k důslednému naplnění svého poslání.

„Které kroky reformy P ČR už jsou naplňovány a aplikovány v praxi?“ zeptali jsme se policejního prezidenta plk. Mgr. Oldřicha Martinů.

Stěžejní je nový zákon, změna organizačního uspořádání a nová policejní ekonomika. Nemůžeme čekat až na 1. 1. 2009, kdy tyto pilíře vejdou v účinnost, ale musíme se na to připravovat už nyní. Intenzivně se na těchto věcech pracuje. Připravujeme výklad zákona a školíme policisty. Děláme všechny přípravné kroky tak, aby policie podle zákona mohla od nového roku fungovat.

Nová policejní ekonomika vychází z toho, že Policie ČR je jednou z největších „firem“ v tomto státě. Hospodaří s ročním rozpočtem cca 36 miliard korun. Je proto paradoxem, že neaplikuje zcela elementární principy hospodaření s finančními prostředky, které používá každá firma, která nechce zkrachovat. Předpisy upravující nakládání s finančními prostředky v rámci policie jsou zbytečně komplikované. Systém nakládání s těmito prostředky není nastaven tak, aby podporoval výkon policejních činností. Součástí toho je absence odpovědnosti vedoucího funkcionáře jak za výkon policejních činností, tak za jejich ekonomické zajištění.

Nový zákon o Policii ČR dává krajským policejním ředitelstvím postavení organizačních složek státu a účetních jednotek, obdobně jako je tomu u Hasičského záchranného sboru. To ve svém důsledku bude znamenat decentralizaci ekonomických činností z Ministerstva vnitra a Policejního prezidia na krajské správy, za jejichž současnou centralizaci z okresní úrovně na krajskou. Dosáhneme tak stavu, kdy vedoucí funkcionáři, kteří jsou odpovědní za výkon policejní činnosti na krajské úrovni, budou nově disponovat odpovídajícími právními a zejména ekonomickými nástroji k plnění těchto úkolů. Toto řešení odstraní dnešní nežádoucí stav, kdy ekonomické nástroje využívají příslušníci v centru – na Policejním prezidiu, kteří však neodpovídají za kvalitu výkonu služby v regionu. Návrh řešení tak mimo jiné zrychlí reakci v ekonomické oblasti v souvislosti s potřebami praktického výkonu služby. Dále se dosáhne stavu, kdy se Policejní prezidium bude věnovat pouze rozhodování věcí, které vyžadují centrální řízení.

Změnami projde systém tzv. programového financování. Tento druh financování se již nebude vztahovat na neinvestiční akce. Oproti stávajícímu stavu nově nebude v systému programového financování plánován krátkodobý majetek a drobný dlouhodobý majetek.

Přes uvedené změny je však nutno důrazně připomenout, že návrh zákona nic nemění na tom, že policie organizačně a personálně zůstává jednotným, hierarchicky organizovaným bezpečnostním sborem podřízeným jako celek policejnímu prezidentovi, což platí samozřejmě i na vztah mezi krajskými řediteli a policejním prezidentem.

Ruší se některá tabulková místa?

V letošním roce byl proveden u Policie ČR audit, na základě jehož šetření bylo zrušeno 546 míst v rámci ekonomických úseků ať už na policejním prezidiu nebo krajských správách. Volné tabulky budou použity na jiné činnosti, např. administrativní činnosti na základních útvech.

Jednou ze součástí reformy je rozhodně snížení počtu velitelských míst. Průměrně na

NĚKTERÉ PILÍŘE REFORMY POLICIE ČR

jednoho policejního velitele připadá osm podřízených policistů. Nadbytek vedoucích vede k tomu, že v některých případech má jeden velitel v hierarchii pod sebou dalšího velitele a ten je teprve faktickým řídicím větší skupiny osob. Takovýto systém je zbytečně drahý, znemožňuje efektivní rozhodování a velení, podporuje tendenci rozměňovat odpovědnost na více osob a tím brání i jejímu vymáhání. Lidé, kteří tzv. velí, poté chybí především ve výkonu a odčerpávají finanční prostředky za práci, kterou je schopen zvládnout jeden člověk.

Současná struktura systemizovaných pracovních míst neodpovídá reálným potřebám každodenní policejní práce. Zejména neumožňuje pružné reagování na situaci vyžadující na jedné straně jednoduchou velicí strukturu a na druhé straně dostatečnou koordinaci, metodické vedení a kontrolu práce jednotlivých podřízených článků ze strany nadřízených článků struktury.

Návrh zákona o policii vytváří předpoklady pro realizaci změn v organizační struktuře policie. Vychází přitom z obecné zásady nestanovit organizační strukturu policie podrobně, ale vymezit její základní prvky.

Zeštíhlení velicí struktury umožní jednak posílit výkonné útvary policie, jednak zjednoduší a zrychlí rozhodovací procesy v policii.

Jedním z pilířů reformy, na kterém se průběžně pracuje, je projekt P 1000. Je možné vyčíslit dosavadní náklady na tento projekt?

Za rok 2008 na projekty P 1000 bude dáno 1 398 milionů korun. Do konce letošního roku bude zřízeno 131 moderních kontaktních a koordinačních center, 80 mobilních

služeben v hodnotě 88,6 milionů korun pro dopravní policii, bude investováno zhruba 103 milionů korun do útvarů z celostátní působností, 62 milionů do lokalizačních a záznamových zařízení a do energetických auditů (jsou nutné při rekonstrukcích domů) bude investováno 52 milionů korun.

Na základě externího auditu ITEG na P 1000 byla také zřízena k 1. říjnu 2008 Projektová kancelář, která zastřešuje projekty P 1000, ale rovněž má za úkol efektivně čerpat finanční prostředky z evropských fondů.

Obecně je známo, že chybí mnoho policistů ve výkonu služby P ČR. Jaká je současná personální situace u Policie ČR?

Aktuální podstav k 1. září letošního roku je 4 993 příslušníků. V náboru bylo nově přijato 2 423 lidí, odešlo 2 330 policistů. Nastoupilo tedy o 93 osob více, než jich od policie k 1. září odešlo. Zároveň je v současnosti rozpracováno 5 874 žádostí o přijetí k Policii ČR. Odhadujeme, že ke konci roku bude prostřednictvím náboru přijato 3 500 osob, odejde jich 2 800, tedy celkový podstav k závěru letošního roku předpokládáme 4 500 policistů.

Reforma policie běží podle plánu, v loňském roce jsme předložili příslušné zákony vládě, v průběhu letošního roku probíhá legislativní proces a řada změn tak, jak jsou obsaženy v deseti pilířích, na nichž je reforma postavena. Reforma policie jako celek složený z úkolů povahy jak legislativní, tak i nelegislativní je připravována a naplňována průběžně.

**Připravila
Dagmar LINHARTOVÁ
Foto internet**

NOVÝ ŘEDITEL Policie ČR – Správy hl. m. Prahy

**Policejní prezident
plk. Mgr. Oldřich Martinů
ustanovil k 1. říjnu 2008
do funkce ředitele Policie ČR
– Správy hl. m. Prahy
plk. Mgr. Martina Červíčka,
dosavadního ředitele Služby
dopravní policie
Policejního prezidia ČR.**

Plukovník Martin Červíček označil za své priority v nové funkci:

Personální stabilizaci pražské policie

V Praze chybí v současné době 1 180 policistů oproti plánovanému počtu (7 009 policistů). V červenci letošního roku byl vedením Správy hl. m. Prahy Policejního prezidia ČR a Ministerstva vnitra ČR přijat „motivační program“ směřující k policistům pracujícím na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje a také k potencionálním uchazečům o práci u Policie ČR v těchto regionech

Přípravu na nové ekonomické podmínky v policii

Od 1. 1. 2009 nabývá účinnosti nový zákon o Policii ČR a jednotlivá krajská ředitelství policie se stávají samostatnými organizačními složkami státu. Dochází tím

k významnému posílení jejich rozhodování v ekonomickém zabezpečení a zároveň ke zvýšení jejich odpovědnosti za řízení výkonu služby a jejího finančního zajištění.

Zajištění bezpečnosti osob a majetku v hlavním městě zejména v období předsednictví ČR Radě Evropské unie, za spolupráce se samosprávou a s dalšími partnery.

Během předsednictví České republiky Radě Evropské unie proběhne v Praze několik desítek akcí, které budou spojeny s více či méně rozsáhlými bezpečnostními opatřeními. Jejich předběžné plánování probíhá už v letošním roce.

Nový ředitel pražské policie představil současně i své náměstky. Ve svých původních funkcích zůstávají zástupce ředitele pro trestní řízení plk. JUDr. Ivan Směkal a zástupce ředitele pro ekonomiku plk. Ing. Pavel Dombrovský.

Novým členem vedení pražské policie se stává plk. Mgr. Martin Vondrášek, který dosud působil ve funkci zástupce ředitele

pro uniformovanou policii Okresního ředitelství v Náchodě. V současné době je pověřen výkonem funkce zástupce ředitele pro uniformovanou policii. Pro obsazení tohoto služebního místa se uskuteční výběrové řízení.

-red-
Foto internet

MOTIVAČNÍ PROGRAM PRO POLICISTY SLOUŽÍCÍ NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY A STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Motivační program je tvořen 4 částmi:

1. V rámci projektu P 1000 byl navýšen počet plánovaných rekonstrukcí policejních služeben. Na území hl. m. Prahy bude v r. 2008 zmodernizováno 17 služeben s celkovou investicí 60 milionů korun a ve Středočeském kraji to bude 19 služeben za zhruba 81 milionů korun. Zároveň byl v obou regionech zvýšen plánovaný počet nových služebních dopravních prostředků. V roce 2008 bude obnoveno 65 % pražského vozového parku (207 nových vozidel) a 22 % středočeského vozového parku (150 nových vozidel).
2. Další krok ke zlepšení pracovních podmínek policistů spočívá ve flexibilnějším plánování služeb. Více než 60 % policistů Správy hl. m. Prahy nemá v Praze trvalé bydliště a za prací dojíždějí z jiných krajů. Služební funkcionáři jim aktuálně plánují služby tak, aby bylo jejich dojíždění co nejvíce zohledněno a vznikaly jim větší souvislé časové intervaly mimo službu, které mohou trávit se svými rodinami.
3. S plánováním služeb úzce souvisí možnost ubytování. Od 1. 1. 2009 budou mít policisté možnost využívat ve větší míře tzv. tranzitní ubytování. Umožňuje rychlé a pružné ubytování na požadovaný počet dnů, které policista tráví ve službě, a zároveň tento systém uvolní kapacitu pokojů a lůžek, která jsou v současné době obsazena, ale nedostatečně využívána. Policejní ubytovny tak budou efektivněji využity. Změny v ubytovacím systému budou znamenat finanční úsporu pro policisty, kteří díky možnosti tranzitního ubytování budou hradit pouze počet dní, které skutečně na ubytovně stráví, a nikoli paušální měsíční částku. Za stávajících celkových nákladů budou policejní ubytovny schopny vyhovět potřebám většího počtu policistů.
4. Nedílnou součástí programu je finanční motivace policistů. Policejní prezidium ČR uvolní ze své rezervy 110 milionů korun, které budou investovány do zvláštních příplatků policistů (33 milionů), do cestovních náhrad (7 milionů) a do pracovních odměn (70 milionů). Ředitelé správ budou v rámci své kompetence rozdělovat tyto peníze podle konkrétní míry zatíženosti policistů v přímém výkonu služby a aktuální úrovně podstavu v jednotlivých regionech.

VELKOMĚSTO PSANÉHO FAKTU

Město Letohrad, původně Kyšperk, si letos připomíná 700 let existence a s nastupujícím podzimkem se v něm – v rámci oslav výrazného výročí – uskutečnilo „teprve“ 5. setkání Klubu autorů literatury faktu. Předávala se literární ocenění (hlavní cenu E. E. Kische bral Vladimír Plešinger za knihu Konga, mezi dalšími dekorovanými byl např. za knižní titul Vyvolenci bohů Roman Cílek, letitý spolupracovník časopisu Policista).

Na trojdenní schůzce vyznavačů „faktických příběhů“ se odborně diskutovalo o letohradské (ale i „celostátní a osmičkové“) historii, odezněla nejedna beseda se školní mládeží (úspěšný byl s tematikou katů v Čechách třeba ředitel milovského muzea a spisovatel Vladimír Šindelář) a konal se též vlastivědný výlet na Hedeč (poutní a svaté místo nad obcí Králíky). Také je stále jistější, že novodobá „literární“ tradice ve zdejších městských dějinách má (minimálně pod Orlickými horami) stále větší odezvu.

/ki/

Foto Jaroslav KOPIC

KRIMI FESTIVAL

Jaký lze vidět rozdíl mezi detektivkou a kriminálkou – to se mj. pokoušel odhalit literární Krimi festival v podmanivém a literárním zázemím bohatém Přísku.

Ke „konferenčnímu“ sezení se na Otavě počátkem října sešli reprezentanti České sekce světové organizace AIEP (na podnět píseckého spisovatele, emeritního kriminalisty, též autora třeba vánočních povídek v Policistovi – Ladislava Běraňy) se čtenářskou veřejností (ale i s vedením radnice).

V přítomnosti členů Četnické pátrací stanice Praha se vzpomínalo na písecké oběti z řad policie v souvislosti s příhraničními bojůvkami kolem „mnichovské zrady“ před sedmdesáti lety. Nakladatel Jan Měšťan odměnil nejlepší krimipovídku Buřinkou rady Vacátka. A odpověď na jednu ze základních otázek do veřejné diskuse můžeme částečně ilustrovat na 2. dílu Velkého pitavalu z malého města, který by se měl objevit na knihkupeckých pultech před Vánoci.

Kriminálka vychází ze skutečného případu, detektivka bývá holý výmysl (odborně pojmenováno fikce) – zatímco literární, „pitavalový“ tvůrce a kamarád Láďa Beran vypráví cosi mezi tím!

P. S. Speciální debaty budou zřejmě výhledově – možná nekonečně – pokračovat.

/ki/

Foto František ŠPAČEK

NATO poosmé v Mošnově

Na sklonku září vyvrcholil na mošnovském letišti Leoše Janáčka už osmý ročník Dnů NATO v Ostravě. Na akci pochopitelně nemohli chybět ani severomoravští policisté.

Branami letiště prošlo podle organizátorů téměř 40 000 návštěvníků. Počasí sice nepřálo (celý den pršelo, teplota nepřesáhla 10 stupňů Celsia, foukal silný vítr), ale zato bylo opravdu na co se dívat. Celodenní program se skládal z prezentace těžké vojenské, policejní i záchranářské techniky, ukázek výcviku speciálních jednotek, leteckých ukázek a prezentace výzbroje, výstroje a vybavení útvarů. Největšími lákadly byly určité letouny včasné výstrahy AWACS z britského královského letectva a základny NATO v Geilenkirchenu (Německo) a obří transportní letoun An-124 Ruslan z Ukrajiny.

A čím přispěli policisté? Návštěvníci mohli vidět například společnou akci policistů zásahové jednotky Správy Severomoravského kraje a jejich kolegů z polského protiteroristického oddílu z Katovic. Policisté měli jasně daný cíl: osvobodit rukojmí. Simulovaná akce vypadala naprosto reálně, a tak zejména děti v některých chvílích evidentně zatajovaly dech. Držely všechny palce zasahujícím zakukleným mužům, ať se jim podaří rukojmí osvobodit a pachatele zadržet. Povedlo se. Dospělí určitě ocenili profesionalitu celého zároku.

Své „umění“ předvedli také policisté ze skupiny služební kynologie městského ředitelství Ostrava se svými čtyřnohými svěřenci. Sklidili velký aplaus od přítomných diváků, kterým se líbily ukázky zejména poslušnosti a obranářských disciplín.

Návštěvníci Dnů NATO se mohli podívat i do stanu, ve kterém měla zásahová jednotka Správy Severomoravského kraje vystavenou svou výzbroj. V obdobném duchu, včetně policejní výstroje, byl i stan policistů pořádkové jednotky městského ředitelství Ostrava.

Na akci dorazili také policisté z pyrotechnické výjezdové skupiny Olomouc (spadají pod pyrotechnický odbor Policejního prezidia ČR). Tato skupina disponuje nejmodernějšími technickými prostředky pro prověrování, identifikaci a zneškodnění nástražných výbušných systémů. Zájemci se mohli podívat například na pyrotechnického robota.

Nechyběli ani policejní potápěči z odboru speciálních potápěčských činností a výcviku Policejního prezidia ČR, pracoviště Frýdek-Místek. Mnoho návštěvníků zavítalo rovněž do místnosti, ve které byli policisté z preventivně informačních skupin Okresního ředitelství Nový Jičín a Správy Severomoravského kraje. Policisté byli připraveni odpovědět na jakékoli dotazy týkající se policejní práce, uplatnění u policie, prevence...

Por. Mgr. Soňa ŠTĚTÍNSKÁ

MUZEUM A JEHO DĚTI

dové atmosféry se zkoušela znalost dopravních značek i cyklistické schopnosti budoucích aktivních účastníků silničního provozu.

Uvnitř muzea mezitím probíhala speciální jevištní představení („dopravně pohádková“ a „černodivadelní“), zábavné lekce výtvarného umění nebo i veskrze praktické školení mladých záchranářů k zákrokům první pomoci – např. k „nastartování“ a rozdýchání výcvikové „anduly“...

Text a foto Jaroslav KOPIC

Koncem prvního školního měsíce uspořádalo Muzeum Policie ČR – ve spolupráci s řadou příslušných odborníků – Den dopravní výchovy pro pražskou školní mládež. Dlouhé hodiny se žáci základních škol střídali na dopravním hřišti i na chodnicích přilehlého „klášterního“ parku v sedlech šlapacích strojů. Za poho-

KAMPAŇ „Pomáhat a chránit“

Vzhledem k vyhodnocení efektivity náborové kampaně Policie ČR, která proběhla pod heslem „Pomáhat a chránit“ v prvním pololetí tohoto roku, a vzhledem k aktuální personální situaci policie rozhodl policejní prezident o pokračování kampaně v měsících říjnu a listopadu 2008.

Kampaň pokračuje s dosavadními produkty, které byly upraveny tak, aby reagovaly na výsledky personálních aktivit policie od ledna do srpna letošního roku. Do televizního vysílání se opět vrátí spot s odvážným chlapcem, který chrání svého spolužáka. TV spot spolu s internetovou inzercí tvoří těžiště kampaně. Novým prvkem její podzimní části je rozhlasová úprava TV spotu. Do druhé fáze kampaně investuje policie zhruba 11, 5 mil. korun.

Za 7 měsíců roku 2008 přijala policie 1998 nových policistů, což znamená zvýšení zhruba o 42 % oproti loňskému velmi úspěšnému roku (za stejné období vloni přijato 1 152 policistů). Počet policistů přijatých v období od 1. 1. do 1. 8. 2008 ukazuje následující tabulka, v níž jsou údaje rozčleněny i podle jednotlivých policejních správ krajů. Nejobtížnější je získat nové policisty v Praze a ve Středočeském kraji – pro oba regiony byl proto přijat speciální motivační program (viz <http://www.policie.cz/clanek/motivacni-program-pro-policisty-slouzici-na-uzemi-hl-m-prahy-a-stredoceskeho-kraje.aspx>).

Počet přihlášených uchazečů ale i počet těch, kteří úspěšně prošli přijímacím řízením, je důkazem toho, že jarní náborová kampaň splnila svůj cíl – výrazně podpořila personální aktivitu v rámci celé policie. Pozitivní trend v personální oblasti pokračoval i v letních měsících. V červenci bylo přijato 362 policistů (odešlo 195) a v srpnu k nim přibýlo dalších 425 (odešlo 215). Aktuální počet chybějících policistů v rámci celé Policie ČR klesl v srpnu pod hranici pět tisíc, činil tedy 4967.

Plk. David KUBALÁK
tiskový mluvčí Policejního prezidia ČR

NA KOLE PO KRKONOŠÍCH

Ve dnech 11.–14. 09. 2008 se ve Špindlerově Mlýně konala akce SKP Obl. Ř SCP Hradec Králové, nazvaná „Na kole po Krkonoších“. Při loňském nultém ročníku jsme dokázali zdolat i nejvyšší horu Čech – Sněžku a tak jsme byli plni očekávání, co nás čeká letos. Na výjezdy jsme vyráželi z VZ Bedřichov, kde bylo zajištěno ubytování, strava a kde podmínky pro přípravu a regeneraci byly vynikající.

První etapa byla: Špindlerův Mlýn – Zlaté návrší (mohyla Bohumila Hanče a Václava Vrbaty) – pramen Labe – Sněžné jámy – Labská bouda – Vrbatova bouda – Špindlerův Mlýn. Etapa náročná, ale moc pěkná, hlavně pohled do Sněžných jam je úchvatný.

Druhá etapa vedla trasou Špindlerův Mlýn – Špindlerovka – Bouda Bílé Labe – kolem Kozích hřbetů – Svätý Petr – Plán – Chata na Rozcestí – Strážné – Špindlerův Mlýn. Byla citelně náročnější a zvláště stoupání na Špindlerovku prověřilo připravenost všech jezdců.

Počasí nám ale přálo, ujeli jsme slušných 100 km, zranění žádná, a tak 18 účastníků zájezdu mohlo být spokojeno. Velký dík za to patří řediteli hospodářské správy PP ČR Pavlu Kolářovi za poskytnutí finančního příspěvku na tuto akci a vedoucímu ICP Trutnov Zdeňku Ottovi za bezchybnou organizaci celé akce. Už teď se těšíme na další ročník.

Text a foto
Václav POHL

	přijato žádostí	rozpracováno	odmítnuto z důvodu			přijato do sl. poměru
			psycho.	fyz.	zdrav.	
Správa hl m. Prahy	1298	311	158	12	20	183
Správa JČ kraje	941	254	23	12	3	179
Správa JM kraje	1662	1093	227	17	40	394
Správa SČ kraje	2129	616	118	1	32	228
Správa SM kraje	3950	1780	365	86	22	438
Správa StČ kraje	970	567	164	0	5	174
Správa VČ kraje	1446	293	202	13	10	155
Správa ZČ kraje	975	360	123	1	1	168
Služba cizin. policie	1196	158	65	1	4	55
Ochranná služba	175	51	12	2	1	24
Celkem	14742	5483	1457	145	138	1998

PES ZAVOLAL TELEFONEM ZÁCHRANNOU SLUŽBU

XŽe je pes skutečně nejlepším přítelem člověka, to dostatečně prokázal v USA německý ovčák Buddy v případě svého pána. Pes trénovaný na pomoc hendikepovaným lidem si v důležitý moment vybavil to, co ho cvičitelé učili, a zavolal telefonem záchrannou službu. Jeho majitel Joe Stalnakker už byl v té chvíli v těžkých zdravotních problémech, kdy by nic podobného sám nezahládl.

Podle místních policistů a záchranářů ve Scottsdale to není poprvé, kdy pes Buddy pomohl svého majitele zachránit.

Na unikátním záznamu z nouzové linky 911 je slyšet ze strany volajícího pouze kňučení a štěkání. „Haló, tady linka 911. Haló... slyšíte mě? Nemáte v blízkosti někoho, komu byste mohl telefon předat? Haló,“ mluvil do telefonu dispečer nouzové linky Chris Trott. Policisté okamžitě po telefonátu vyrazili na adresu mužova bydliště. Když dojeli na místo, už z dálky slyše-

li hlasitě Buddyho štěkání. Po chvíli našli jeho pána, který právě prodělával záchvat.

Velitel místní policie Mark Clark uvedl, že Stalnakker strávil dva dny v nemocnici a ze záchvatu se úspěšně zotavil. „Je to opravdu zcela neuvěřitelné. Dokonce ani dispečeri, kteří na lince pracují už dlouhá léta, se s žádným podobným případem ještě nesetkali,“ řekl Clark.

Policisté vyjíždějí na místo, ze kterého přijde telefonát na linku 911 v každém případě, Stalnakkerovu adresu mají však navíc ještě speciálně označenou, aby věděli, že z tohoto místa může vyslat nouzovou zprávu i speciálně cvičený asistenční pes.

Joe Stalnakker adoptoval Buddyho ve stáří asi osmi týdnů ze speciálního centra, které psy trénuje na pomoc hendikepovaným lidem. Buddyho se podařilo vycvičit tak, aby v případě, že se u jeho majitele objeví příznaky záchvatu, dokázal sám kontaktovat nouzovou linku.

Buddy, kterému je nyní rok a půl, je schopný vytukat na telefonním přístroji naprogramovaná tlačítka a tiskne je až do chvíle, kdy se z telefonního přístroje ohlásí operátor nouzové linky. Clark tvrdí, že Buddy už takto vytvočil linku 911 dvakrát, tentokrát byla ale situace nejvážnější. Stalnakkerovy záchvaty jsou pozůstatky vážného zranění hlavy, které utrpěl před deseti lety během vojenského cvičení.

NEBEZPEČNÉ „HANDS- FREE“

Všeobecně se tvrdí, že s „hands-free“ sadou je zejména řízení vozidla bezpečnější. Díky bezdrátové technologii, jakou je například „bluetooth“, můžete během jízdy vést obchodní jednání, objednávat pizzu nebo si povídat s matkou, zatímco vaše ruce jsou stále na volantě.

Ale otázkou zůstává, zda během takového rozhovoru je i vaše mysl tam, kde by měla být – tedy „na silnici“? Postgraduální studentka experimentální psychologie na Dalhousie University říká, že používání „hands-free“ sad k mobilním telefonům nejenom není bezpečnější, ale ve skutečnosti může být naopak mnohem nebezpečnější než „klasické“ telefonování.

Yoko Ishigami představila svůj dokument „Is a hands-free phone safer than a hand-held phone?“ na národní konferenci Canadian Association of Road Safety Professionals, která se konala ve Whistleru, B. C. A získala za ni první cenu v národní soutěži studentských prací.

TUK ZACHYTL SMRTÍČÍ STŘELU

Obezita ohrožuje zdraví a v některých případech může způsobit i životu nebezpečné choroby. Devětačtyřicetiletý Němec Rolf Mittelhaus však své těžké obezitě za život naopak vděčí. Tukové polštáře na jeho 127 kilogramů vážící postavě totiž dokázaly stejně jako neprůstřelná vesta zastavit kulku vypálenou ze stříelné zbraně, která by jinak při průniku do vnitřních orgánů mohla způsobit smrtelné zranění.

Poněkud bizarně na celém případě působí skutečnost, že postřelený tloušťk vubec o kulce ve svém těle nevěděl. Střelu necítil a objevili ji až po dvou dnech během vyšetřování na policii.

„Napadl mě zloděj a slyšel jsem hlasitou ránu, ale já jsem zrovna pil a moc jsem si nevšímal, co se kolem děje. Necítil jsem žádnou bolest,“ vypověděl Mittelhaus na policii v Dortmundu. Lékaři objevili kulku zarytou v tlustých vrstvách podkožního tuku během rutinní lékařské prohlídky. „Stačila jen proděravět kůži a pak byla pohlcena okolní tukovou tkání,“ potvrdil policijní mluvčí.

„Mluvení a poslouchání jsou dvě natolik komplikované úlohy, a to zejména, když přemýšlíte nad tím, co budete říkat dále,“ tvrdí Ishigami, zahraniční studentka z japonského města Shizuoka. „Taková konverzace je něco, co dokáže spotřebovat veškerou vaši pozornost.“

V rámci své studie prověřovala současný vědecký výzkum týkající se použití mobilních telefonů, který ukazuje na to, že telefonování, bez ohledu na typ telefonu, má negativní vliv na výkon, zejména pokud je řidič konfrontován s komplikovanými a neočekávanými situacemi. Výkon řidiče při použití „hands-free“ sady byl jen velmi zřídka hodnocen jako lepší než při použití samotného mobilního telefonu. Některé studie zjistily, že mnozí řidiči kompenzují škodlivý vliv použití mobilního telefonu na řízení vozidla například pomalejší jízdou nebo zajetím ke kraji vozovky k dokončení rozhovoru – ale nedbají na to, když používají „hands-free“. „Lidé mají sklon být s „hands-free“ sadou až příliš sebejistí a jedou rychleji. Myslí si: „Jsem v pohodě, protože mám obě ruce na volantu,“ vysvětluje Ishigami. „Zatímco, pokud řídí s telefonem v ruce, tak mají tendenci jet pomaleji.“

Yoko Ishigami říká, že téma použití mobilního telefonu ji zajímalo od té doby, co začala studovat psychologii na University of Victoria. Vzpomíná na to, jak při vstupování na přechod pro chodce viděla přijíždět auto, podívaly se na sebe s řidičkou a tak Yoko pokračovala dál, ale naštěstí stačila včas uskočit zpátky na chodník, když si uvědomila, že řidička nejen nezpomaluje, ale nemá vůbec v úmyslu zastavit. Řidička, která držela mobil u ucha, ji totiž vůbec neviděla.

„Když mluvíte do telefonu, je vaše pozornost věnována rozhovoru. Sice můžete vidět věci kolem, ale to neznamená, že tyto informace dokážete zpracovat.“ V jedné kanadské studii, kterou Ishigami procházela, bylo zjištěno, že telefonování během řízení automobilu zvyšuje riziko nehody čtyřikrát, a to bez ohledu na to, zda řidič držel telefon v ruce nebo používal „hands-free“. S přihlédnutím ke všem těmto výzkumům učinila závěr, že veškeré telefonování během řízení vozidla by mělo být zakázáno.

V mnoha zemích na světě je zakázáno používání mobilních telefonů bez „hands-free“ při řízení vozidla a Indie je asi jedinou zemí na světě, kde se vůbec nesmí při řízení telefonovat, a to ani s „hands-free“ soupravou.

Profesor psychologie na Dalhousie Raymond Klein doufá, že tvůrci zákonů budou věnovat pozornost výzkumu, který zpracovala Ishigami.

„Nikdo pravděpodobně není překvapen tím, že řidiči telefonující za jízdy jsou nebezpeční. Ale zjištění, že toto nebezpečí není o mnoho (nebo dokonce vůbec) sníženo při využití „hands-free“ sady, je novinkou,“ říká doktor Klein. „Je sice správné, ale neúplné, myslet si, že řídíme rukama, a proto jejich použití pro jinou činnost (vytáčení telefonního čísla, držení svačiny, kouření cigarety a tak podobně) by mohlo být nebezpečné. Řídíme se také naší myslí... a je nezbytné, aby naše pozornost byla zcela věnována řízení a okolnímu provozu.“

VYMAHAČI DLUHŮ VE FRAKU

Vymáhání dluhů může ve Španělsku nabýt i velmi bizarní podoby. Zaměstnanci jedné exekutorské firmy totiž navštěvují neplatiče v opravdu podivném úboru – s cylindrem na hlavě a ve fraku. Zájem o služby společnosti s příhodným názvem El Cobrador del Frac (Výběřci ve fraku) prý navíc v době, kdy španělská ekonomika začíná vykazovat známky recese, utěšeně roste, prozradil jeden z řídících pracovníků firmy Carlos Granda.

Léta španělského ekonomického rozkvětu jsou, zdá se, v důsledku splasknuté cenové bubliny na trhu s nemovitostmi již minulostí, a Granda proto očekává, že El Cobrador del Frac se v příštích letech promění ve zlatý důl. A to díky dluhům, které domácnosti a podnikatelé nadělali během nedávných let finanční hojnosti, která mnoha Španělům umožnila žít si nad poměry. Chřadne také podnikový sektor, zvláště pak obchod s nemovitostmi a stavebnictví, a stále více klesají, spolu s jejich hodnotou, i prodeje bytů a domů.

S nezaměstnaností 10,4 procenta – nejvyšší v Evropské unii – a s krachujícími firmami, jako je například známý

obchodník s nemovitostmi, firma Martinsa-Fadesa, se otázka, jak přimět lidi splácet dluhy, začíná ve Španělsku stávat palčivým problémem.

Banky se obvykle o výběr svých pohledávek postarají samy, ale ostatní firmy se s nezaplacenými fakturami často obrazejí na exekutory, jako je El Cobrador del Frac. Ti od nich pohledávku se slevou odkoupí a pokusí se ji vymoci sami, přičemž jejich úspěšnost je prý asi sedmdesátiprocentní. V současnosti firma zaměstnává ve Španělsku a v Portugalsku přes 550 lidí. Kvůli uspokojení vysoké poptávky, vycházející většinou ze stavebního sektoru, kde firmy nejsou schopné platit svým subdodavatelům, však museli najmout dalších 70 pracovníků.

Cylindr a frak jsou podle Grandy firemní uniformou, jejíž vzhled španělské dlužníky vyvádí z míry natolik, že raději vše zaplatí. Na začátku obvykle bývá telefonní hovor a zaslání platební upomínky faxem. Pokud to nepomůže, další postup je prý agresivnější, ačkoli Granda trvá na tom, že jeho muži nikdy nepřekračují hranici zákona.

„Pokud jste dlužníkem, ujistěte vás, že každý, kdo vás zná, bude vědět, že někomu dlužíte peníze,“ popisuje firemní metody Grandy. „Všichni vaši sousedé, zákazníci, dodavatelé..., a to se vám rozhodně líbit nebude,“ říká.

V jednom zvláštním případě, kdy měli vynutit splacení vysokého dluhu za svatební hostinu, se firma dokonce rozhodla obvolávat všechny svatební hosty a vyzvat je k zaplacení vlastní útraty. Zahanbení ženich a nevěsta pochopitelně vše velmi brzy uhradili, podotkl Granda.

Ve Španělsku se navíc otevírá další výnosný trh – cizinci, kteří se domnívají, že své dluhy nechali někde daleko ve svých mateřských zemích. Společnost tedy najala výběřci ze zahraničí, kteří svým krajanům přinášejí špatné zprávy v jejich rodném jazyce. „Nejdříve jsou překvapeni,“ říká Manfred Günther při popisu, jak ve Španělsku usazení Němci reagují, když se v černém kostýmu objeví u jejich dveří. „Potom však udělají vše, abychom se již nevrátili. A je jen jeden způsob, jak toho dosáhnout – zaplatit,“ dodal nový zaměstnanec úspěšné exekutorské firmy.

Dvoustranu připravil
Jaroslav LINHART

Výplaty Slováků se na přelomu tohoto a příštího roku překlopí z korun do eur. Jak moc to bude výhodné či nevýhodné, není zatím jasné. Podle odhadů se bude kurz pohybovat kolem 32 korun za euro, průměrná výplata bude 600 až 700 eur.

Až v lednu 2009 začnou Slováci platit eurem, bude mít nejnižší bankovka hodnotu pět eur. To je v přepočtu 151 slovenských korun. Dosud nejmenší bankovka, kterou Slováci používají při placení, je dvacetikoruna. Není proto divu, že by přivítali, kdyby existovaly i papírové peníze nižší nominální hodnoty.

Podle slovenského ministra zahraničí Jána Kubiše by takové bankovky měly existovat. Důvodem je snaha, aby v zemích, kde je levnější, ubylo mincí. „Roli samozřejmě hraje také psychologické hledisko,“ uvedl mluvčí ministerstva Jan Škoda. Vždyť v případě, že lidé dostanou plat zhruba ve výši 700 eur a bude jim vyplacen ve stoeurových bankovkách, mohou mít pocit, že nedostali „žádné“ peníze.

Potrhané penězky i bankovky

O podobném kroku podle slovenského ministerstva uvažují i další státy. Evropská centrální banka (ECB) ale tyto kroky nepodpoří. „Problematiku menších papírových bankovek probírala Rada guvernérů ECB už několikrát, nicméně vždy se její členové shodli na tom, že stávající sada

bankovek je nejlepším kompromisem pro všechny země Evropské unie,“ konstatoval jeden z mluvčích ECB. Podle mluvčího mnoho zemí požadovalo menší papírové bankovky, ale bylo i několik případů, kdy státy požadovaly zrušení pětieurovek. „Někde se totiž lidé chovají k malým bankovkám hrubě a jejich životnost je tak velmi krátká. Mnohde jsou pětieurovky zničeny už po pěti obězích.“

ECB smysl nižších bankovek zároveň jednou provždy neodmítá. Bere však v úvahu jen dvoueurové bankovky, které by byly použitelné, třebaže by náklady na jejich výrobu zdaleka přesáhly jejich ekonomický smysl. „Diskuse neskončila, musel by se ale objevit silnější argument než jen to, že v zemích, kde je levnější, se lidem pod tíhou mincí trhají penězky,“ dodal skepticky mluvčí ECB.

Přes veškeré snahy budou Slovensko při přijetí eura provázet problémy, to je nesporné. Půjde například o cestování v autobusech, kdy lidé budou moci zpočátku platit korunami, ale vracena jim budou eura. To se samozřejmě bude dít i u dalšího placení, ale v autobusech to může způsobit zdržení. Na omezení se lidé musí připravit také u bankomatů. Ty nebudou nabízet pětieurové bankovky. Malá bankovka totiž při testech způsobovala problémy, v bankomatech se zasekávala. Nejmenší suma, kterou bude možné vybrat, je desetieurovka.

Spásná eurokalkulačka

K větší informovanosti by lidem měla pomoci také eurokalkulačka. Díky ní se lidem usnadní především nakupování ve chvíli, kdy z regálů zmizí dvojí ceny a zůstane pouze částka v eurech. Život s eurokalkulačkou se osvědčil také ve Slovinsku, i když zpočátku lidé tvrdili, že ji

nebudou používat. Kalkulačka bude společně s letákem doručena téměř do dvou milionů poštovních schránek po celém Slovensku.

Kromě toho budou mít lidé pro začátek k dispozici takzvané startovací balíčky s euromincemi. Ty by měly pomoci zabezpečit „eurohotovost“ ještě před příchodem nové měny. Balíčky se začnou prodávat 1. prosince 2008 a budou stát 500 slovenských korun. Přijetí eura samozřejmě nahání strach především kvůli možnému zdražování cen potravin. Bude se zaokrouhlovat na centy, což může ceny také o něco zvýšit. Slováci jsou ale od minulého týdne uklidňováni pozitivními reklamami, kde jim europánáček dokazuje, že to samé, co utratí v roce 2008 v korunách, utratí v roce 2009 v eurech. Navíc tak, aspoň podle reklamy, nezaplatí nic.

El Suvereno se nebojí

Státy se nicméně snaží dělat vše pro to, aby s přijetím eura byly co nejmenší problémy. Na Slovensku budou radit dokonce kněží. To má pomoci, aby se veškeré informace dostaly i do nejzapadlejších oblastí, k lidem, kteří nečtou noviny ani nesledují televizi. Slováci také dokonce připravili kočovné divadlo s poučnou hrou o evropské měně.

„Na Nový rok sa zobudíš a budeš platiť eurom,“ zpívá slovenský rapper El Suvereno. „Koruna dožíva, euro na dvěre klope, môžeš ním platiť takmer v celej Európe. Šilingy, franky, pesos, liry a marky, pamätá si niekto tieto vykopávky?“ rýmuje rapper. Odborníci potvrzují, že k hudbě mají Romové nejbližší, proto se kromě jiných projektů o euru natočilo i hudební cédéčko. Mezi Romy půjde celkem dvacet tisíc duhových disků.

Na informační kampaň pro romskou komunitu, zejména v odlehlých osadách a segregovaných lokalitách, vyčlenila Slovenská centrální banka 7 000 000 slovenských korun. Kampaň má útočit na všechny smysly. Zjistilo se například, že o vydané letáky není zájem, protože Romové nečtou, nebo dokonce číst neumějí.

Přehraavač má každý

„Metody byly určeny pro lidi, kteří nemají ukončené základní vzdělání nebo mají pouze základní vzdělání, jejich mateřským jazykem je romština a těžko pracují s informacemi,“ konstatovala Kristina Magdolenová z Romské tiskové agentury. Cílovou skupinou je 160 000 Romů, celkem vzato jich však na Slovensku žije víc než dvojnásobek.

Pokud si bude chtít někdo instruktážní DVD zkopírovat, nemusí se bát, že by mu šel Ochranný svaz autorský po krku. „Originálů budeme mít čtyři tisíce kusů. Budeme je rozdávat obecním úřadům, do komunitních center, terénním pracovníkům i nápravným ústavům. A vypalování se meze nekladou,“ říká Magdolenová. „Cílová skupina jsou lidé mluvící většinou jednoduchou romštinou, podléhající různým davovým psychózám, lehce manipulovatelní. I to jsme museli při tvorbě obsahu zohlednit.“

Mají však ti nejchudší vůbec možnost pustit si takovou technickou vymoženost, jakou je DVD? „Ale ano. Chudí nebo bohatí, přehraavač má i v osadách kdekdo,“ směje se Daniel Pohlodka, který žije na okraji romského ghetta v Trebišově, nedaleko od maďarské a ukrajinské hranice.

Soutěž znalostí o trička

Otazníky nad eurem se snaží rozptýlit kampaň už od května. V televizních a rozhlasových relacích se vysílají reportáže a dokumenty, ve školách a přímo v osadách se pořádají soutěže pro ženy a děti. Části kampaně jsou vyloženě na ženy zaměřeny, protože jsou to ony, kdo v romských rodinách drží kasu. „I muži nám řekli, že chtějí, aby se to naučily ženy, protože právě ony dostanou peníze, jdou do obchodu a musí se postarat o rodinu, aby fungovala,“ dodala Kristina Magdolenová.

V jedné ze soutěží se sešly ženy z několika osad a soupeřily spolu ve znalostech o euro. „Kolegové vám koupili zboží. Máte ho v taškách. Když se do nich podíváte, najdete tam i aktuální kurz eura,“ zahájila uvaďečka jednu ze soutěží. Romky měly spočítat, kolik by zaplatily za nákup v eurech. Mohly vyhrát trička i jiné drobnosti. Jedna ze soutěžících na konci přiznala, že to bylo těžší, než čekala. Pořadatelé kampaně jsou ale optimističtí.

Už zmiňované DVD by mělo posloužit třeba i Marcelle Kapušanské z Trebišova. „Beru vdovský důchod 3900 korun, ne? A tomu euru vůbec nerozumím. Vím jen, že budu mít míň. A co si za to koupím? Co? Musím platit elektřinu, vodu,“ vypočítává na prstech s červeně nalakovanými nehty Kapušanská.

Co pláčeš? Jsi tak hloupá?

Táhly zvuk houslí se rozléhá prostranstvím před muzeem ve východoslovenském Trebišově. Právě začalo první ze čtyřiceti představení, s nimiž bude během léta romské divadlo Romathan cestovat po romských osadách na středním a východním Slovensku. Na programu je hra vysvětlující výhody zavedení eura, kterou sponzoruje slovenská banka. Hraje se v romštině a ve východoslovenštině.

„Půjčila jsem tisícovku, teď mi vrátili jen 33 euro!“ pláče na pódiu Romka. Vyhostili ji z Irska. Byt prodali, jsou teď bez domova. Tak se rozhodnou, že se nastěhují k sestřenci do Michalovců. Hezky se tam po romsku zabydlí, ale zlou krev vyvolá půjčka. „Vrátili mi jen 33 euro. Tak málo! Za to si nic nekoupím!“ nařiká stále Romka.

V tu chvíli se ukazuje, jak je dobré mít příbuzné svěťáky, co mají eurokalkulačku v malíku. „Co pláčeš? Jsi tak hloupá? Chleba stojí euro a mlíko 60 centů,“ vysvětluje hrdina. Celá široká rodina včetně bratranců z třináctého kolena se objímá a zpívá, že s tím eurem to nakonec nebude tak zlé, jak se zdálo.

„Hráli pěkně a ty sukně byly šumné,“ nepodléhá iluzím Helena Demeterová. „Ale to love. Já dostávám 4500 korun, ale kolik je to eur? To netuším,“ kroutí hlavou.

Já a český prezident to nechceme!

Stejný strach mají i tisíce lidí, kteří žijí v holobytech a plechových boudách. Jak přijde řeč na euro, živě gestikulují. „Ještě jsem to love v ruce neměla. Jen si to představte, přijde černá rodina do obchodu a každý ji okrade!“ křičí Pavlína Kováčová. Tibor Makuňa, který se kolem belhá o holi, je ještě rezolutnější. „Já bych to zrušil, to euro. Vždyť v Česku taky není. Jen nás budou okrádat. Jsou takoví, co ty nejchudší lidi ještě víc ožebračí,“ stěžuje si na lichváře.

Celkově na eurokomedii moc lidí nepřišlo. Jeden plakát před muzeem asi moc lidí nezaujal. „Tohle představení se nekonalo přímo v osadě, takže lidí přišlo méně. Ale až se to rozkřikne, určitě bude mít úspěch,“ míní optimisticky Magdolenová. Dění o kousek dál, ve Švermově ulici, jí za pravdu ale nedává. Právě zde bydlí ti nejchudší, kteří by na představení měli přijít. „Nic dobrého nám euro nepřinese. Český prezident to nechce a já taky ne,“ říká postarší Rom Ivan.

Začíná se stmívat a Švermovou ulicí se rozléhají kytary a teskné barytony. O čem romsky zpívají, nechtějí říct. Žádný euro-song to ale asi nebude.

Z internetových podkladů připravil Viktorín ŠULC

Ilustrační foto Václav ŠEBEK

Sedm starých dam

Vždycky musí někdo být první. Ale jen někdy jde o vítězství. Jindy se jedná o prvenství jako pocitu dosti pochybnou. Zážitek, který by si dotyčný či dotyčná nechali klidně ujít.

Paní Kadeřábková kupříkladu zcela nepochybně o první pořadí v sérii loupežných přepadení jakživa nestála. Pachatel, zhruba třicátník dosti exotického vzhledu, si ji zvolil víceméně náhodou. Bloumal sychravými listopadovými ulicemi a hledal člověka, na nějž by si troufl. Lupič byl totiž v jádru zbabělec. To se stává nežádoucí. Navzdory mohutnému vzrůstu a vrahounskému vzezření se pod ním klepaly nohy, když poprvé vyrazil do centra cizího velkoměsta Prahy s rozhodnutím krást. Loupit.

Potřeboval peníze, a oloupit někoho byl v jeho představách nejsnazší způsob, jak si je opatřit. Pravda, byla tu jistě taky práce, ale o tu náš muž jakživ moc nestál. Ani dokud žil doma, ani v Česku ne. Koneckonců, přijel sem, aby se tu měl líp. A vydělávat si na živobytí prací nepatřilo nikdy k jeho prioritám.

Bloumal tedy ranní ulicí a vyhlížel si nejvhodnější oběť. Už předem věděl, že to bude ženská. Ženská je vždycky snazší případ. A taky už usoudil, že bude v letech. Starší, ne-li vyloženě stará. Až na ni zadupe, podělá se dotyčná strachy. Muž s dlouhými černými vlasy se nehodlal s nikým prát. Nehodlal užít násilí, nebude-li to

vyloženě nutné. Ale pokud by se ukázalo nezbytné, nezaváhal by. V tom ohledu měl taky jasno. Starou bábu zmákne docela snadno.

Paní Kadeřábkové si všiml u tramvajové refýže. Vystoupila a hned po pár krocích bylo na její chůzi zřejmé, že se jí nejde nelíp. Náš muž se za ni zavěsil. Ne moc blízko, až bude třeba, dojde ji za pár vteřin. Loudal se dvacet metrů za ní a pevně doufal, že bába nevěleze někam do krámu, někam mezi lidi. Že má namířeno domů. A jak zajde do dveří, nadejde jeho chvíle.

Pak se to opravdu stalo, starší paní zpomalila, zabočila k vratům jednoho honosného paláce. Klasický klíč nepotřebovala, zato musela na malé klávesnici ve zdi navolit bezpečnostní kód elektrického vrátného. A když konečně otevřela, měla už toho cizího chlapa doslova v zádech. Stačila ještě vejít a zkusila mu zavřít před nosem, jenže on se prodral za ní do chodby. Pobouřeně se otočila, měla na rtech popuzená slova. Jen otevřela ústa k výkřiku. V té chvíli do ní prudce vrazil, popadl popruh její kabelky, kterou nosila zavěšenou kolem krku – a škul. Neuspěl, ale věděl si rady. Srazil drobnou sedmdesátnici surově na schody, až se začala kutálet dolů ke sklepu.

Tak, už nebude zlobit, říkal si spokojeně. Udělal pár kroků za ní, kabelku jí sebral. Už docela bez násilí. Dokonce se na ženu mile usmál. Rád se usmíval na lidi. Úsměvem se leccos porídí...

Za pár vteřin byl za rohem, zašel do průjezdu, kabelku prohledal. Mobilní telefon, peněženka s pár stovkami, nějaké doklady, lejte. Nic pro něj. Peníze dal do kapsy, telefon se taky může hodit. Peněženku hodil do popelnice, kabelku velkým rozmachem do řeky z nábřeží – tam, co je

tak hezky vidět hrad. Krásná scénérie, vážně! Ani netušil, že nábřeží se jmenuje Smetanovo, koneckonců, ani kdo byl ten Smetana. Prahu neznal, byl tu jen pár dní, přespával porůznu. Ale asi se mu tady bude líbit.

„Vypadal dočista jako indián,“ tvrdila paní Kadeřábková do protokolu.

Dopadla docela dobře, narazila si bolestivě koleno a taky zápěstí ji bolelo jako čert, ale na rentgenu zjistili, že kostičky jsou vcelku, a to je na stará kolena hlavní.

Pachatele popsala dost zevrubně. Vypadalo to na cizince odněkud z jižních krajín, ale takových dneska po Praze courá spousta. Zbývalo se po něm poohlížet – a čekat. Protože snadnost, s níž přišel k penězům, ho nejspíš brzy zláká k repríze.

Druhá přišla na řadu paní Marie Řebíčková z Londýnské. Pachatel tentokrát vyrazil až po obědě, udeřil ve 13.45. Dům nebyl zamčený, vešel za osmdesátiletou paní do chodby a tvářil se jako galantnost sama. Otevřel jí dveře výtahu a velkým gestem ji zval dovnitř. Jenže nějak jí nepadl do oka...

„Vypadal jako čert,“ sdělila později kriminalistům z Bartolomějské. „Tak jsem zavrtěla hlavou, on ještě dvakrát udělal takové gesto, jako že mám vstoupit... A když jsem se otočila, že půjdu radši po schodech, vrazil do mě jako rozjetý parní válec, já upadla, on mi vyrvál kabelku a už dusal z baráku. Co jsem tam měla? Doklady, klíče od bytu, peněženku... Kolik v ní? Tak sedmnáct osmnáct stovek...“

A popis? Čert, jak řečeno výše. Posléze ale paní Řebíčková trochu slevila – na indiána. Prý dočista jako Vinetou – ale ten byl

Tak kdopak nám asi píše? V tuhle chvíli jsou starší lidé bezbranní, a pokud se dům nezamyká, anebo dokonce někoho vpustí důvěřivě s sebou, může být zle, velmi zle... V jiné kauze jiný pachatel podobných loupeží dokonce zabíjel...

Lidé vůbec a ti starší zejména by při vstupu do domu měli být vždycky ostražiti, napřed se rozhlédnout, jestli je někdo nesleduje, a teprve pak odemknat a vstoupit. Ani pár kroků od vlastního bytu nemusí být ještě v bezpečí!

přece hodnej, rozplakala se. Šok přichází se zpožděním.

To už kriminálka byla v pozoru a více méně jistá, že má v centru novou škodnou. Asi cizince, který toho jen tak nenechá, když se mu daří.

A taky že ne. V Příčné ulici na Starém Městě pouhý den nato přepadl muž, vyhlížející jako indián, inženýrku Janu Poupětovou. Ročník 1925. Vnikl za ní do domov-

podezřelý nepřiznal, ale obvinění padlo. I návrh na vazbu, jenže ten neprošel. Takže kriminalisté museli svého muže zase hezky propustit. To se někdy stává.

„Mysleli jsme si, že se z Prahy vypaří, že si dá pozor, že nám nejspíš unikne,“ vzpomíná vedoucí skupiny komisař Tomáš Kužílek.

„Ale to jsme ho podcenili.“

● ● ●

Pachatel – jmenoval se Hamit Jonuzi a do matičky Prahy přicestoval z rodné slunné Makedonie, aby u nás požádal o azyl. Ubytovali ho v bruntálském pobytovém středisku pro podobné případy, ale tam se mu nelíbilo. Vábilo ho velkoměsto, tak se vypařil bez rozloučení – a nějak se živil musel, to dá rozum, ne? V Praze je drazé! Ohledně svých příjmů se ale u výsledku tvářil tajemně: rozhodně odmítla, že by s loupežnými přepadením starých žen měl něco společného.

A pár dní po propuštění dal opravdu

práci. A taky že jo: v ulici Na Klášterním povalil paní Toulcovou, zrovňka osmdesátiletou, a jako obyčejně, sebral jí kabelku s hotovostí a čile utekl.

Den nato už zase operoval v centru. V ulici U půjčovny oslovil paní Vidlákovou. Lámanou češtinou jí nabídl pomoc s nákupní taškou, a teprve když odmítla, dal jí pěstí, sebral tašku a zmizel za rohem a pak v davu. Taková nedůvěřivost prostě člověka zamrzí, sdělil posléze při výslechu.

To už ho hledalo poměrně dost lidí v civilu i v uniformě, poškozené se shodly na popisu a sestavily dosti dobrý identikit, navíc pachatele viděli i dva nezúčastnění svědkové, poštovní doručovatelka a soused z domu. A přidali pár dobrých detailů.

Dokonce se s ním potkal i kriminalista, který byl při jeho prvním výslechu. Hamit Jonuzi jel v metru po schodech dolů, policista nahoru. Poznali se, Jonuzi vlídně zamával – a dole zmizel v davu a odjel prvním vlakem. Setkání ho – coby připomínka brzkého účtování – nikterak nevytekalo. Naopak, odpoledne přepadl a oloupil další ženu.

To bylo v půli ledna a Hamit Jonuzi zabodoval naposledy. V Opletalově ulici vyškubl paní Horské v přízemí domu kabelku, v níž měla dvě peněženky s úhrnnou částkou dva tisíce. Ale dlouho se z lupu neradoval a moc už neutratil. Nazítří totiž už po ránu seděl v Bartolomějské u výslechu a třebaže zatloukal jako bednář na obruče, našly se jeho pachové stopy na některých z kabelek a tašek, jež se mu nepodařilo uloupit. Dále se jeho trefné podobenky podařilo najít na záběrech několika bezpečnostních kamer, instalovaných v blízkosti některých činů. Nu, a pak tu byla taky rekognice.

„Trestní řád nám předepisuje, že pachatel musí – za sklem jen zvenčí průhledným – stát v řadě lidí typově podobných, a musím říci, že bylo v Praze dost těžké takové najít. Normálně si chodí na rekognici stoupnout kolegově, ale takové prostě nemáme,“ usmívá se při vzpomínce komisař Kužílek.

Nakonec se museli obrátit na komparzní rejstřík a najmout profesionály, ale snaha měla úspěch. Navzdory tomu, že si „podezřelí“ byli dost podobní, staré dámy prokázaly značnou vizuální paměť a poznaly „svého“ pachatele skoro stoprocentně. Tak dokonale, že soud o rekognici vůbec nepochyboval. Pachatel se od Městského soudu odvolal k Vrchnímu, ale tam už jeho laškování se spravedlností skončilo. Dostal osm let ve věznici se zvýšenou ostrahou: a až se zase na vrata kriminálu podívá zvenčí, nedostane kýžený azyl, ale bude vyhoštěn. Každému, co jeho jest!

(Jména a příjmení poškozených byla změněna, jméno pravomocně odsouzeného pachatele nikoli.)

Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK
a archiv SKPV Praha I

Autentický záběr z policejní rekognice: pachatel první zleva. Ještě se pobaveně usmívá, ale brzy bude mít po legraci.

ní chodby, popadl ji tak prudce, až upadla, a sebral jí nákupní tašku s doklady a peněženkou. Zlomil jí ruku v ramenním krčku, to je bolestivé a špatné se to hojí. Zvlášť když je člověku jednaosmdesát.

Popis opět seděl na našeho známého neznámého. Dva dny nato udeřil dotýčný v Kaprovce: sebral paní Jakoubkové kabelku s penězi v hotovosti a platební kartou. A utekl jako vítr.

„Snědý, zarostlý, neholený, černovlasý,“ popsala ho paní, jež vyvázla šťastně bez zranění.

Tou dobou se už kolem pachatele stahovala síť zvědavých očí. Jeho vzhled byl na centrum Prahy vskutku hodně nápadný. A tak bylo jen otázkou času, než si ho někdo všimne a zavolá policii. Protože pachatel se nijak neskrýval, proč taky, chodil po hospodách a užíval si předvánočního velkoměsta.

Nakonec ho lapili: zadrželi ho na ulici, odvedli k výslechu. Samozřejmě, že se

pokoj, jenže mu to nevydrželo dlouho. Už na Silvestra odpoledne přepadl člověk tuze podobný indiánovi paní Koubovou v jednom činžáku na Masarykově nábřeží. Nechtěl moc, jen kabelku s mobilem a asi tisícovku, již měla v peněžence, ale tahle paní se navzdory svým dvaadevadesáti rokům bránila seč mohla holí. Ale statečný Makedonec zvítězil. Za záznak možno mít, že to stařenka neodnesla žádným těžším zraněním, jenom šokem psychickým.

Na Nový rok nikoho nepřepadl. Aspoň se žádný poškozený nepřihlásil. A jestli snad ocesal nějakého opilce o té velké noci, bůh suď. To už nikdo nezjistí a kde není žalobce, soudce nehledejme. Ale hned třetí lednový den byl už Hamit zase bez koruny, a musel tudíž znovu do ulic. Tentokrát vyrazil z centra na Břevnov: tam ještě nepůsobil, říkal si, že tam najde klid na

PŘIJÍMACÍ POHOVOR

Samozřejmě, že před přijímacím pohovorem budeme asi velmi nervózní, ale měli bychom se snažit chovat se sebevědomě, na druhou stranu ale skromně, mile a usměvavě. Bývá pravidlem, že jdeme-li na pohovor dobře naladěni a vlastně nám na výsledku ani tolik nezáleží, spíše budeme úspěšní.

Podle průzkumů je dokázáno, že při přijímacím pohovoru nejde ani tolik o vlastní projev (i když to není pravidlem), ale spíše o celkový dojem, a to především o dojem vizuální. Proto bychom se měli snažit dbát především o svůj zjev, o oblečení, dávat pozor na mluvu, gesta a řeč těla. Při přijímacím pohovoru bychom měli vypadat tak, jak si náš budoucí zaměstnavatel představuje svého zaměstnance a jaký je celkový trend oblékání ve firmě. Vždy bychom měli dbát na hygienu, ruce musí být udržované, dámy by si měly nehty nalakovat nejlépe bezbarvým lakem – křiklavý červený lak nebude zřejmě tím nejvhodnějším lákadlem pro budoucího zaměstnavatele, alespoň pokud se neucházíme o místo v profesi spojené s nočním životem. I líčení by mělo být spíše decentní a nenápadné; nikdy nezapomeňte na parfém, pokud možno lehčího a svěžího charakteru. A hlavně – pozor na pach těla, na pot! To platí jak pro ženy, tak – možná ještě více – i pro muže, kteří mají tendenci o sebe dbát daleko méně. Obléci bychom si měli to, v čem se cítíme dobře a sebevědomě a v čem vypadáme dobře. Dámy by to neměly přehnat se šperky ani s jinými doplňky – cinkot vašich klenotů by neměl přehlušovat zvonění telefonu. I když ani zde neplatí jednotné pravidlo; nastupujeme-li do advokátní kanceláře, nejspíš si vezmeme elegantní kostýmek a pánové oblek – viz, kravata je samozřejmostí. Zajímáme-li se o místo v reklamní agentuře, můžeme naopak zvolit něco nápadnějšího.

Pokud se ale jedná o místo výrazně odborné, potom samozřejmě nestačí, když se budete usmívat a hezky vonět, protože potenciální zaměstnavatel bude chtít prověřit vaši odbornou úroveň, a to například dotazy na konkrétní zkušenosti v dané oblasti či oboru, například jak uchazeč v minulosti řešil a vyřešil konkrétní pracovní problémy.

Součástí výběrového řízení na významnější pozice mohou být kromě pohovoru i písemné testy, např. jazykové nebo psychologické.

K pohovoru bychom se měli dostavit vždy včas, raději přijít o chvílku dříve a počkat. S sebou si vezmeme všechny potřebné dokumenty, zápisník, tužku a nezapomeneme na vizitky.

Ohlásíme se na recepci, případně u sekretářky, a vyčkáme

pozvání k samotnému pohovoru. Pozor: šílenci někdy organizují pohovory s budoucími zaměstnanci tak, že je pozorují přes jednosměrné sklo nebo nasadí mezi čekající adepty svého zvěda! Poté, co jsme vyzváni, vstoupíme do místnosti, rozhlédneme se, abychom se orientovali mezi přítomnými, pozdravíme jasným, pevným a nechvějícím se hlasem, stiskneme pevně podanou ruku, přitom se vždy díváme partnerovi do očí – a vyčkáme, až jsme vyzváni, abychom se posadili, případně se sami zeptáme, kam se můžeme posadit. Poté se posadíme, kabelku nebo aktovku odložíme na zem vedle židle – nikdy ji nedáváme na stůl, ani ji nedržíme křečovitě na klíně. Celý rozhovor se snažíme mluvit klidně, zřetelně a nahlas, tak, aby nás všichni přítomní slyšeli. Na otázky odpovídáme stručně, souvisle, nepouštíme se do žádných osobních podrobností. Co dělala vaše teta v roce 1926 a proč se s vámi rozešel předchozí partner/partnerka, opravdu nikoho nezajímá. Buďte rovněž velice neutrální ve vyjadřování názorů mimo rámec pracovní problematiky; nikdy nemůžete vědět, jakou stranu volil nebo který sportovní klub miluje kdo z přítomných. Rozhovor většinou začne prezentací vaší osoby a poté jsou kladeny otázky, např.: Proč jste si vybral/a právě toto zaměstnání? Co od tohoto zaměstnání očekáváte? Jakou si představujete výši vašeho platu? Které kvality jste schopen/schopna nabídnout?

Uchazeč by měl být rovněž připraven, kromě předběžné rešerše o zaměstnavateli může klást i předem připravené otázky, klidně i písemně, týkající se historie pozice, zařazení v organizační struktuře a především toho, co se od něj očekává. Naopak je nevhodné se vyptávat na hmotné požitky, typ a objem válců přiděleného automobilu či výši paušálu za telefon, přinejmenším při prvních rozhovorech.

Rozhovor ukončí zaměstnavatel, poděkujeme mu, že si na nás udělal čas, ještě jednou zdůrazníme, jak mnoho nám právě na této práci záleží, zeptáme se, kdy můžeme očekávat odpověď, a rozloučíme se zase podáním a stiskem ruky.

Stává se poměrně často, že ani po tomto osobním pohovoru vám potenciální zaměstnavatel nebo jeho personální agentura nedá vědět, jak jste dopadli. Je rozumné, abyste se tak za týden, nejpozději za čtrnáct dní zeptali sami; mohlo dojít k nějakému komunikačnímu kolapsu, kvůli kterému si druhá strana myslí, že nemáte zájem, nebo naopak vhodně projeveným zájmem můžete převážit ručičku vah ve váš prospěch. Pokud to nevyjde, a přesto máte pocit, že jste zapůsobili dobrým dojmem, nebo vám to přímo je řečeno, pak se zeptejte, zda není k dispozici nějaké jiné místo, třeba i na kratší úvazek; jakmile již jednou budete „uvnitř“, můžete se naskytnout příležitost ke změně vašeho zařazení.

Smlouva a nástup do zaměstnání

Nejpozději dnem nástupu do zaměstnání by měla být podepsána pracovní smlouva. Po právní stránce je to nejdůležitější podklad dokládající pracovněprávní vztah; musí být uzavřena písemně, nesmí být v rozporu se zákoníkem práce a musí obsahovat určité povinné náležitosti – druh práce, místo výko-

ČAO ŠEFÍKU. HELE
VOLAL MI VENCA,
TEN PROKURISTA.
VOLE VIŠ KTEREJ?

K NADŘÍZENÉMU SE CHOVÁME ZDVOŘILE,
JE SPOLEČENSKY VÝZNAMNĚJŠÍ OSOBA.

UDĚLAL JSI TO NAPROSTO BLBĚ, JSI
ABSOLUTNÍ IDIOT A KRETEN ...

KRITIKA PODŘÍZENÉHO MUSÍ BÝT PODÁNA
TAKTNĚ, OHLEDUPLNĚ A CITLIVĚ ...?

nu práce a den nástupu do zaměstnání. Ještě než uzavřete pracovní smlouvu, měli byste vědět, co od vás budou v práci chtít, jaká máte naopak práva a kolik peněz budete dostávat. Než smlouvu podepíšete, nechte si čas na rozmyšlenou a na její podrobné přečtení, unáhleného podpisu můžete zanedlouho litovat. Pokud jde o zaměstnance mladšího osmnácti let, měl by být podpisu pracovní smlouvy přítomen i jeho zákonný zástupce, tj. většinou rodič.

Hana BACHRACHOVÁ
Kresby Petr NEČAS

JE TO JEDINÁ NEKUŘAČKA NA PRACOVISTI A PODLE ZÁKONA MÁ
PRÁVO NA ČISTÝ VZDUCH. A ONA DENNĚ SVAČÍ ODLEŽELÉ
OLOMOUCKÉ SYREČKY A MY NA TO ZÁKON NEMÁME ...!

JEDNÍM Z ČASTÝCH PROBLÉMŮ NA PRACOVISTI JE KOUŘENÍ. PRÁVA NEKUŘÁKŮ
BÝVAJÍ ČASTO PODPOŘENA ZÁKONY A PŘEDPISY.

NAŠLI JSME PRO VÁS NA INTERNETU

11

Minulý díl našeho seriálu jsme věnovali dvěma významným „osmičkovým“ výročím z naší historie: vzniku samostatného Československa v roce 1918 a blížícímu se konci samostatnosti republiky po podepsání Mnichovské dohody o dvacet let později.

Dnes se opět vrátíme do současnosti, konkrétně na stránku www.policista.cz, provozovanou od minulého roku občanským sdružením *Policista.cz*. Podle redakce je cílem „... umožnit, aby stránky fungovaly jako profesní policejní web, na kterém se budou sami policisté moci zabývat vším, co se týká jejich práce, co je zajímavé nebo co je těžké...“ Uspořádání portálu s podtitulem „Život policistů on-line“ je klasické: obsahuje redakční i převzaté články, diskusní fórum pro výměnu názorů a oddíl zábavních videí. V sekci *Odkazy* najdete asi desítku nejdůležitějších adres, které se vztahují k policejní práci. Nejpřehlednější orientaci mezi články nabízí menu po levé straně s vtipnými titulkami *Policista a ...*

... jeho firma (legislativa, management, hodnocení, pracovní místa, reforma)
... jeho byznys (vyšetřování, zásahy a akce, výcvik a vzdělání, prevence)
... jeho specialisté (vozidla, výstroj, zbraň, kriminalistika, pyrotechnici)
... ti okolo (městská policie, IZS, nevládní organizace, aktivity občanů)
... jeho stránky (aktuality z redakční „kuchyně“)

Obsah tohoto nezávislého profesního webu je pestrý a pravidelně aktualizovaný. Proto může úspěšně plnit deklarovanou funkci prostoru, na kterém se mohou sami policisté zabývat vším, co souvisí s jejich prací.

Nedávno byl uveden do zkušebního provozu užitečný informační portál s adresou www.dopravniinfo.cz. I když zatím nejsou k dispozici všechny jeho potenciální možnosti, stojí aspoň za orientační prohlídku a předběžný „trénink“. Po otevření se zobrazí mapa republiky s hlavními dopravními uzávěrkami nebo jinými omezeními. U každé je také uveden stupeň naléhavosti a přemístěním kurzoru na značku omezení se otevře malé okno s podrobnějším popisem (druh omezení, přesná lokalizace, datum zahájení a ukončení). Změnou měřítka se dá detailně „nahlédnout“ do vybraného regionu.

Motoristé jistě také uvítají možnost návrhu nejvhodnější trasy mezi dvěma místy. Stačí na mapě táhnutím myši při stisknutí levém tlačítku umístit symbol startu (zelená šipka) a cílového místa (červená šipka). Na mapě se zobrazí doporučená trasa od startu do cíle. Jestliže poté vyberete v horní liště položku *Schéma*, získáte detailní popis

trasy s upozorněním na případné dopravní komplikace. Tento popis je možno vytisknout ve formě cestovního itineráře. Kromě mapy je k dispozici kompletní seznam aktuálních omezení, ve kterém se dá vybírat podle lokality, data, nebo druhu. Efektivní práce se zveřejněnými informacemi je velmi podrobně popsána v *Nápořádě*. Otevřete ji kliknutím na ikonku s otázníkem v pravém horním rohu mapy.

U dopravy zůstaneme i v dalších odstavcích, tentokrát z trochu jiného pohledu. Nadace PARTNERSTVÍ je nejvýznamnější českou nadací, podporující na celém území ČR projekty zaměřené na problematiku udržitelného rozvoje. Jednou z oblastí jejich aktivit je také *Dopravní program*, jehož posláním je mj. přispívat k rozvoji ekologicky šetrné dopravy, iniciovat a podporovat opatření ke zvýšení bezpečnosti všech účastníků provozu na komunikacích. Na stránce www.nadacepartnerstvi.cz je Dopravnímu programu věnována sekce, kde jsou uvedeny detaily o grantech Na zelenou, soutěži Cesty města, projektech Bezpečné cesty do školy a o opatřeních ke zklidňování dopravy.

Svým usnesením ze dne 7. července 2004 se vláda ČR zavázala k podpoře cyklistické dopravy a k budování cyklistických stezek. Podrobnosti jsou obsaženy v dokumentu *Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky*. Průběžné informace o naplňování tohoto chvalyhodného cíle najdete na stránce www.cyklostrategie.cz. Zde se dozvíte, že celý program rozvoje cyklistiky je založen na čtyřech prioritách: posílení cestovního ruchu, varianta dopravní obslužnosti území, ochrana životního prostředí a zdraví a koordinace s dalšími resorty a objekty. Strategie budování cyklistické infrastruktury je podrobně rozvinuta ve dvou desítkách témat, jako inspirované jsou zveřejněny ukázky dobrých příkladů řešení v jednotlivých krajích a městech. Sekce *Odkazy* nabízí velký počet adres webových stránek se vztahem k cyklistice.

Na závěr si oddechne od vážných problémů, které dnes a denně přináší stále houstnoucí provoz na našich silnicích. Aspoň virtuálně se vrátíme do dob našich prapradědků a navštívíme *První české muzeum cyklistiky*. Najdeme je na půvabném východočeském zámku Nové Hrády nedaleko Vysokého Mýta. Za hlavní zámeckou budovu stojí nově opravený barokní špýchar a v něm jsou od června 2007 vystaveny desítky velocipedů a bicyklů od druhé poloviny 19. století až do poloviny století dvacátého. Kromě jízdních kol je součástí expozice i dobová opravná a prodejna. V dohledné době bude muzeum doplněno o materiály s tematikou cyklistických závodů a poměrně neznámého sportu – kolové. Mají se zde také promítat historické filmy s cyklistickou tematikou. Toto unikátní muzeum se prezentuje na webové stránce s adresou: www.muzeumcyklistiky.cz Návštěvu muzea doporučujeme nejen kvůli samotným exponátům, ale i půvabné okolní krajině, kterou nejlépe vychutnáte – v sedle jízdního kola!

Jaroslav KUSALA

1. Tmavá fenka Ulka ze skupiny Sněžník
2. Pes s policistkou se jmenuje Bax
3. Světlý belgičák je bojovník Aris

Kdo viděl film Gladiátor, vybaví si krásného psa doprovázejícího bojovníka do bitvy s Germány. Dobrý pes by pro pána položil život a muž s duší válečníka to vždycky věděl. Filmová plátna jsou plná čtyřnohých hrdinů. Rintintin, Kazan, Bílý Tesák, Goro, Blesk, Rex – anebo Bohouš... Člověku se až tájí dech, když vidí vycvičeného psa zachraňovat lidi pod lavinou, zahřívát vlastním tělem zatonulé děti, nebo moudře doprovázet nevidomé. Historie služebního psa na hranicích je neskutečně stará a já se přiznám, že bych nerad pletl čtenáře nepodloženými fakty. Vzkročím tedy přímo do cizinecké reality a zaměřím se na posledních 10 let, kdy už služební kynologie byla pouze okrajově spojována s pochůzkou po hranici. Vlastní vývoj přeshraniční problematiky si vynutil změny a hlídkoví psi vypomáhali především při služebních eskortách, pátracích a bezpečnostních akcích. Na severu se vždycky našel nějaký ten mimořádný fanda, který nehleděl na volný čas a perspektivně viděl za roh. Legendou v tomto světle se stal po roce 1998 mjr. Karel Jíra. Znovu a znovu předkládal nové návrhy, aby prosadil vytvoření samostatných kynologických skupin.

Dnes operují v rámci ObŘSCP tři skupiny služební kynologie. V pěkném objektu na Sněžníku je skupina střed, která vykrývá požadavky ICP Ústí nad Labem a ICP Rumburk. Poblíž bývalého hraničního přechodu Hora sv. Šebestiána je skupina, která řeší požadavky ICP Chomutov. Z obce Černousy u Habartic vyráží služební psovodi k realizaci požadavků ICP Liberec. Pojmy drogaři a bombaři rozšířili odborný slovník psovodů. Vycvičit takového psa pro vyhledávání drog a psychotropních látek není nic jednoduchého. Mezi ty nejlepší policejní psovody v republice patří ppor. Jan Patzelt se svou fenkou Ulkou ze skupiny Sněžník. Poslední mistr republiky má dům plný pohárů. Při samotné ukázce je patrné, že rozhodujícím

faktorem úspěchu služebního psa je souhra dvojice a klid psovoda, který se přenáší na zvíře. Přiznání novináři obdivují laskavost policisty, který za každý skutek chválí nenápadného psa. Ulka mu to vrátí měrou vrchovatou a bezpečně označuje založený vzorek pod sudem s vodou, ve výfuku auta, v odložené tašce ve školní lavici. Policista ochotně odpovídá na dotazy a potom představuje druhého čtyřnohého svěvence. Podle jeho vyjádření má Andy všechny předpoklady být ještě lepší. Je mu šest měsíců a student to je příkladný. ObŘSCP Ústí nad Labem disponuje 23 služebními psy (2 bombaři, 5 drogaři). Legendou mezi hlídkovými trhači je pes Aris ze skupiny Černousy, který v posledních čtyřech letech neměl mezi vrstevníky konkurenci.

Útok na volno nahání hrůzu a belgický ovčák svou agresivitu násobí rychlostí běhu. Muž se cvičným rukávem je rychle unavený bojem se zvířetem a čeká na vysvobozující povel psovoda. Přímý filmový scénář má poslední ukázka. Služební pes běží proti značkaři, který agresivně mává rukama a nebojácně vyrazí zvířeti v ústřety. Vzdálenost mezi oběma aktéry se rychle zkracuje. Značkař má co oplácet a tentokrát chce

ženosti předává mladému nástupci, který se jmenuje Rony. Pohledná blondýna si se psy rozumí a pokud je v akci, patří mezi nejlepší ve svém oboru. Cizinečtí psi na vyžádání vypomáhají v součinnostních akcích celníků, vyrazí do terénu ke kontrole chat a chalup v příhraničí, vyhledávají drogy pro kriminální policii. Psovodi sami říkají, že dobrý pes se pozná po několika týdnech. Naučit jej označit určeným způsobem nález bomby, drogy, tabákových výrobků, zraněných lidí pod lavinou je dílem propojení duší. Pes je dalším dítětem v rodině. Vyžaduje úctu, otevřenost, odpovědnost a laskavost. A když pak takové služební přátelství jednou končí, je kolem plno nelicencího smutku. Cizinecká policie má dobré psovody a skvělé psy. Ulka, Aris a Bax jsou naše filmové hvězdy!

Máš-li dobrého přítele, máš víc než on. Služební pes je toho důkazem.

Text a foto
Miloslav VLACH

NENÍ MALÝCH ÚKOLŮ

Město Stochov se prostírá na hranici kladenského a rakovnického okresu, patnáct kilometrů od Kladna. Město je na třetí příčce těch největších a nejlidnatějších v okrese, hned za Kladnem a za Slaným. Kráčela tudy historie, ta pradávna a zapsaná kronikami, vznešené lemuující obrysy naší budoucí státnosti. Nehledě k tomu, že archeologické nálezy jasně dosvědčují, že území kolem Stochova bylo osídleno už prapředky ze starší doby kamenné.

Kráčely tu i ryze moderní dějiny české kriminalistiky. Zapsal se do nich mladý muž, trojnásobný vrah, na kterého místní pochopitelně nevzpomínají ani trochu v dobrem. Kdyby to šlo, rádi by jeho odpudivou „památku“ vymazali. Jenomže těmhle přáním se mrška historie odvěky vzpírá...

Cesta napříč městem k hlavnímu náměstí, kde v budově městského úřadu sídlí i Místní oddělení Policie ČR ve Stochově, zvolna stoupá do mírného svahu. Je tu na první, ale i druhý pohled příjemně. Snad za to může přívětivý odlesk babího léta, neboť každé město vypadá sympatičtěji za vlídného počasí, než když člověku chlístá dešťová voda za krk.

Takže Stochov nám připadá jako milé, umírněné město, které si na nic nehraje a které zná svou cenu. Jako město, které sice přišlo o někdejší hornickou slávu, ale dokázalo si to vynahradit čistotou dýchaného vzduchu, stejně jako vody v říčce Loděnici (místní říkají raději Kačák) nebo v Honickém či Čelechovickém rybníku. Ano, naše výhledy nemají daleko k idylce, neboť bláznivá Praha se svými vymoženostmi zůstala jen nedaleko za zády, zato směrem dopředu vnímáme nenásilnou zástavbu venkovské krajiny. Krajiny, jak se patří, totiž ryze české.

Přijíždíme na Mírové náměstí. Je rozlehlé a jasně ohraničené, od roku 2002 má jako středovou dominantu fontánu se šesti tryskami. Fotoreportéra Vaška Šebka zase okouzluje stranou stojící a po ránu ještě zavřený stánek, nesoucí hrdý název ZMRZLINOVY RÁJ. Leč všechno má svůj čas... Po schodech stochovské radnice míříme do té části budovy, která je vyhrazena pro práci místních republikových policistů.

Dobry cíl, snadný útěk

V šéfovské kanceláři nás vítají nadporučík Zdeněk Ludický (slouží už 32 let) a jeho zástupce nadporučík Mgr. Robert Filip. Tak v čem je zdejší policejní práce „typicky“

Kdo nestál před tímhle dubem, nebyl ve Stochově!

V této budově sídlí mimo jiné stochovská policie.

také osoby zvenčí, například z Mostecka nebo Chomutova. Vesměs jde o jedince, mající ke Stochovu z dřívějšího vztah, se zdejšími děním dobře obeznámené. Minimálně s tím, že kromě cestování po vlastní ose mohou využít i výhod slušného autobusového a vlakového spojení s hlavním městem, resp. Kladnem.

Samotné město Stochov má 6000 obyvatel, ovšem zdejší policejní „revír“ činí 90 až 100 čtverečních kilometrů rozlohy s celkovým počtem 13 500 obyvatel. S kolika lidmi si pánové Ludický a Filip na takový prostor troufají? „Máme třicet procent podstav,“ říká s nádechem skepse Zdeněk Ludický. „Z plánu 17 pracovníků máme současně jen 12, to jest my dva plus deset policistů. Z pěti žen zůstaly pouze tři... Ne, loňské odchody do civilu se na tomto stavu nepodepsaly. Spíš přechody na zajímavější policejní pozice.“

Jsou totiž místa, kde si sice musíte odkroutit náročnou dvanáctihodinovou

Nadporučík Ludický a nadporučík Filip šéfuji stochovské policii.

Takový nenápadný dům. Ale pěstovalo se tu konopí ve velkém

V tomhle domě se učil, ale nevyužil tzv. Spartakiádní škrtič.

kladenská? A v čem spočívají stochovská specifika?

„Kladno je satelit Prahy, ani Stochov nemůže být výjimkou, tomu odpovídá i skladba nápadu trestné činnosti. Výjimečnost? Řešení některých případů se komplikuje tím, že přestupníkům zákona se ze Stochovska snadno utíká do jiného okresu.

Kromě hranic s Rakovníkem a Berounem nejsou daleko ani Louny,“ konstatuje npor. Ludický.

Samozřejmě, že pachatelé nepravostí se rekrutují z řad místního obyvatelstva (fluktuace, pravda, hlodá v jeho řadách nikoli zanedbatelnou měrou), ale s cílem páchat trestnou činnost přijíždějí na Stochovsko

směnu, ale domů odcházíte takzvaně s čistou hlavou. Pokud jste ovšem policistou jako ti stochovští, stres z objasňování nápadu zůstává, stejně jako každodenní styk s občany. Tahle permanence profesionálních událostí se z mysli prostě odbourat nedá.

Hornická sláva je minulostí

„Celkový nápad roku 2007 byl 366 trestných činů, teď počátkem září jsme na čísle 225,“ vypočítává npor. Filip. „Což signalizuje mírný pokles, odpovídající i trendu posledních let.“ Stochovští policisté pamatují ovšem vlnu zločinnosti z 90. let, která se na jejich práci odrazila až šesti stovkami trestných skutků! Jednu pětinu z dnešního nápadu tvoří krádeže motorových vozidel a jejich obsahu.

Dalšími nepominutelnými markanty ve skladbě jsou vloupačky do objektů, především do restaurací nebo dílen, ale taky neplatiči výživného. Hledání některých vyžaduje nejen klasickou policejní šlapačku i kus detektivního fištrónu: „Z pokojů na ubytovnách se v průběhu minulých let staly byty. Majitelé je dost často pronajímají, ale nájemníci tu žijí inkognito, dost

často jde o cizince, někdy to je docela časově náročné," říká nadporučík Filip.

Zastavení těžby v tuchlovickém dole, natož práce v kladenské Poldovce se nepříznivě promítlo do nezaměstnanosti stochovských občanů. Není divu, že nemálo „klientů“ stochovské policie tak během výslechu uvádí do kolonky zaměstnání *Přihlášen na Úřad práce*. Oddělovat však ostře tzv. sociální trestnou činnost, spočívající v krádežích barevných kovů a jeho následném prodeji do sběren, od typického vykrádání aut narkomany, shánějící peníze na svou dávku, je ve Stochově nepraktické – všechny negativní jevy a skutky se prolínají.

Co ještě dodat? Stochov je atraktivní místo pro výstavbu, takže staveniště s naskládaným materiálem také bývají cílem zlodějských tužeb. Stejně jako krádeže květin na hrobech nebo v zahradnictvích, těšící se ovšem největšímu boomu už před pěti a šesti lety. Poškrábání laku na vozidlech? Pár takových případů stochovští policisté řešili. Motivem byla osobní msta, další projevy vandalismu zdárně řeší ve spolupráci s městskou policií. Nikoliv hubenou pracovní položkou zůstává i dětský domov v nedalekých Ledcích, neboť zdejší chovanci často řeší svoje problémy útekami.

Historie vznešená i krvavá

Je čas na první projížďku městem. Nasejdeme společně s npor. Filipem. Ale ještě před budovou ho zastavuje starší paní, jak se později dozvídáme, jde o tzv. soudkyni z lidu a jednu z těch, kterým není stochovské veřejné dění lhostejné.

„Víte, proč jdu za váma? Udělejte něco s těma feťáckejma injekčníma stříkačkama, co se válejí na dětských pískovištích... Už je toho moc a lidi to štvě," říká důrazně.

„Jasně," odpovídá Filip. „Já tam pošlu naše lidi. A taky se domluvíme s městskou policií. Spolehněte se.“

Paní s důvěrou v jeho slova klidně odchází. Zřejmě už párkrát spolupracovali... *Community policing* jako z příručky!

A už vyjíždíme z náměstí, vstříc tak trochu historické exkurzi. Město vzniklo sloučením tří historických obcí: Stochov, Honic a Čelechovic. Sám název Stochov prý pochází ze slovního spojení „sto chův“ – a stočlenný zástup chův neměl na starosti nic jiného než pečovat o blaho malíckého Václava, budoucího knížete českého. Právě svatý Václav se tu údajně narodil, takže město Stochov v roce 2003 oslavilo už jedenáctisté výročí této události. Mimo jiné vyšla k této příležitosti zajímavá a docela objemná kniha „Stochov – rodiště svatého Václava“.

Dlužno podotknout, že místem Václava zrození má být i Vyšehrad, dále Pražský hrad, ale taky Stará Boleslav. Jenomže ve Stochově stojí i prastarý dub, který podle tradice měla v roce 903 v upomínku na Václavovo zrození zasadit kněžna Ludmila. Na vysoké stáří památného stromu lze usuzovat i podle mohutnosti kmene, s objemem 8,5 metru. Další tradice říká, že žaludy z něj přinášejí štěstí, jiné plody byly často zasazovány do drahých kovů a nošeny jako šperk. Každopádně majestátný dub

Během naší návštěvy měl prap. Milan Gregor operačního.

a před ním stojící pískovcová socha svatého Václava z roku 1887 patří neodmyslitelně k nejčestnějším místům Stochova. Vracíme se k náměstí. A projíždíme kolem učiliště, kde se psala jiná historie... Právě tady kriminalisté zadrželi v květnu 1985 trojnásobného vraha, tzv. spartakiádního škrťáče, tehdy jen šestnáctiletého Jiřího Straku. Také jeho první oběť pocházela ze Stochova, ale neznali se osobně. Ironií osudu se vrah s mladou ženou potkali v Praze, a to večer 8. dubna 1985 na pěšině lemující zalesněnou roklí poblíž Novodvorské ulice.

Domácí násilí? Pilotní oddíl!

Vracíme se ještě na chvíli na oddělení stochovské policie. Reč je v proudu a týká se zdejší trestné činnosti. Jen tak namátkou: v chatových oblastech v Čelechovicích, Hradečnu a Malíkovcích byl teď přes léto klid. S podzimem ale začnou tradiční nájezdy zlodějů a neohlášených „podnájemníků“. A co spolupráce se školami? Spočívá především na bedrech okresních mluvčích, ale stochovští policisté jim vždy asistují. Na nedávné akci pro děti a jejich rodiče, nazvané *Pohádkový les*, se organizačně podílela třetina policejního stavu, mnozí z nich i v převlecích. Nadporučík Filip jako černokněžník, jeho kolega nadporučík Jiří Štraub zas jako neodolatelný Obelix...

Zpět do činné služby! Jakýmsi hitem roku 2007, mnohdy obávaným a především neozkoušeným, se pro všechny policejní služebny stalo potírání domácího násilí s pravomocí vykazání násilníka z domu,

Víte, kde najít ráj? My už ano. (Aspoň ten zmrzlinový.)

resp. bytu, sdíleného s obětí. Nové povinnosti neměly ani stochovské muže zákona. „Loni jsme zaznamenali 7 případů, letos do pololetí 3, nikdo v okolí takový nápad neměl. Až jsme si říkali, že fungujeme jako pilotní oddíl," říká s nádechem černého humoru npor. Filip. Ve všech případech došlo k vykazání násilníka na 10 dní, z toho pětkrát prodloužil dobu soude.

„Taky jsme tu měli honičku jako vystřiženou z amerického filmu," konstatuje npor. Filip. „Jistá osoba ukradla v Kladně auto a ujížděla s ním bez ohledu na výzvu, varovné i cílené výstřely. Dokonce se řidiči podařilo projet ještě první zátarasy, ale na nich už auto poškodil, pochopil že prohrává... Projel několik služebních obvodů, odstavil auto v obci Přelíz a chtěl se schovat v jednom neobývaném domku... Marně. Když jsme ho zadrželi, ukázalo se, že jde o osobu v celostátním pátrání.“

Pán s lodkou a peněží

Vyrazíme na druhou vyjíždku, tentokrát v policejním voze, cílem jsou služebně nejčastěji navštěvovaná místa. Průvodci nám budou nadporučík Ludický a podporučík Ondřej Hůla.

Začínáme u Turyňského rybníku, který získal jméno po staroslovanském bohu války Turovi. Rybník je výsledkem záplavy zdejších luk v padesátých letech minulého století, nedá se vypouštět, takže rybolov tu

Idylka s rybáři za babího léta.

Kdopak si zapomněl v autě mobil?

má jen sportovní charakter. Na varovné ceduli stojí, že v revíru 411033 je povoleno nechat si denně jen jeden kus kapra, candáta, amura nebo štiky. Zvěsti mluví též o náramně přerostlých sumcích. Ti se moc neukazují, čas od času ale znenadání zmizí pod hladinu plovoucí kachna...

Idylický zalesněný břeh kolem rybníka je poloprázdný. Nedávno si sem ale udělala kladenská omladina večerní, poněkud hlučnější výlet. Zejména rozdělaný oheň na břehu, v samé blízkosti lesa, přesáhl policejní trpělivost, takže z pikniku sešlo... Teď policisté rozmlouvají přátelsky s rybáři, k „zákroku“ dochází až na druhé straně rybníka, kde na sedadle jednoho ze zaparkovaných osobních vozů leží mobil. „To není dobrý nápad,“ upozorňuje prap. Hůla rybáře a ten rychle napravuje svou zapomnětlivost.

Mezitím mi npor. Lidický vypráví o poznání tragičtější příběh, který se tu odehrál. Loďka, na které plul jistý pán v plavkách, podle všeho notně posílený alkoholem, byla náhle prázdná... „Nikdo nic neviděl. Hledali jsme pána marně, až po čase vyplavalo jeho už nafouklé tělo. Příbuzní

tvrdili, že v plavkové kapsičce měl docela slušný finanční obnos. Až mi připadlo, že si myslí, že jsme si peníze nechali! Tak jsme pátrali a zjistili, že před osudným vyplutím seděl pán u kiosku s občerstvením, hostil lidi kolem a většinu peněz utratil... Ale ta nedůvěra příbuzných mrtvého mě tenkrát hodně mrzela.“

Revír jako na dlani

Zajíždíme do Dětského domova v Ledcích, kde policisté služebně hovoří s místním ředitelem. Loni v říjnu odtud utekla dívka z česko-vietnamské rodiny. Hezká jako obrázek, ale taky náramně nevychovaná a drzá. Typický produkt nepovedené výchovy, jinak jeden z mnoha nezletilých a mladistvých expertů na vlastní práva, neuznávající ovšem sebemenší povinnosti... Domov v Ledcích obývá bývalé lázeňské budovy, není složité najít nedalekou, už zpusťou kolonádu i s pramenem kdysi léčivé, dnes už příměsí nečistot znehodnocené vody.

V těsném sousedství, to jest ve Šternberku, stojí Dům sociální péče. Jestliže předchozí chovanci pokukovali po policejním vozu se zjevnou nedůvěrou, ti šternberští se netají nadšením a mají pusy od ucha k uchu. Jeden z nich nám chvátá v ústřety... „Doufám, že to není ten, co občas hází po autě kameny,“ odhaduje prap. Hůla a npor. Ludický ho doplňuje: „Občas musíme zajet i sem, to když se zdejší chovanci mezi sebou poperou.“

Projíždíme vesničkou, kde bydlí jistý Jarouš. I s postelí váží padesát kilo, ale když se napije, mívá chuť vymlátit celou hospodu. Zatím se mu to ani jednou nepodařilo. O to ochotněji častuje fabulovanými historkami se zločineckým podtextem stochovské policisty, rád zdůrazňuje, že je tak trochu jejich kolega, neboť kdysi zastával moc důležité místo v jedné moc výkonné bezpečnostní agentuře...

Vesnice, samoty, chatové oblasti. Vzpomínky z nadporučíka Ludického přímo srší.

„Tady jsme měli vykradenou hospodu. A taky se tu chlapi při zábavě náramně porvali... Tady v lese, v budově bývalé vojenské střelnice, proběhla technopárty. Měla 350 účastníků, ale zvládli jsme to, poradatelé s námi dobře spolupracovali... Tady se říká *U Vietnamce*. Našli ho náhodou, nedaleko v zimě už opuštěné kolonie chat, zastřeleného a zahrabaného listím. Šlo o vyřizování účtů v jejich komunitě... V tomhle domě jsem měl kdysi oběšence, starého pána. Čekal jsem venku prokřehlý na pohřební službu. A taky jsem musel nakrmit hladová kuřata na dvorku... A v tomhle baráku žil Hero. Pamatujete se na něj?“

Ano, projíždíme obcí Hvězda. Televizní záběry jednoho zdejšího stavení obletěly před několika lety celou republiku. Místní občan Hero, údajně sužovaný krutými příkazy vesmíranů, se tu pokusil, málem úspěšně, vyvraždit celou rodinu. Znalci jeho trampotám se zelenými mužíky neuvěřili, takže Hero putoval na dlouhá léta do vězení...

Kruté okamžiky se střídají s nicotnými. Tak jako v životě. Tak jako v praxi stochovských policistů... Ale co je bagatelní a co je velké? Co když občana trápí víc odhozené injekční stříkačky na pískovišti než psychotický muž s dýkou?

Na divadle platí, že není malých rolí. To samé bych konstatoval o dobré práci stochovské policie. Není malých úkolů. Všechny jsou důležité.

P. S. Před odjezdem nafotil Vašek Šebek pohodový snímek před *Zmrzlinovým rájem*. Naše stochovská mise tedy skončila naprostým úspěchem.

Viktorín ŠULC
Foto Václav ŠEBEK

Pomalu zaniká halda dolu Nosek, pamětník někdejší hornické slávy.

Slezská perla na moravské straně

Bylo nebylo... Svého času mohlo být město středem země a Praha pouhým „okrajovým“ sídlištěm. Tehdy sahalo naše království od severních moří po vody Středozemí, od dolního toku Labe po dunajské veleřiční proudy.

První historické zmínky o osadě ležící na křižovatce obchodních cest – a na stejnojmenné řece! – pocházejí z roku 1195, písemná zpráva o zřízení města je z r. 1224. Okolní území bývalo po staletí předmětem vleklých sporů mezi polskými a českými panovníky. Jan Lucemburský přifařil podmanivý region (dnes dokonce euroregion Silesia zvaný) do svazku zemí Koruny české. Později za Marie Terezie sem vpádl pruský král Fridrich II. a vbrzku následovalo (vlastně věčné) rozpolčení mnohačetnými přírodními krásami oplývajícího kraje.

Slezsko nikdy nevytvořilo jednotný stát-

ní útvar a rovněž v dnešním uspořádání má větší část na území Polska. Na českomoravské straně je ale slezská metropole plná historických památek. Dominantu tvoří chrám Nanebevzetí Panny Marie ve stylu slezské gotiky z rezného cihlového zdiva. Typickou siluetu města dotváří věž Hláška u novorenesanční radnice. Za zmínku stojí regionální univerzita, zemské muzeum (vůbec nejstarší muzeum v České republice! – k jehož nejvýznamnějším „složkám“ se počítají expozice přírody a historie, vývoje životního stylu a umění od gotiky po současnost), expozitura Archeologického ústavu Akademie věd ČR, zemské národní divadlo atd.

Nehynoucí městskou slávu vždy posilovali velcí rodáci a měšťané: básník Petr Bezruč, zakladatel moderní genetiky J. G.

Pokud si odsouhlasíme, že dnešní „hledané“ město proslavují v současnosti především sušenky, bude pro vás s největší pravděpodobností vymalováno – a nemusíte už ani pokračovat ve čtení. Ledaže by vás vedle případné odměny z losování správných soutěžních odpovědí ještě lákalo něco málo zajímavých, „sebevzdělávacích“ informací.

Mendel, vídeňský secesní architekt J. M. Olbřich, spisovatel A. C. Nor, neúnavná bojovnice za záchranu africké přírody Joy Adamsonová (autorka knih o lvici Else) nebo pozapomenutý (někdy uváděný jako „asi nejvýznamnější ze svým způsobem opomíjených a dnes znovu objevených rakouských umělců českého původu“) secesní fotograf Rudolf Koppitz – zhruba vrstevník Františka Drtikola, určitě předchůdce

s akty si pohrávajícího žijícího klasika Jana Saudka.

K dosti roztomilým zajímavostem kolem města lze přidat legendu o samotném vzniku jeho pojmenování: To se dva mocní páni setkali na lovu a zalíbení v krajině je vedlo k rozbití tábora. A projížděli kolem nich kupci z dalekých východních zemí s drahými koberci, meči, dýkami, kořením a s jedním čarovně krásným ptákem, kterého mocipáni v životě neviděli. A začali se o něj dohadovat, protože – jak to tak bývá – oba chtěli tu jedinečnost jenom pro sebe. Výsledek dlouhého sporu a přetahování není důležitý, tvrdí se ovšem, že spor o kýženého operece dal jméno prvnímu zdejšímu lidskému sídlišti (a jak naznačeno výše i říčnímu toku, na jehož březích se následně rozvíjel městský celek).

Pokud jste dosud na pochybách s odpovědí, potvrzuje se, že v aktuálních časech město nejvíce proslavují – snad vedle basketbalu – biskvity, tedy sušenky!

/ki/
Foto Dana KUTÁLKOVÁ
Kresba
František DOUBEK

**Znaky
evropských
měst**

Policista č. 11/2008

KUPON č. 11

Řešení zaslejte na adresu redakce nejpozději do 30. listopadu 2008

Řešení z č. 9/2008 zní:

město DUBÍ - TEPLICE v ČECHÁCH

Ze správných odpovědí jsme vylosovali: Jiří Piller, Cheb; Ludmila Sošková, Kutná Hora; Martin Černý, Praha.

Blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Epilepsie a veřejnost

První pomoc v případě křečového (epileptického) záchvatu:

- Nebránit pádu na zem, pouze jej zmírnit a odstranit z dosahu zraňující předměty
- Uvolnit oděv kolem krku a měkce podložit hlavu - chránit tak před poraněním
- Nebránit křečovým pohybům při záchvatu, nezalehávat
- Nerozevírat ústa, nekládat nic mezi zuby
- Čekat, až záchvat pomine - pomine obvykle brzy (cca do 5 minut)
- Po odeznění křečí vyndat vše z pod hlavy, zaklonit ji a zkontrolovat dýchání
- Při poranění nebo trvajícím bezvědomí volat záchrannou službu (155)
- Pozor, křeče nemusí být vždy důsledkem epilepsie, mohou je způsobit i jiné nemoci (nutno volat lékaře) a mohou být vyvolány i zplodinami hoření (garáž, kuchyň, koupelna - nutno otevřít okno)

SPOLEČNOST „E“
Czech Epilepsy Association, o. s.

142 00 Praha 4, Liškova 959/3, T: 241 722 136,
e-mail: info@spolecnost-e.cz, www.spolecnost-e.cz

Starší, invalidní a handicapovaní lidé jsou často svojí bezmocností či sníženou mobilitou obětmi majetkových trestných činů. Mnohdy při zdravotním problému zkolabují přímo na ulici a pod domněnkou, že se jedná o opilce či narkomana zůstávají v bezvědomí a bez pomoci ležet na chodníku na pospas zlodějům, kteří pohotově využijí situace.

Touto otázkou se z hlediska prevence i z hlediska profesionálního přístupu k veřejnosti společně začala zabývat Společnost „E“ – občanské sdružení pomáhající osobám postiženým epilepsií a Policie České republiky.

Epilepsie je po migréně druhá nejběžnější neurologická porucha, která postihuje přibližně jedno procento populace. Je tedy velmi pravděpodobné, že se většina lidí v průběhu života setká se záchvatem, který je pro toto onemocnění typický. Epileptický záchvat je příznakem přechodné porušené funkce mozku, a proto se postižený neobejde bez pomoci druhých.

K tomu, aby lidé postižení epilepsií mohli žít normálním životem, musí dodržovat nezbytně nutná opatření. Ale i při tom jim okolí může pomoci několika způsoby.

Jedním ze způsobů pomoci je psychologická podpora. Pro lidi postižené epilepsií je důležité, aby je okolí bralo jako rovnocenné partnery, kterými bezpochyby jsou. Žijí běžným způsobem života, chodí do školy, pracují, sportují, zakládají rodiny. Se svým onemocněním jsou většinou smíření

Osobní údaje pacienta (majitele kartičky)

Příjmení: _____

Jméno: _____

Datum narození: _____

Adresa bydliště: _____

V případě potřeby
podejte zprávu
blízké osobě, na tel.: _____

Ošetřující lékař, tel.: _____

Údaje pro lékaře (záchrannáře)

Diagnóza: _____

Léky / Dávkování: _____

Alergie: _____

Krevní skupina: _____

a umějí si s ním poradit. S čím si ale často poradit nedovedou, je právě přístup jejich okolí. K tomu, aby mohli být takto nemocní lidé pochopeni, je důležité získat příslušné informace o epilepsii jako takové a důsledcích, které ji provázejí. Velice důležitou pomocí je pak znalost první pomoci při vypuknutí náhlého epileptického záchvatu.

A jaká pomoc může přijít ze strany policie? Již rozšíření informace o epilepsii mezi policisty je výrazným přínosem. Policisté se pohybují v rámci hlídkové služby na veřejných prostranstvích a pomáhají řešit vzniklé konfliktní situace. Proto považujeme za vhodné informovat právě je o tomto onemocnění, o ochraně proti úrazům a dalším ztrátám, které mohou být vlivem záchvatu způsobeny.

- Jednou z forem šíření informací k poskytnutí pomoci takto nemocným lidem jsou tzv. kartičky první pomoci při křečovém (epileptickém) záchvatu. Kartičky vydává Společnost „E“ ve dvojím barevně odlišném provedení, a to pro potřeby policie a hasičských záchranných sborů – viz **dole v barvě oranžové** (kde jsou uvedeny body první pomoci) a jako přílohu k osobním dokladům osob postižených epilepsií (kde jsou vedle bodů první pomoci uvedeny i osobní a lékařské údaje majitele kartičky) – viz **vlevo nahoře**.

- Další pomůckou jsou tzv. MediBandy, plíšky připínající se k hodinkám, upozorňující na epilepsii dotyčného a odkazující na kartičku s uvedením jeho patřičných osobních údajů. MediBandy jsou projektem společnosti Pfizer, která se na Společnost „E“ obrátila o pomoc s jejich distribucí mezi klienty a následně i o pomoc při šíření další informovanosti.

Kartičky určené pro informovanost Policie ČR bude Společnost „E“ ve spolupráci s preventivně informační skupinou Policejního prezidia ČR distribuovat mezi policisty na krajské správy Policie České republiky a rovněž mezi policisty právě absolvující základní odbornou přípravu ve vyšších a středních policejních školách Ministerstva vnitra.

**Zuzana
PIDRMANOVÁ**
Policejní
prezidium ČR
Kateřina BÍLKOVÁ
Policejní
prezidium ČR
Dana FÍŠEROVÁ
Společnost „E“

Kartičky jsou zde
oproti originálům
zvětšeny.

První pomoc v případě křečového (epileptického) záchvatu:

- Nebránit pádu na zem, pouze jej zmírnit a odstranit z dosahu zraňující předměty
- Uvolnit oděv kolem krku a měkce podložit hlavu - chránit tak před poraněním
- Nebránit křečovým pohybům při záchvatu, nezalehávat
- Nerozevírat ústa, nekládat nic mezi zuby
- Čekat, až záchvat pomine - pomine obvykle brzy (cca do 5 minut)
- Po odeznění křečí vyndat vše z pod hlavy, zaklonit ji a zkontrolovat dýchání
- Při poranění nebo trvajícím bezvědomí volat záchrannou službu (155)
- Pozor, křeče nemusí být vždy důsledkem epilepsie, mohou je způsobit i jiné nemoci (nutno volat lékaře) a mohou být vyvolány i zplodinami hoření (garáž, kuchyň, koupelna - nutno otevřít okno)

SPOLEČNOST „E“
Czech Epilepsy Association, o. s.

142 00 Praha 4, Liškova 959/3, T: 241 722 136,
e-mail: info@spolecnost-e.cz, www.spolecnost-e.cz

vojenská policie v misi KFOR

*Starty a přistání slovenských vrtulníků
Mi 17 jistí čeští hasiči*

Bývaly doby, kdy jsem si myslel, že armáda je parta lidí, co si hraje na vojáky a nikdo na ně nemůže. Omyl. Může a musí! Na činnost armádních jednotek dohlíží Vojenská policie. Nejinak je tomu i v Kosovu, kde na celé mnohonárodnostní síly KFOR dohlíží příslušníci MP (Military Police). Činnost všestranného policejního zabezpečení 12. kontingentu Armády ČR a policejní úkoly v sestavě mnohonárodnostních sil se řídí především zákonem č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, a dalšími závaznými normami.

Vojenská policie zastoupená českými příslušníky je v oblasti Kosova rozdělena na dvě části. Jedna z nich je dislokována přímo na české základně Šajkovac nedaleko města Podujevo, správního střediska oblasti. Zdejší vojenští policisté mají především za úkol starost o českou misi a o udržování pořádku v rámci kontingentu. Mezi nejdůležitější úkoly MP patří:

- zabezpečení kázně a pořádku v objektech kontingentu a přidělených MNTF(C) – velitelství mnohonárodnostního úkolového uskupení Střed
- řízení o trestných činech jako policejní orgán a odhalování těchto činů
- pátrání po vojácích, podíl na ochraně vojenského materiálu a ochraně utajovaných skutečností
- dohled nad bezpečností provozu vozidel jednotek
- šetření dopravní nehody s účastí vozidla nebo příslušníka kontingentu
- zajišťování ochrany a doprovod určených osob
- spolupráce s vojenskými policiemi jiných států a policejními orgány hostitelské země
- prohlídky zavazadel příslušníků kontingentu před cestou do ČR, kontrola používání alkoholu, psychotropních látek a
- případně plnění dalších úkolů

Na základně Šajkovac disponuje MP základní technikou jako všichni členové kontingentu. Mezi osobní zbraně patří pistole CZ vz. 85, používají se vozidla Land Rover. Zdejší policisté mají rovněž k dispozici kompletní sadu pro sběr kriminalistických stop. Prozatím však byla sada použita pouze k výcviku, neboť v reálném případě na místě trestného činu ji ještě nemuseli použít. Rovněž se zatím nestalo, že by členové MP museli zatýkat člena kontingentu a předávat jej orgánům činným v trestním řízení. A vojenská věznice? Pokud by na Šajkovaci byla, zela by prázdnotou a neměl by ji ani kdo uklízet...

Hlavními povinnostmi MP na základně je sledování dodržování pořádku a pravidel kontingentu AČR. Dále je to dodržování kázně vojáků na silnicích, především v okolí města Podujevo a v rámci sektoru přiděleného velitelstvím Střed. Příslušníci MP kontrolují povinné vybavení vojáků, jízdní rozkazy a rovněž mohou kontrolovat dodržování rychlosti vozidel mise. Samostatnou činností je zajištění bezpečnosti při výcviku a na ostrých střelbách, které se konají pravidelně v nedalekém lomu.

Dále bývají příslušníci MP přímými účastníky při demonstracích obyvatel. Zde provádějí vyhodnocovací činnost a zajištění policejní kontroly při nasazení jednotky mise na zvládání davu. Nedávno, zvláště po jednostranném vyhlášení nezávislosti Kosova na Srbsku, si na nedostatek činnosti nemohli příslušníci MP stěžovat. Na Gate 3 a 4 (přechody mezi Srbskem a Kosovem) byly uspořádány rozsáhlé demonstrace. Demonstrující Srbové zatlačili na kosovskou policii tak, že do prostoru před rozvázněným davem museli nastoupit naši vojáci a příslušníci MP... To, že situace v českém sektoru odpovědnosti neskončila jako v Kosovské Mitrovici, kde demonstranti zabili granátem jednoho člena francouzského kontingentu, lze přičítat nejen slovanskému původu Čechů, ale i skvělé organizaci kontingentu a práci členů MP.

Část příslušníků Vojenské policie je dislokována na švédské základně Camp Victoria za Prištinou, kde je sídlo mezinárodní vojenské policie (MNMPE). Příslušníci mezinárodní MP mají oprávnění kontrolovat vojáky z kteréhokoliv kontingentu mise KFOR. Tito policisté běžně zasahují u dopravních nehod vojenských vozidel na celém území Kosova, ať již byla vina na straně příslušníka KFOR, či nikoliv. Místní občané se často snaží na misi KFOR „vydělat“ tím, že deklarují vozidlo jako více poškozené, nebo svalují vinu na členy KFOR, protože jejich vozidla jsou často kradená nebo nemají ani základní pojištění.

Mezinárodní MP disponuje daleko většími prostředky k policejní práci, mimo jiné často využívanými radary na měření rychlosti vozidel. Pravidla pro vozidla KFOR jsou stanovena jasně a členové jednotlivých

Lotyšský a český policista při kontrole vozidla

stane pokutu na místě, ale o přestupku je proveden záznam. Hříšník se může vyjádřit, zda s přestupkem souhlasí. Pokud s ním nesouhlasí, moc platné mu to není. Tištěný záznam z radaru je přiložen k protokolu a doprovází jej. Ten se posléze dostane na stůl odpovědnému důstojníkovi kontingentu a přestupky se řeší v rámci pravomocí velitele kontingentu. Hříšník může obdržet napomenutí, kázeňský trest a také pokutu.

Jednotka mezinárodní MP je složena z Čechů, Finů, Irů, Lotyšů a Švédů. Úřední řeč na akcích a kontrolách je angličtina. Další činnosti jednotky jsou VCP (Vehicle Control Point). Tyto akce se většinou provádějí

v rámci spolupráce s kosovskou policií (KPS) a zahrnují kontrolu jak vojenských, tak hlavně civilních vozidel a osob. Při těchto kontrolách je vždy přítomen místní tlumočník. V případech civilních vozidel se dnes již MNMPE nesnaží působit jako kontrolní orgán, ale tuto činnost přenechává KPS. Role MNMPE je poradní a spíše má za úkol učit místní policisty „jak se to dělá“.

Nejen vojáci a policisté jsou nasazeni v Kosovské misi. Další důležitou složkou mise jsou naši vojenští hasiči. Hasičská jednotka je dislokována přímo na základně Šajkovac a je v neustálé pohotovosti. Hasičskou jednotku tvoří 15 lidí a střídají se s jednotlivými kontingenty v rámci rotace od roku 2006.

Prvním úkolem hasičů je zabezpečení požární ochrany prostoru základny. Druhým úkolem je asistence u vzletů a přistání vrtulníků v prostorách základny. Během mé návštěvy základny zde měli vrtulníkovou jednotku Slováci, kteří s Čechy sdílí základnu Šajkovac. Volného místa tam není zrovna mnoho a dva heliporty pro vrtulníky Mi 17 jsou hned vedle autoparku. Hasiči asistují každému vzletu a přiletu jakéhokoliv vrtulníku. Pokud by při vzletu či přistání nastal nějaký problém a došlo k havárii s následným požárem, jsou schopni okamžitě zasáhnout, aby minimalizovali možné škody. Třetím úkolem hasičů je zasáhnout v případě požáru v prostoru odpovědnosti českého kontingentu. Za dobu trvání mise 12. kontingentu se naši hasiči zúčastnili několika zásahů v okolí města Podujevo.

Hasiči mají standardní techniku jako v ČR v podobě vozidla T-815 CAS 32. Druhé vozidlo je nejmodernější hasičský speciál na podvozku Mercedes Benz Actros 6 x 6 s cisternou na 11 000 litrů vody. Dále má k dispozici 1 150 litrů hasicí pěny a 2 x 152 kilogramů hasicího prášku. Toto vozidlo je upraveno pro maximální průchodnost terénem a disponuje vším, co si snad mohou hasiči přát.

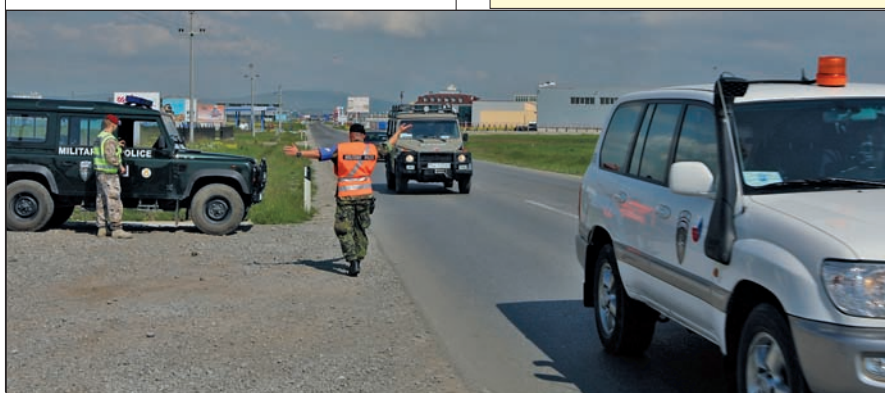
Mohlo by se zdát, že role vojenských policistů a hasičů jsou vzhledem k vojenskému charakteru mise zbytečné, ale realita je zcela odlišná. Vojenští policisté a hasiči jsou plnohodnotnými členy českého kontingentu. Své povinnosti si plní a velení mise KFOR jejich práci hodnotí velmi kladně.

Miroslav DENEŠ
Foto autor

Vehicle Control Point**Měření rychlosti vozidel laserovým měřičem**

misí jsou účastníky silničního provozu jako každý jiný. Udržet některá vozidla, kterými se na misi jezdí, v povolených limitech rychlosti není vůbec jednoduché. Velké terénní Toyoty a jiné výkonné vozy svádějí k sešlápnutí pedálu víc, než je povoleno. Hříšníci po zastavení hlídkou MNMPE projdou celou bezpečnostní kontrolou, která zahrnuje rozkaz k jízdě, povinnou výstroj a mnoho dalšího.

A překročená rychlost? Voják sice nedo-

Moderní hasičské vozidlo na podvozku Mercedes

ZLOČIN během tenisu

V říjnovém čísle jsme poprvé představili kriminalistu ve výslužbě Karla Kamiše (narozen 1913), který drtivou většinu svých služebních let prožil v Kladně. Jeho zkušenosti sahají hluboko, paměť mu obdivuhodně neselhává, takže se znovu můžeme ponořit do dějů sice dávno minulých, svou podstatou a poučením však stále aktuálních.

Pomníček staré vraždy obepínají lesní stezky kondičních běžců, cyklistů a pejskařů.

Vražda sedmnáctileté Jany z května 1955 je vskutku zaprášeným „pomníkem“ středočeských kriminalistů. Dívka se vracela na kole domů z nácviku spartakiádní skladby a v houštině lesa za nádražím Kladno-výhybka na ni čekal vrah. Příčinou smrti bylo proražení temene hlavy po úderu tupým předmětem, motiv činu napovídal nenormálnímu sexuálnímu založení pachatele. Ztratily se ale taky Janiny věci, včetně peněženky.

Karel Kamiš: Dodneska podezírám dvojici mladých kluků. Co si vzpomínám, byli to pěkní darebáci! S odstupem času se našlo Janino kolo v lese, poblíž místa, kde bydleli rodiče jednoho z nich. Aktovka se zas objevila v místech, ke kterému měl vztah druhý z kumpánů... Ale zůstal jsem se svým názorem osamocen, mordparta hledala jiným směrem – a marně. Často si na ten případ vzpomenu, pořád si myslím, že pravdu jsem měl já... Ale hlavně škoda mladého Janina života!“

našel majzlík s ulomenou špičkou. Můj nález přesně zapadal... Podezřelý se nikdy nepřiznal, ale soud vzal poškozený majzlík jako závažný nepřímý důkaz a zlodějíček dostal trest.

Nebo jsem měl případ, kdy manželé, bydlící ve čtvrtém patře činžáku, odešli hrát tenis. Před odchodem řádně uzamkli. Večer se vrátili, byt bez potíží odemkli, jenomže za pár minut zjistili, že byli okradeni o řadu cenností. Udělal jsem si časový snímek lidí, kteří se motali kolem kurtu, na kterém dotyční manželé hráli... Nějak moc agilně se s nimi dávala do hovoru manželka správně hříště. Že by si dělala alibi? Začal jsem ji vyslýchat a brzy se mi přiznala, že z odložených oděvů v šatně sebrala klíče, rychle odešla ukrást, co se jí líbilo, věci schovala

Karlu Kamišovi to zamlada v uniformě slušelo!

Nadporučík Kamiš honil především zločince jízdních kol nebo drůbeže, kapsáře, ale taky lupiče, zajímali ho podvodníci všeho druhu, čas od času čelil případu násilné trestné činnosti. Ty nejtěžší kauzy samozřejmě spadaly do referátu krajských složek, ale tito elitní detektivové se málokdy obešli bez místních znalostí zkušených Kladňáků.

Co bylo vaším hlavním kriminalistickým krédem?

„Důkladnost. Ať už při ohledání místa činu nebo při výslechu obviněného. Vždyť

zdánlivý detail může mít časem váhu důkazu. Neškodí ani představitost, umět se vcítit do pachatelovy mysli...

Například?

„Tak nejdřív ten smysl pro maličkosti. Dělal jsem na vloupání do bytu, kterému pachatel vypáčil dveře. O kus dál ležel v prachu na zemi kousíček kovu. Byla to ulomená špička majzlíku. Když jsem zjistil, že před časem dělali v domě zedníci, začal jsem si mezi nimi typovat možného zloděje... První, co mě zajímalo, bylo jeho nářadí. Ani jsem se moc nedivil, když jsem

doma, pelášila zpátky na kurty, klíče vrátila na místo a začala upozorňovat na svou přítomnost... Určitě si myslela, jak to chytře narafočila! Když jsme u ní našli ty kradené věci, už jenom brečela.“

A co další body z vašeho policejního kréda?

„Snažil jsem se být vůči pachatelům vždy korektní. Nic jsem jim neodpustil, ale taky nesměli mít pocit, že je chci podrazit. Upřímně řečeno, měl jsem z každého vyře-

šeného případu rozporný pocit. Těšilo mě, že zákon vyhrál nad zločinem, ale v hloubi duše jsem doufal, že trest pro pachatele nebude zbytečně vysoký.“

To je zajímavý soucit. Proč chlapa nezavířít? Ať radši zčerná ve vězení, než aby vyšel zbytečně brzo a dělal další lumpárny...

„To se lehko řekne. Ale většina z těch, co šli sedět, měla rodiny, děti, spíš hodně dětí. Ztratili na čas tátu a živitele, ať už jakéhokoliv. Rodina třela bídu – a jak si z ní pomoci? Přece další trestnou činností, které se už dopouštěla mladší generace. A spirála se neblaze roztáčela. Lumpárny se dědily z otce na syny! Jistě, můžeme říci, že v podstatě si za to ti lidé mohli sami, nemuseli krást, nemuseli podvádět... Jenomže když máte takovou rodinu v rájonu, znáte jejich život do mrtvé, to pak teorie o spravedlivém trestu začne pokulhávat za praxí. Ta má vždycky víc barev než obecně platná poučka!“

Vás museli mít někteří delikventi asi rádi?

„Rádi? To těžko. Přece jenom jsem byl policajt, co je proháněl a zavíral. Ale oceňovali, že se k nim chovám slušně, že s nimi jednám na rovinu. K tomu vám povím jeden případ. Je k neuvěření, skoro absurdita, ale skutečně se stal. Jednoho dne večer zazvonil u mých dveří nějaký Václav Skládaný, kterého jsem pár let předtím vyslychal kvůli vloupáče. Skládaný mi sdělil, že je už rok po něm vyhlášeno pátrání. Že mě náhodně zahlédl ve městě a tajně mě sledoval až k mému bydlišti. A protože už má věčného schovávání dost a já se k němu vždycky choval slušně, chce, abych ho na policii odvedl já. Rád jsem mu vyhovl.“

A teď přijde ta pointa: Po letech jsme se zas potkali v jednom kladenském nočním podniku. Venca Skládaný mi navrhl, že mi zařídí povýšení ještě před důchodem. Že v nejbližší době provede vloupáčku do kantýny jednoho dolu, ať ho pak hned přijdu zatknout. Rozmlouval jsem mu tu pitomost, ale druhý den jsem po příchodu do zaměstnání zjistil, že Skládaný svůj záměr splnil. Tak jsme si pro něho šli.“

A povýšili vás?

„Ale kdepak! Já měl na odměny stejně zvláštní smůlu. Jako prvorepublikový policajt jsem byl vždycky tak trochu *nespolehlivý*. Párkrát už to se mnou bylo docela nahnuté. Vyloučili mě z KSČ, musel jsem odejít od kriminálky, protože jsme dělali s evidovanými spolupracovníky, což bylo přísně tajné... Jednou jsme měli vraždu na

železničních kolejích, fingovanou jako tragická nehoda. Tomu, kdo s případem pohne, slíbil náčelník velkou odměnu. Podařilo se mi najít svědka, od kterého jsme se dostali až k vrahovi... A já dostal *velkou odměnu*: vzali mě zpátky do strany! Dneska se tomu chechtám, ale tenkrát to odměna vlastně byla, protože jsem mohl

zase dělat práci, která mě bavila. A dělal jsem ji dobře a poctivě, což zase věděli moji nadřízení. Potřebovali pracanta, co nekouká na čas, nějaká ideologie musela jít stranou.“

Viktorín ŠULC
Foto Václav ŠEBEK
a archiv autora

ZJIZVENÁ TVÁŘ

Karel Sládek (nar. 1944) z Kladna byl z rodu tragikomických smolařů. Coby učeň podpálil při kouření kůlnu. Ze špitálu, kde pracoval jako údržbář, ho propustili pro podezření z krádeže. Pak dělal topiče na lokomotivě a přišel o poslední článek palce. Nakonec ho zaměstnali jako vydavače olejů.

Jednou chtěl odejít dřív z práce, a protože věděl, že u mistra nemá šanci, chtěl si pomocí benzínu způsobit *malý* úraz. Jenomže benzínu bylo nějak moc a výbuch poničil Sládkův obličej do té míry, že se musel podrobit *patnácti* plastickým operacím. Jeho tvář s podivně napjatými ústy a zjizveným podbradkem pak připomínala zlého, vyplašeného králíka.

Mnohem nebezpečnější stránkou povahy životního outsidera byla sexuální náklonnost k malým děvčátkům. Už jako šestnáctiletý je lákal na odlehlá místa pod záminkou doručení dopisu neznámé osobě a zde je zneužíval. Krátce si pobyl v kriminálu, několikrát ho hospitalizovali v psychiatrické léčebně...

Karel Kamiš: „Sládka jsme na oddělení znali dobře, neměl to v hlavě v pořádku. Nebyl blázen, to ne, ale jednal ve zkratce, napadla ho pitomost a hned ji udělal... Jenomže jak dospíval sexuálně, stával se z průměrného sígra nebezpečnějším a nebezpečnějším. Ale stejně nikdo nečekal, co se stane.“

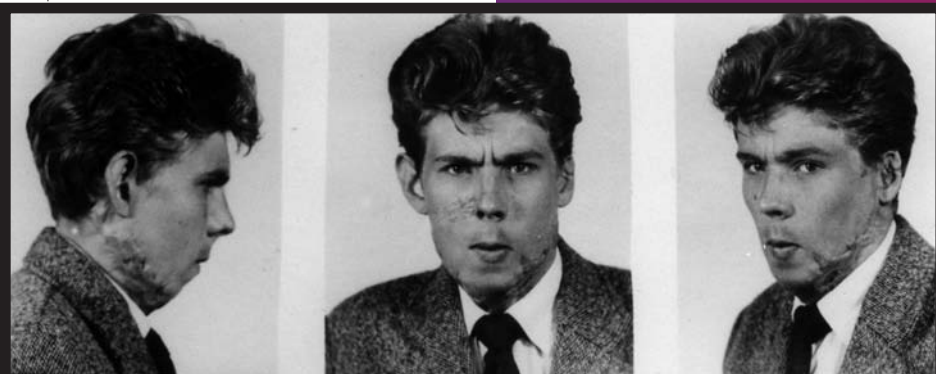
18. února 1964 oznámila jistá učitelka z Kladna, že od 18.30 hod. pohřešuje svou 11letou dceru Helenku, která se nevrátila z nákupu. O dva dny později bylo nalezeno tělíčko nezvěstné v tuchorazské čtvrti. Pitva prokázala, že vrah zasadil děvčátku 14 bodných ran. Kriminalistům se přihlásila svědkyně, která se v inkriminované době procházela v lesíku se svým chlapcem. Nejprve slyšela krátký křik, za nějakou dobu potkala – na místě osvětleném pouliční lampou – Sládka, kterého dobře znala.

Podezřelý mladík byl zadržen 21. února a brzy se ke svému činu doznal: na důvěřivou Helenku opět použil fintu s doručením dopisu a vylákal ji do Tuchorazu. Když se pokusil dítě svléknout, začala holčička křičet a zpanikařený Sládek ji bodl dýkou. Po ukojení se na chroptícím dítěti dostal strach z prozrazení a Helenku ubodal. Soud, který zasedal v srpnu 1964, rozhodl, že polehčující okolnosti pachatelovy devíace platí jen pro trestný čin pohlavního zneužití, nikoliv už pro vraždu, kde byla Sládkova přičetnost v normálu. Trest smrti vykonal pankrácký kat 30. listopadu 1964.

Karel Kamiš: „Smutný případ! Od začátku se to nevyvíjelo dobře. Maminka poslala večer dceru do blízkého krámu, myslím, že pro kávu... Uplynulo několik hodin a o Helence nikdo nevěděl. Byla únorová noc, kterou by dezorientované a zatoulané dítě těžko mohlo přežít. Jenomže, proč a kde by měla holčička zabloudit, když cestu do krámu dobře znala?“

Čím dál víc jsme tušili, že Helenku už živou nenajdeme. To se taky vyplnilo, dodneska se pamatuju, že jsme dítě našli na neobydleném místě, s venkovskými parametry, vrah je po vraždě shodil ze svahu mezi hustě narostlé náletové stromky a keře nedaleko cesty. Místo činu bylo relativně daleko od Helenčina domova i obchodu s kávou, bylo jasné, že sem musela dojít už ve společnosti pachatele.

Vzhledem ke své trestné minulosti by se Sládek octl na seznamu podezřelých automaticky. Cenné svědectví všímavé slečny jen vyšetřování usplnilo. Sládka jsem zatýkal, šel jako beránek, ale vzpomínám si, jak jeho otec volal, že je syn nevinný, že na to dá klidně svůj krk, že Kája nic neudělal... No, když se pak při domovní prohlídce našly v posteli pod slavníkem ukryté nože, včetně vražedné zbraně, neměl už mladý Sládek šanci uniknout trestu.“

Trojdielný „zločinecký“ portrét Karla Sládka, pachatele sexuální vraždy.

DVA A PŮL DNE

Správně sbalit neprůstřelnou vestu vyžaduje cvik a zručnost

Je to vysoko v severočeských kopcích a dost daleko od jiných lidských sídel, zejména pak velkoměst. Rozlehlá horská chalupa na samotě, kus od vsi stejného jména. Výcvikové středisko. To jsou Kryštofovy Hamry, jak je znají studenti a absolventi Střední policejní školy v Praze 9. Navzdory faktu, že Kryštofovy Hamry znamenají všechno jiné než rekreační pobyt, rozzáří se jim při vyslovení toho jména oči a na svůj pobyt vzpomínají rádi. Ti, jež akce teprve čeká, ovšem neskrývají obavy. I když pobyt trvá jenom dva a půl dne, větší časová porce se v nové zopce vyšetřit nedá.

Řečeno už, že vyznavači luxusu by v Kryštofových Hamrech štěstí neudělali. Ubytování docela spartánské, pokojíky pro samotáře se tu nevedou. Zato na zdejší kuchyni účastníci nezapomínají: poctivé porce a kvalita jak od mámy.

Fakt je, že dobře se nadlábnout je tady velmi žádoucí: při výcviku na čerstvém vzduchu náramně tráví. Zdejší čas se totiž nepočítá na hodiny, nýbrž na minuty: a každá je využita naplno, den letí tryskem.

Smysl celého výcvikového pobytu se dá vyjádřit květnatě, ale v jádru je prostý: snaha naučit mladé policisty komunikovat, jednat a žít v kolektivu, naučit se týmové práci a spoléhat jeden na druhého, uvědomovat si, že ten druhý je na mně závislý kolikrát i vlastním životem. A umět řešit problémy, které práce v týmu nutně přináší...

Jak říká podplukovník Jaroslav Vágner, pobyt v Kryštofových Hamrech je obdobou takřčeného team buildingu, který se dnes dělá u mnoha firem: tady jde ovšem o policejné specifickou verzi.

„Policisté si nevybírají do akce kolegu, který by jim nejlíp vyhovoval, jde s nimi ten, kdo je zrovna ve službě a případně na ně,“ říká podplukovník Vágner. „Tak to je u nás na soustředění, tak to bude i ve výkonu služby. A pracuje se ve dvojici, v trojici, čtveřici, případně se třída rozčlení na třetiny či poloviny...“

Když se studující VPŠ a SPŠ z Prahy vydávají do Hamrů na soustředění, už mají část základní odborné přípravy za sebou, základní policejní návyky už by měli mít zažit. Vědí, jak se nosí uniforma, absolvo-

vali první seznámení se zbraní – i když tu tam zrovna potřebovat nebudou. Už slyšeli základy taktiky, práva i dopravky. Takže jejich učitelé naopak přesně vědí, s čím u nich mohou počítat a z čeho vycházet.

Během několika turnusů se pro soustředění vytvořil stálý tým, který do Hamrů jezdí: učitelé pplk. Antonín Tesárek, pplk. Jaroslav Vágner, pplk. Miloslav Blažek, JUDr. Aleš Kučera a PhDr. Antonín Mitáček.

Z jara připravili a realizovali na jeden záťah postupně zaměstnání pro sedm tříd, koncem léta další rundu. Přičemž třicet studentů na jednom kurzu je maximum: jednak je to kapacita výcvikového střediska, jednak je tu otázka působení na každého jednotlivce. Průběh pobytu je velice intenzivní a dá zabrat oběma stranám. Studentům i učitelům.

„Ideální délka soustředění by byla týden, respektive pět dní, ale máme polovinu,“ věcně říká podplukovník Tesárek. „Víc se do současné podoby ZOP nevejde. Takže využijeme ne každou hodinu, ale každou minutu.“

Začíná se, jak jinak, budíčkem: o šesté. Nicméně zkušenost říká, že mnozí vstávají o chvíli dřív, a dobrovolně. Čtvrt hodiny nato vypuká rozvíčka...

„Lehce vykušeme kilometr, uděláme dvacet třicet kliků a pár dalších cviků, netr-

Strážmistři Bohumil Lulák a Michal Fürbacher už mají pobyt v Hamrech za sebou – a v tuto chvíli vlastně asi i závěrečné zkoušky

Táborová hra pro děti? Jenom si to někdy zkuste...

vá to déle jak dvacet minut, maximálně půl hodinky,“ říká pplk. Tesárek. „Pak se převlékneme do suchého, sprcha by neměla smysl, za chvíli budeme beztak zase zpocení skrz naskrz... Zvláště letos v létě to tak bylo.“

Ale i to je obdoba situace ve službě: policista se vrátí z jedné akce a už startuje do další – to se přece stane nejdnou...

Snídaně, nejsvětější zážitek rána, pomine rychle. A po ní poklidný start hektického dne: teorie. Devadesát minut komunikace. To je přece základ policejní práce. Navázat kontakt, vyjasnit si situaci, přijmout rozhodnutí...

Hlavně jde o komunikaci krizovou: komunikaci s poškozeným, komunikaci s pachatelem. A pak začíná jít do tuhého. Dvacet minut je na převlek do „čerňáků“ (ale povoleny jsou třeba i soukromé maskáče, v nichž se někteří studenti cítí lépe) a pak nástup na hřišti.

„Tři učitelé jsou v tu chvíli už v terénu, na třech stanovištích, vzdálených od sebe zhruba sedm set metrů,“ říká podplukovník Tesárek. „Zbylí dva čekají na hřišti před budovou střediska. Zatímco dvoučlenné hlídky startují na okruh, ostatní se cvičí v komunikaci. Slovní zásoba dnešním mladým nejvíc chybí. A tak využíváme každé šance, aby se pocvičili v mluvení! Popsat kostel, popsat pohružku střelnou zbraní – nikoli ji předvést, ale popsat svými slovy! Protože to je první stupeň k tomu, aby začínající policista dokázal jednou solidně napsat služební záznam.“

stresové situaci, ve stísněném prostoru. „Jak co nejrychleji a nejbezpečněji opustit vozidlo, které se octne pod palbou, jak se bezpečně dostat pro vestu do kufru a jak ji obléci v úkrytu za autem a a přitom zůstat nezraněn a schopný další činnosti,“ vypočítávají učitelé.

Následuje další lekce: pro případ, že by někdo přece jen byl postřelen. První pomoc, ošetření sama sebe, kolegy, pachatele, nezúčastněné osoby. A to jen s věcmi, které má policista ve službě běžně při sobě, ne s vybavenou lékárníčkou!

„Odřeniny, zlomeniny, průstřely, zranění krční páteře – až po pneumotorax,“ vypočítává podplukovník Vágner zcela vážně. „To vše lze řešit, když má člověk výcvik, a zachrání tak život zraněnému až do příjezdu záchranky!“

Pěkná dřina je vytáhnout zraněného z auta a dovést ho do padesátimetrové vzdálenosti. Devadesátikilový chlap váží pocitově dvakrát tolik, když je bez vlády... Ale jde to, když se chce a když se umí.

bě a někdo by na něj musel spoléhat. Jít do akce s někým, komu se vlastně nechce, koho ta práce nebaví – to by bylo i nebezpečné...

Ale asi jsme trochu odbočili k obecnějším záležitostem policejní služby, a tak se zase oklikou vracíme k podstatě věci. Oba strážmíři, chlapi jako hory, se s úsměvem shodnou, že v Kryštofových Hamrech shledali s jistým údivem, že den má 24 hodin – a všechny lze využít naplno. Že časné ráno je krásné a rozcvička nemusí být otravné obtěžování.

Že soustředí prověří síly každého, a kupodivu nejen po stránce fyzické, ale i ve věci myšlení, vztahů, tolerance, motivace k práci, k níž se upsali a již by rádi dělali dobře a poctivě.

„Na samém konci pobytu se koná pochod na Jelení vrch. Jde se podle mapy, což je pro mnohé taky zážitek, každá skupina si volí sama trasu. Kratší jsou, jak už to tak v životě bývá, větší zabíračka. Jde se v neprůstřelných vestách, aby byl výstup obtížnější, ale je povoleno s nimi třeba holkám nebo slabším kolegům v nejobtížnějších úsecích

Dva z učitelů, podplukovníci Tesárek a Vágner

Stačí zavázat oči a zábavná hra se promění v nelehký úkol

Zabloudit se na trase nedá a pět minut na jednu etapu je tak akorát. Na stanovišti si pak dvojice vylosuje některou z otázek, připraví se – a zodpoví ji.

„Když zvládnou odpovědi rychle, mají víc času na další přesun. Když se při nich loudají, musí zrychlit na cestě.“

Na prvním stanovišti čekají otázky z pořádkové činnosti, na druhém z taktiky, na třetím z problematiky dopravní policie.

Stručné a jasné, vyžadující neméně lakonické odpovědi. Správnost a přesnost se bodují, bodování zaznamenává do sešitu. Hodnocení bude na závěr.

Ti, co už okruh absolvovali, zatím dole u střediska nemají kuřáckou pauzu, ale cvičí. Aby nevystydli.

„Už jsme soustředění absolvovali za různých počasí,“ vzpomínají učitelé. „V létě ve vedru, ale i za deště, a dokonce i za bouřky. A v dubnu nám naopak během chvíle napadalo deset čísel sněhu. Ale i to se přece může stát ve službě, a zruší se snad kvůli tomu třeba pátrací akce?“

Dopoledne ale ještě nekončí. Další bod programu? Zárok proti nebezpečnému pachateli ve vozidle. Po obědě pak totéž a důkladně, napřed teoreticky a s projekcí výcvikového videa, pak praxe. Oblékání a skládání neprůstřelné vesty, potmě, ve

A program soustředění zdaleka není u konce, sice se už dřív smráká, ale teprve po večeri se formou anonymních dotazníků hodnotí den. Všichni jsou utahaní jako koťata, ale kupodivu, den se líbí.

Avšak abychom se nevystavovali tím, že ve věci výcvikového soustředění v Kryštofových Hamrech nasloucháme jen slovům jedné strany, tedy učitelům pražské SPŠ, necht' je nyní slyšena i druhá. Studenti. Ti dva, s nimiž jsme si koncem léta povídali, měli v té chvíli už podstatnou část studia za sebou a před sebou ještě tři měsíce. Dnes tedy už zrovna „šrotí“ na závěrečné zkoušky, anebo už dokonce nastoupili k útvarům?

(...) Strážmíři Bohumil Lulák a Michal Fůrbacher se na úvod shodli na tom, že soustředění v Hamrech jejich třídu scelilo.

„Tam se lidi víc navzájem poznají, není kam se zašít,“ vysvětluje Michal. „Někteří se taky naučili víc ovládat, líp se pohybovat v kolektivu. Přizpůsobovat se...“

„My byli slušná parta už v Praze,“ přidává se Bohumil, „ne, že by mezi námi chyběl člověk, který nezapadl, ale ten se vyřadil sám – a už předtím. Člověk si pak říká, proč vůbec někdo takový nastupoval k policii?“ A Michal mu skáče do řeči: „Je ale lepší, když někdo takový vypadne ještě ve škole a nestane se to až později. Až bude ve služ-

pomoci,“ vysvětlují na přeskáčku oba mladí policisté. „A ten výhled, který nahoře na všechny čeká, stojí fakt za tu štrapác!“

Ale úplně nakonec nezapomenou kluci na malou reverenci svým kantorům. Za to, že stoprocentně platila věta, jíž podplukovník Tesárek před odjezdem tajemně odpovídal na dotazy, co je v Hamrech čeká: „Nebude se dít nic jiného, než co bychom my nedokázali!“

My značilo – kantorů. A dané slovo platilo. Učitelé absolvují téměř všechno se svými studenty. A vzhledem k tomu, že během dvou týdnů se ve výcvikovém středisku vystřídají čtyři třídy a na rozdíl od studentů si tudíž kantorů všeho užijí čtyřikrát za sebou, přiznávají, že toho mají na úplném konci docela dost.

A za čtvrt roku s dalším během „zopky“ znovu. Koneckonců, vymysleli si to na sebe sami! Ale zdá se, že to všechno smysl má. Většina studentů, kteří pobyt absolvovali, totiž pochopila, že policejní práce není jenom o tom, jak je kdo sám dobrý a umí vyniknout, ale také tom, jak umí spolupracovat v týmu.

Jan J. VANĚK
Foto Antonín TESÁREK
a Jaroslav VÁGNER

ANTONÍN JIROTKA

Mstivý kocour

Pan Kalenda dostal nový počítač. Nejdřív přístroj jen tak okukoval, hladil, teprve po chvíli stiskl startovací tlačítko. Na monitoru naskákaly příslušné ikony, pak se obrazovka zatměla a objevil se na ní text. A nebyly to rady od výrobce. Kolegové programátoři milují různé legrácky, usoudil, tohle bude asi jedna z nich.

• • •

Jednou jsme se s partákem Ivanem Hlavou bavili o reinkarnaci. On na takové hlouposti docela věřil, tvrdil, že duše je v neustálém koloběhu. Dneska jsi člověk, ale v následujícím životě se narodíš třeba jako jezevec. Z čistě praktického hlediska jsem podobné úvahy odmítal. Nechtěl jsem se dostat do situace, kdy neplánu komára jen proto, že by to mohl být opilecký strýček z mamčininy strany.

Tenkrát jsme s Ivanem dělali na takovém pořádně velkém podvodu s dotacemi na bioplyn, šlo o stovky milionů korun. Vcelku jsme měli záležitost dobře zmapovanou, věděli jsme, kdo a jakou roli hraje, jenže chyběly důkazy. Kdykoliv došlo k nějaké částečné realizaci, dopadlo to jako plácnutí do vody. Všechno bylo uklíze-

no a uražení gentlemani psali stížnosti na vnitřní inspekci. Zdálo se zřejmé, že někde z policejních kruhů unikají informace a aby se ta možnost eliminovala, pracovali jsme na případu jenom my dva. Bez papírů a bez služebních hlášení, která by si mohl někdo další přecišt.

Jednou večer jsem se rozhodl pro takovou namátkovou kontrolu, předem jsme měli připraveno povolení k domovní prohlídce, šlo jen o to udeřit nečekaně. V civilním autě jsme se blížili k předměstské vile obklopené velkou zahradou, když nás riskantním způsobem předjel luxusní bavorák. Zastavil před branou a vylezl z něj jeden dosti známý politik.

„Máme kliku,“ zajásal jsem.

„Myslíš?“ zeptal se Hlavsa temně.

Politik vstoupil dovnitř, petlice zaklapla.

Došel jsem k vratům, překvapení v podobném případě musí být rychlé, nebyl čas na nějaké vyzvánění. Kovaný zámek byl jednoduchý, odeknout by ho dokázalo i malé dítě.

„Jdeme na to.“

„Nejdeme.“

Teprve teď mě ten tón varoval. Podíval jsem se na Ivana a zjistil, že drží v ruce revolver. Ne služební devítku, ale starou zbraň, jejíž původ už asi nikdo nedokáže vyhledat. Říká se, že v kritických situacích se myšlení zrychluje, a asi to bude pravda. Najednou mi bylo jasné, kdo je ta černá ovce v policejním sboru. To Hlavsa mařil vyšetřování, jak to jen šlo, a když byl v koncích, je odhodlán i zabítet.

Zahlédl jsem dva kratičké záblesky, cosi mě mocně udeřilo do hrudi a potom všechno přikryla černočerná tma.

Probudilo mě příjemné teplo, napadlo mě, že ležím asi někde v nemocnici a že jsem to tedy přece jen přežil. Pokusil jsem se otevřít oči, jenže nešlo to, tak jsem zase usnul. Měl

Změna programu vyhrazena

háček. Zplodinami se mohly otrávit také Hlavsovy děti nebo jeho manželka, a proti nim jsem nic neměl. Navíc, venku vrcholilo teplé jaro a nebylo nutné si přitápět.

Některé nápady byly hodně bláznivé. Jako třeba to, že se v lese od nějaké polomrtvé lišky nakazím vzteklinou a Hlavsu pokoušu. Jenže on by určitě zašel k doktorovi, a tam by ho z maléru vytáhli.

Lámal jsem si kocourů hlavu a dlouho mě nic nenapadlo. Ze stesku po starých časech jsem občas vlezl na naši zahrádku a uvelebil se na lavičce, kde jsem kdysi rád sedával. Jednou mě při tom natchyala manželka a přes svůj odpor ke všemu kočičímu mě nevyhnala, ale přinesla talířek mléka. Skoro mě to dojalo. Za drátěným plotem zahrady se zatím Hlavsa bavil se svou ženou.

„Jeď opatrně!“

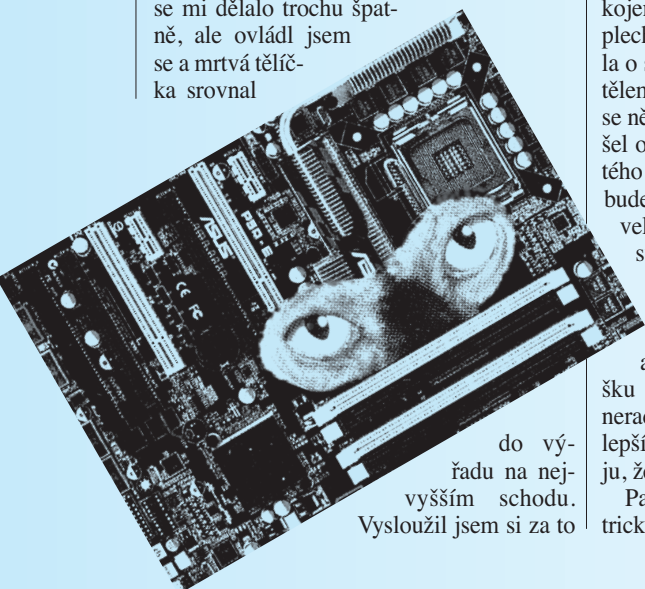
„To víš, že jo. To já vždycky.“

„Houby. Riskuješ jako puberťák.“

Najednou jsem to měl. Tohle je cesta, kde i kočka může dosáhnout svého. Ivan jezdil jako prase a spoléhal na to, že když ho načapají dopraváci, vytáhne placuku a všechno se urovná. Jednou řezal nepřehlednou zatáčku a dívka, která jela v protisměru, kvůli němu sjela do příkopu. Nic se jí naštěstí nestalo, škoda nebyla velká, přesto však kolegové obvinili z řidičské chyby to děvče a chudák holka musela ještě zaplatit dvoutisícovou pokutu. Mělo mě to varovat, ale byl jsem blbec, nechtěl jsem kvůli takové maličkosti ohrožit kamarádství.

Takže auto. Za běžných okolností zajížděl Ivan Hlavsa do garáže, která byla trochu nešťastně postavená, kvůli starému topolu před vraty se do ní muselo couvat nadvakrát. Proto když měl služební pohotovost, nechával stávat vůz před brankou, aby stačilo jen nasednout a odjet. To byla moje příležitost. Služby s povinností rychlého dosahu se běžně střídaly po čtrnácti dnech, měl jsem tedy dva týdny na to, abych urovnal své záležitosti.

Říká se, že od časů, kdy Feničané vymysleli peníze, není třeba za nic děkovat. Jenže jak má kočka vytahovat portmonku? Stará paní Jarolímová se náramně bála myši, které jí občas lezly do bytu z přilehlého sklepa. Dva dny jsem se plížil zaprášenými kójemi mezi lískami plnými hničících brambor a zbytky uhlí, než jsem pochytil celou myší rodinku. Při jejich zakusování se mi dělalo trochu špatně, ale ovládl jsem se a mrtvá tělčka srovnal

do výřadu na nejvyšším schodu. Vysloužil jsem si za to

plechovku whiskasu. Často jsem v té době také myslel na svou manželku a v návalu lyrického smutku jsem ve Hlavsově zahradě přehryzal stonek nádherné žluté růže. Mimochodem, kočičí chrup není na nic podobného přizpůsoben, žužlal jsem ten klacek skoro čtvrt hodiny a ještě teď cítím chininově hořkou chuť růžových kůry. Pak jsem kytku dotáhl k nám a položil na lavičku. To byla chyba, žena si na ni bezmyšlenkovitě sedla, popíchala se a romantické gesto skončilo nadávkami. Ale ať, bylo to možná lepší než nějaké smutné loučení a pláč.

Vždycky se mi líbilo, že angličtí námořníci nastupovali do osudových bitev hladce oholeni. Nic takového jsem si však nemohl dovolit, vousy slouží za tmy kocourům k orientaci a potřeboval jsem být stoprocentně fit.

Hlavsa přijel z práce, zastavil před vraty a rázným krokem zamířil do svého domu. Já se uvelebil ve větších topolu, sluníčko ještě hezky hřálo, bylo to docela příjemné čekání. Děti se kolem vracely z odpoledního vyučování, soused Vitásek těžce supěl pod taškou plnou pív, hněvivý foxteriér dlouze očichával kmen stromu, ale nenapadlo ho zvednout hlavu a podívat se nahoru. Časem se začalo stmívat, nažloutle se rozzářily výbojky pouličního osvětlení. V oknech obývacího pokoje barevně blikala televizní obrazovka. Pak se ozvalo vzdálené zvonění telefonu. Vzápětí se rozsvítilo v kuchyni a rozletěly se domovní dveře. Ivan si vždycky na výjezdy brával termosku se silnou kávou a něco k zakusnutí, míval v noci hlad. Seskočil jsem se stromu a přikrčil se za nárazníkem vozu. Otevřel zadní dvířka, tašku s jídlem hodil na sedadlo. Jako blesk jsem proklouzl do auta, vůbec si mě nevšiml. Zamával směrem k oknům, nacpal se za volant a nastartoval. Vyzrál svým drsným stylem, týral motor, před zatáčkami brzdil po závodnicku, tedy co nejpozději.

Znal jsem dopředu každý metr silnice, projížděl jsem tudy nejméně stokrát. Malé stoupání k horizontu, za ním padáček a ostrá zatáčka doleva, vpravo asi třicetimetrový sráz. Blížil se k té serpentíně dost rychle, těsně před tím než ubral, jsem se vymrštil ze zadního sedadla, skočil mu na hlavu a zaryl drápy do očí. Strašně zařval, auto letělo dál, přerazilo dva kamenné patníky a v lopingu padalo se straně. Pocítil jsem báječné uspokojení. Pak přišel náraz, třesk borceného plechu i skla, setrvačná síla se mnou mrštila o střechu a strašná bolest prošlehla celým tělem. Buď kočky nemají devět životů, jak se někdy říká, nebo jsem při té bouračce přišel o všechny. Ležel jsem na podlaze rozbitého auta a cítil, jak tělo zvolna odumírá. Co bude dál, napadlo mě. Ne, neměl jsem moc velké plány, netoužil jsem přijít znovu na svět v rodině bankéře Rockefellera. Stát se člověkem je velké vyznamenání, i kdyby to měl být chudák někde v Somálsku. Klidně beru zvíře. Jen ať to není šváb nebo žížala, ale něco trochu elegantního. Třeba čáp. Ačkoliv, já nerad cestuju a bojím se výšek. Docela nejlepší by byl kůň. Jestli se to stane, tak slibuju, že se na dostizích nebudu flákat...

Pak přišla známá tma a po ní jemné elektrické bzučení. Dlouho trvalo, než jsem si

uvědomil, co se vlastně stalo. Byl jsem uzavřený v bedně počítače jako procesor nové generace. Nakonec to není tak nejhorší. Umožňuje mi to, co v kočičím světě nejvíc chybělo. Totiž komunikaci.

Volové, pomyslel si pan Kalenda na adresu podnikových počítačových expertů. Tak na tohle čas mají! Taková pitomost...

Chtěl záležitost pustit z hlavy, ale nakonec mu to nedalo a začal ty posměváčky usvědčovat z chyb. Jenže se to moc nedářílo.

Na internetu je uveden seznam policistů, kteří přišli ve službě o život. Projel si ho a zjistil, že před více než rokem se sem přiřadil i jistý kapitán z útvaru zaměřeného na odhalování organizovaného zločinu.

„Dobrá,“ zabručel Kalenda, „jsou to pečlivky.“

Místo nehody bylo vylíčeno dost zřetelně, šlo o cestu klesající ze Suchdola k údolí řeky. Zavolal na dopravku a představil se jako úředník pojišťovny. Policisté neměli co tajit. Popsali havárii, k níž došlo chybou řidiče.

„Bylo při tom ve voze nějaké zvíře?“ zajímal se.

Připustili, že kočka. Šofér byl od ní v oblíbenější poškřában, což si soudní lékaři vysvětlili jako šokovou reakci smrtelně zraněného kocoura.

Zatím vyhrával počítač. Kalenda poděkoval a zavěsil. Nemínil se vzdát. Ze snahy odhalit v absurdním příběhu nějakou nepřesnost se stala téměř posedlost. Navštívil vdovu po zavražděném policistovi, přinesl krásnou bonboniéru a nechal se pozvat na kafe. Vrátil se vybaven spoustou upřesňujících otázek. Já vám ukážu, vyhrožoval neznámým vtípkům.

Zapnul textový editor.

„Jak se jmenovala manželka za svobodna?“ vytáhl na obrazovku.

„Charvátová,“ odpověděl počítač.

„Kde jste byli na svatební cestě?“

„V Krkonoších. Neměli jsme na velké výlety.“

„Kde jste se narodil? Tedy poprvé...“

„Ve Lhotě. Je to kousek od Sušice. Nádherné místo. Je tam krásný barokní kostelík,“ rozpovídal se přístroj.

Pan Kalenda byl zaskočen. V mírných rozpacích vytáhl z knihovny publikaci pojednávající o historických památkách, zmíněná stavba tam skutečně byla uvedena.

„Ze kterého roku ten kostel je?“ zeptal se jen tak pro jistotu.

„1721,“ objevilo se na obrazovce. Moudrá kniha byla jiného názoru. Kalenda zajásal.

„Chyba!“ napsal. „Správně je to 1712.“

„Nesmysl,“ odpověděl počítač. „Je to přece vytesané na portálu. Vždyť jsem tam, krucínál, chodil ministrovat.“

Pan Kalenda se nemínil dále hádat s procesorem a přístroj vypnul. Když byl o víkend na své rekreační chaloupce v západních Čechách, uvědomil si, že do Lhoty je to nedařle. V sobotu tam zajel. Na vstupní bráně do barokního areálu byl starobylý nápis: ANNO DOMINI 1721.

Ilustrace Kristina POKORNÁ

přímá CESTA jinam

Všední přiospalé sobotní odpoledne uprostřed léta. Hlouček mladých lidí se lenivě třesky plesky baví v Roubence, v lesní restauraci stranou obce. A středobodem dění je – jako obvykle – Chemlon (většinu jmen v tomto černém příběhu jsme – jako téměř vždycky – pozměnili, pozn. red.).

Tak mi ještě jedno natoč, Mári! příkazu je důrazně pětatřicetiletý rafan mladičké servíse.

Ani náhodou, máš tu aut'ák!

Neštví mě, to není tvá starost! Kdybych chtěl zmizet nametenej, dám si lahvičku z vlastních zásob! S tím nic nenadělaš! Teď jsem tady jednou tvůj zákazník, tak koukej plnit přání hosta, tvýho pána! Nebo volám šéfa podniku!, vychutnával si šařešina spolku skoro mazlivě každou hlášku.

Potutelně uculená partička usrkávala z jednotlivých drinků.

Minuty se táhly v podobě tuhnoucího medu rozlévaného z konve do malých skleniček.

Změníme lokál, kotě! Vzhůru do města, kde to na tutovku žije!, prohlásil potom do právě opětovně ztlhlé chvíle mladý muž. V jeho letech vskutku mladý, protože dosud nezakotvený a jenně řečeno divoký (řidičák mu vrátili sotva před půl rokem).

A bere kolem ramen aktuální, dvaadvacetiletou, docela chytrou favoritku Beátu.

Vzápětí před hospodou výrazně zahartuší protáčený motor zlatavě nablýskané Calibry (osobní automobil Opel byl zaevidovaný do provozu v ČR v roce 1997).

Nad dalším průběhem událostí, souvislostí lze pouze – a doufejme, že pro nejednoho čtenáře výstražně – spekulovat.

Na hlavní silnici, na krásnou Císařinku,

to měli tři sta metrů. Vzali to doprava, vyjeli z dědiny. Ve stoupání za železničním přejezdem, které přechází do táhlé levotočivé zatáčky, to Chemlon nejspíš poprvé víc osolil.

Za horizontem silnice nejdříve mírně vpravo dolů padá – s náramně provedeným hladkým asfaltovým povrchem z jarní generální rekonstrukce silničního tahu z Vysociny – a poté v ideální přímce znovu zvolna stoupá k nebi. V místech zvaných Na Babce.

Celkově snad tři kilometry od výjezdního bodu u Roubenky.

A tady už muselo žluté žihadlo, někdo říká metalýzový kočkolap, uhánět určité rychlostí nad stovku kilometrů v hodině.

A kličkovalo, tančilo od krajnice ke krajnici. Vždyť nikde ani autíčko, ani motorka. Bylo osmnáct hodin, to se v sobotu začíná

leckde grilovat. A výhled dopředu je tam jakoby až na věčnost.

Později se přihlásil svědek, který měl dojem, že si řidič hraje na závodníka s motokárou, nebo spíš s efjedničkovou raketou. Vypadalo to, že zahřívá gumy, než se přehoupne přes vršek a v následujících rovinkách, v lese před městem, se pokusí zajet osobní rychlostní rekord.

Jenomže po několika úhybných, trhaných manévrech sklouznul na pravé straně předním kolem z krajnice a už se mu nepodařilo na vozovku vrátit.

Dvě tři vteřinky a dost. Žádná brzdná dráha. Stopa pneumatik před terčovým stromem slabých pět šest metrů, pak dva tři metry konečný cíl. Betonový mostek.

Oba účastníci nehody okamžitě mrtví. Řidič 1,6 promile alkoholu v krvi, spolezdkyně něco málo také. Odborná expertiza na odhad rychlosti vozidla z jeho zcela zdemolovaného stavu (škoda na vozidle odhadnuta na 60 tisíc korun) se nekonala, neboť k soudu nad viníkem nedojde...

Možná chtěl dravý chlap, regionální hvězda vipák, „věčný mladík z profese“, na mlad'ouňku kamarádka udělat nezapomenutelný dojem.

A nepovedlo se – i povedlo.

Lidé po okolí si to budou pamatovat hodně dlouho. I novodobý smírčí kámen by u historické stezky mohl být zasazen...

/ki/

Foto Dana KUTÁLKOVÁ
a archiv P ČR Svitavy

INTERVENČNÍ CENTRUM V ÚSTÍ n L.

**Zřizovatel: Spirála,
občanské sdružení**

„Problém domácího násilí nemůže vyřešit jedna osoba ani jedna instituce. Je potřeba dobře vyladěná spolupráce policie, justice a Intervenčních center, která je doprovázena mezioborovou spoluprací dalších institucí (zejména poradenských, zdravotnických a sociálních). Hlavní úkol Intervenčního centra spočívá v tom, aby ohroženým osobám poskytlo podporu k obnovení vlastních sil a k řešení problému domácího násilí. Intervenční centra poskytují psychologickou, sociální a právní podporu. Jejich role v systému pomoci obětem násilí je nezastupitelná.“

(Expertní skupina Aliance proti domácímu násilí)

IDENTIFIKACE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Uvnitř partnerských a rodinných vztahů může docházet k různým násilným incidentům. Ne všechny lze označit jako domácí násilí. **Podstatu domácího násilí vystihuje pojem „týrání“, který činí soužití nesnesitelným.**

Dominujícím psychologickým znakem týrání je uplatňování moci a kontroly nad jinou osobou, v případě domácího násilí nad osobou ve společném bydlí. Moc a kontrola jsou uplatňovány zejména prostřednictvím fyzického, psychického, sexuálního a ekonomického násilí. Je důležité umět odlišit rodinné hádky a konflikty od skutečného domácího násilí. V případě konfliktu, hádky, či dokonce rvačky je postave-

ní stran rovné nebo se střídá (představte si dvě strany sporu, jejichž postavení a role se mohou střídát jako ve filmu Válka Roseových). To není domácí násilí.

Domácí násilí naopak rovné postavení likviduje, vytváří jasné dělení rolí na osobu násilnou, kontrolující, a na osobu ohroženou, závislou.

Domácí násilí má tyto znaky:

- opakuje se
- intenzita a frekvence se stupňují
- nerovné postavení stran, jasné a neměnné role (osoba násilná a osoba ohrožená)
- dochází k němu stranou společenské kontroly, v soukromí

PRÁVNÍ RÁMEC

Na základě ustanovení zákona č. 135/2006 Sb. je policista v případech domácího násilí od 1. 1. 2007 oprávněn vykázat násilnou osobu na deset dnů z bytu nebo domu společně obývaného s ohroženou osobou. Opis rozhodnutí o vykázání doručí policista do 24 hodin od jeho vydání spolu s opisem úředního záznamu příslušnému Intervenčnímu centru.

- ● ●
- Intervenční centra poskytují na základě § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, osobám ohroženým domácím násilím následující služby:
- V případech vykázání je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnuta pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení opisu tohoto rozhodnutí Intervenčnímu centru.
 - Pomoc Intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby, obývající s ní společně bydlí, nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté, co se Intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví.

Intervenční centrum nabízí osobám ohroženým domácím násilím možnost využít sedmidenního pobytu na krizovém lůžku v Centru krizové intervence, jehož zřizovatelem je rovněž o. s. Spirála.

- Sociální služby v Intervenčním centru jsou poskytovány jako služby ambulantní, terénní nebo pobytové (služba poskytovaná formou pobytových služeb obsahuje i tyto základní činnosti: poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy).
- Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
- Součástí služby je zajištění spolupráce a vzájemné informovanosti mezi Intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary P ČR a obecní policií, jakož i ostatními orgány veřejné správy.

Domácí násilí samo od sebe neskončí, naopak má nebezpečnou tendenci eskalovat. Ohrožené osoby potřebují včasnou a účinnou pomoc, ochranu a podporu.

Intervenční centrum

pro osoby ohrožené domácím násilím poskytuje:

bezplatně – bez objednání – anonymně

- právní poradenství
 - sociálně-právní podporu
 - psychologickou podporu
- Poskytuje telefonické a osobní konzultace pro osoby ohrožené domácím násilím, svědky domácího násilí.

Koordinuje pomoc osobám ohroženým domácím násilím v Ústeckém kraji.

Vytváří a aktualizuje informační databázi o místech pomoci v Ústeckém kraji.

Organizuje aktivity v oblasti prevence domácího násilí pro laickou i odbornou veřejnost.

Nabízí:

- Bezpečný prostor pro sdělení potíží ohrožené osoby
- Morální a emocionální podporu
- Pomoc při hledání řešení životní situace, problému
- Asistenci při vypracování písemných právních podání (návrhy na předběžná opatření, rozvod, trestní oznámení, úpravu péče o děti)
- Rady při řešení majetkoprávních záležitostí (bytová otázka)
- Podporu při kontaktech s Policií České republiky, přestupkovou komisí, soudy
- Zprostředkování kontaktů na navazující služby
- Pomoc při zajištění krizového, azylového nebo utajovaného bydlení

● ● ●

„Dobrý den, zde konzultant Intervenčního centra v Ústí nad Labem a chtěl bych vám nabídnout pomoc,“ zahajuje telefonní rozhovor pracovník Intervenčního centra s osobou napadenou násilníkem, který byl vykázan policií ze společného bydlí.

„Naše pomoc navazuje na zákrok policie, který u vás včera proběhl. Chceme vám

nabídnout pomoc v oblasti trestněprávní, sociálního poradenství, ale i emoční a psychologickou podporu. Můžeme vám například pomoci s podáním trestního oznámení. V případě, že se rozhodujete vaše manželství řešit radikální cestou, tedy rozvodem nebo odchodem od manžela, můžeme vám poskytnout informace, jak sepsat a podat žádost o rozvod, jak řešit péči o děti. Vysvětlíme vám také, že lze dobu vykazání vašeho partnera v případě, kdy ohrožení trvá, prodloužit z deseti dnů na dobu jednoho měsíce, v některých případech i na dobu jednoho roku. V takovém případě vám poradíme, jak sepsat návrh na předběžné opatření. Pokud je vaše finanční situace složitá, můžeme vám doporučit některou sociální dávku.

Dále vám můžeme nabídnout asistenci našeho pracovníka při kontaktu s policií, s přestupkovou komisí, dávkovým oddělením atd., který vám bude nápomocen při všech jednáních. Jsme připraveni vám pomoci po všech stránkách, ale předpokladem pro naši pomoc je váš příchod k nám, do Intervenčního centra, kde vaši situaci podrobně probereme a společně najdeme cesty k jejímu řešení," zaznívá závěrem rozhovoru konzultanta Intervenčního centra s ohroženou osobou.

Vedoucí Intervenčního centra občanského sdružení Spirála v Ústí nad Labem Mgr. Martina Vojtíšková, která má s praktickým provozem centra nemalé zkušenosti, nás seznámila s každodenní činností tohoto zařízení:

K 1. 1. 2007 vzniklo v ČR, v rámci jednotlivých krajů, 15 Intervenčních center jako specializovaných pracovišť určených pro pomoc osobám ohroženým domácím násilím, především v souvislosti s vykazáním násilné osoby ze společného bytu či obydli. Tato Intervenční centra nabízejí pomoc osobám ohroženým domácím násilím i tehdy, když Policie ČR násilníka nevykázala. Takovým kontaktům s klienty říkáme tzv. nízkoprahové, to znamená, že

Interdisciplinární tým v Ústí nad Labem se schází od roku 2005, kdy byla v tomto regionu ověřována systémová pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Zlepšila se informovanost laické a odborné veřejnosti o problému domácího násilí i spolupráce zainteresovaných organizací na řešení domácího násilí v regionu.

oběť domácího násilí vyhledá naše zařízení na základě své vůle. Poskytneme jí rovněž bezplatnou pomoc formou trestněprávního poradenství, sociálního poradenství, dostane od nás rady a informace, jak situaci řešit., jak zabránit dalším útokům, vypracováváme s ní bezpečnostní plán. Klienti přitom mohou zůstat a také zůstávají v anonymitě, v tomto okamžiku přicházejí většinou s prosbou, abychom jim pomohli napravit jejich současný vztah.

Spolupráce

Občanské sdružení Spirála je nejen zřizovatelem Intervenčního centra, ale také Centra krizové intervence pro osoby v krizi. Disponuje nepřetržitou Linkou pomoci a krizovými lůžky. Tato dvě zařízení velmi úzce spolupracují, a to především v přípa-

dech, kdy ohrožená osoba potřebuje intenzivní sociální nebo emoční podporu či nemůže zůstat v místě svého bydliště. Konzultanti Intervenčního centra pracují s klientem při osobním nebo telefonickém kontaktu nebo za klientem vyjíždějí, a to v momentě, kdy je ohrožená osoba v důsledku zranění hospitalizována, nebo kdy je obětí senior, pro kterého je fyzicky velmi náročné navštívit Intervenční centrum v Ústí nad Labem, obzvláště, pokud je z odlehlejšího regionu. Naše Intervenční centrum je jediné v Ústeckém kraji. V září 2008 jsme však otevřeli detašované pracoviště v Chomutově právě pro občany města Chomutova, ale i Kadaně, Klášterce n. O., Loun, Žatce, Mostu. Cílem je nejen být blíž klientům, ale také spolupracujícím organizacím. Další velmi důležitou úlohou Intervenčního centra je vést si databázi a úzce spolupracovat se státními i nestátními organizacemi, které také poskytují pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Intervenční centrum činnost těchto subjektů koordinuje. Pokud Policie ČR vykáže násilnou osobu a doručí nám rozhodnutí o vykazání, včetně úředního záznamu o výjezdu k incidentu se znaky domácího násilí, je naší povinností kontaktovat do 48 hodin ohroženou osobu. Ta je pozvána do Intervenčního centra a dostává rady a informace, jak svou složitou situaci řešit, případně kontakty na služby v jejím regionu. Pokud si to klient přeje a je to v našich možnostech či kompetencích, úzce s nimi spolupracujeme i na řešení konkrétních situací klienta. V ně-

Pracovníci interdisciplinárního týmu a Intervenčního centra v Ústí nad Labem v červnu 2007 navštívili rakouské Intervenční centrum v Linci. Právě rakouský model péče o osoby ohrožené domácím násilím přejala Česká republika a upravila ho se zřetelem k zákonodárství ČR. Stáž pracovníků byla podpořena z programu OP ZLZ - Globální grant.

O. s. Spirála pořádá pravidelně Dny otevřených dveří či mezioborová setkání odborníků a spolupracujících organizací. Policisté ČR z Ústí nad Labem v Intervenčním centru.

kterých případech klienta předáváme do péče jiných zařízení v regionu, ze kterého klient přijíždí. Obzvláště v případech, kdy v rodině s domácím násilím jsou i nezletilé děti, je spolupráce s Policií ČR a odděleními sociálně-právní ochrany dítěte nezbytná.

Emoční a psychologická pomoc

V Intervenčním centru pracuje psycholog či konzultant, který absolvoval výcvik v krizové intervenci nebo dlouhodobý psychoterapeutický výcvik. Dlouhotrvající domácí násilí a manipulace ze strany blízké osoby má za následek zhoršení psychického stavu oběti. Klienti vlivem dlouhodobé izolace a násilí v rodině ztrácejí možnost účinně se bránit násilí, řešit situaci vlastními silami. Setkáváme se s tím, že násilníka omlouvají, mají nízké sebehodnocení, dlouhodobě u nich přetrvává pocit bezmoci svůj život změnit. Jejich permanentní strach vede k dalším potížím – poruchám spánku, bolestmi hlavy, břicha... Konzultant-psycholog s nimi pracuje tak, aby klienta zklidnil, podpořil jeho vůli a schopnosti jednat, věřit v sebe a vlastní síly.

Azylové bydlení

Další velmi využívanou pomocí Intervenčního centra v Ústí nad Labem je pomoc obětem, které nemohou zůstat ve svém bytě. I když Policie ČR násilníka vykáže, násilí může pokračovat dál, například formou pronásledování nebo vyhrožování fyzickou likvidací. Intervenční centrum takové osobě doporučuje, aby na určitý čas odešla z místa bydliště a hledá pro ni krizové nebo utajované či azylové bydlení. Intervenční centrum nabízí osobám ohroženým domácím násilím možnost využít sedmidenního pobytu na krizovém lůžku právě v Centru krizové intervence. V tomto zařízení o. s. Spirála je možné pak s klientem pracovat intenzivněji, pomáháme mu zajistit náhradní bydlení, informujeme ho o možnostech získat mimořádnou finanční pomoc, podat soudu různé typy návrhů předběžných opatření týkajících se výchovy a výživy dětí či zákazu všech kontaktů s osobou násilnou. Krizový pokoj může využít dospělý spolu s dětmi. Máme zkušenosti, že během sedmi dnů se situace klienta natolik

zlepší, že může ze zařízení odejít. V případě nutnosti je možné pobyt prodloužit.

Koordinace

Intervenční centrum v Ústí nad Labem aktivně spolupracuje s organizacemi, které přicházejí do kontaktu s osobami ohroženými domácím násilím nebo svědky domácího násilí. Jako Intervenční centrum koordinujeme 10 interdisciplinárních týmů, které pracují zhruba v každém okresním městě – v Chomutově, Kadani, Žatci, Lounech, Mostě, Děčíně, Šluknovském výběžku, Roudnici nad Labem, Litoměřicích a Rumburku. Scházíme se 2krát až 4krát za rok, informujeme se vzájemně, jakou pomoc můžeme ohroženým osobám nabízet, jaké máme kompetence, zda jsme se setkali s případem, který byl pro nás složitý, pracujeme s kazuistikou, na které se učíme nabízet konkrétní pomoc nebo službu. Intervenční centrum koordinuje tyto týmy proto, aby pomoc byla odborně vedená, koordinovaná, včasná a komplexní.

Setkávání odborníků

Aby interdisciplinární spolupráce opravdu fungovala, osvědčilo se nám vyjíždět za

kolegy do jednotlivých regionů, setkávat se zástupci policie, vedoucími OSPOD (Oddělení sociálně-právní ochrany dětí), v těchto týmech jsou zástupci dávkového oddělení, oddělení přestupků, azylových domů, manželských poraden. Spolupracujeme se zástupci zdravotnických zařízení, psychiatry nebo gynekology, zástupci seniorské organizace – pokud v daném regionu působí. Je dobré, když je v týmu zastoupena i justice, přizvat ji se nám podařilo pouze v Děčíně a Mostě. Zřejmě je to tím, že tito odborníci jsou hodně zaneprázdněni a být členy interdisciplinárních týmů vnímají možná nad své povinnosti.

„Statistika nuda je, ale...“

Za rok 2007 řešilo Intervenční centrum v Ústí nad Labem ve spolupráci s Policií ČR 83 případů vykázaní násilné osoby ze společného bytu či obydli, v období ledna až září 2008 již 69 případů. Těmito čísly se řadíme ke krajům s největším počtem vykázaní. Zvláště policisté Okresního ředitelství Chomutov zákon č. 135/2006 Sb. účinně využívají.

Měsíčně konzultanti Intervenčního centra v Ústí nad Labem pracují s 25–30 klienty, a to ne pouze jednorázově. V roce 2007 uskutečnilo naše zařízení 679 kontaktů s osobami ohroženými domácím násilím, v letošním roce již na 800 kontaktů.

Financování

Zřizovateli Intervenčních center jsou různé subjekty, v našem případě občanské sdružení Spirála. Finance na naši činnost získáváme formou žádostí o granty vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí, Krajským úřadem Ústeckého kraje, Magistrátem města Ústí nad Labem, na internetu vyhledáváme dotační řízení, která vypisuje EU nebo některá další ministerstva či nadace. Bohužel, byť je zřizování Intervenčních center podpořeno zákony, nemají zatím tato zařízení, tedy ani naše, stabilní finanční dotaci.

Dagmar LINHARTOVÁ

**Foto archiv Intervenčního centra
a ilustrační foto
Václav ŠEBEK**

Ve dnech 5. až 7. května příštího roku se v Brně bude konat jubilejní, v pořadí již desátý ročník Mezinárodního veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET. Stane se tak v roce dalších významných výročí – šedesáti let od založení NATO a deseti let od vstupu České republiky do této obranné instituce. Podobu jednoho ze tří rozsahem největších evropských veletrhů v oboru tak kromě trendů v obranné a bezpečnostní technice určí i zmíněná jubilea.

Jubilejní IDET představí trendy v oblasti obrany a bezpečnosti

IDET je veletrh, který vždy věrně odráží bezpečnostní situaci ve střední Evropě i ve světě. Od ní se také odvíjejí hlavní témata veletrhu. Aktuálními tématy příštího ročníku tedy budou především spolupráce při boji proti mezinárodnímu terorismu, sblížování armádních a bezpečnostních struktur, nasazení armády při přírodních a průmyslových katastrofách a v neposlední řadě ochrana civilního obyvatelstva proti rizikům, která přináší dnešní doba.

Oproti loňskému ročníku organizátoři kladou větší důraz na bezpečnostní technologie a služby. V popředí zájmu je především ochrana obyvatel při teroristických útocích na straně jedné a průmyslovými či přírodními katastrofami na straně druhé. Přitom je dnes jasné, že nelze tyto dvě oblasti od sebe oddělit. Útok teroristů např. na chemickou továrnu může mít stejně katastrofální důsledky jako technická chyba či lidské selhání. Veletrh IDET přitom svou působností pokrývá nejenom Českou republiku, ale také země střední Evropy, tedy zajímavý trh s 80 miliony obyvatel.

Největším vystavovatelem veletrhu IDET je pravidelně Armáda České republiky, která se při minulém ročníku v roce 2007 prezentovala na 20 tisících metrech čtverečních krytých i volných ploch. AČR jednak ukázala vývoj, kterým prošla za uplynulé období, jednak své plány na nejbližší dobu i vzdálenější vize. Důležitou součástí armádní expozice je náborové středisko, kde se mohou potřebné informace dozvědět všichni zájemci o službu v AČR. Armáda také prezentuje své akviziční programy. Jed-

ním z aktuálních je tendr na dodávku velitelských informačních a řídicích systémů v odhadované hodnotě přibližně 12 miliard Kč.

Veletrh IDET patří k nejvíce internacionalizovaným projektům společnosti Veletrhy Brno. Z celkových 278 zúčastněných firem v roce 2007 bylo 42 procent ze zahraničí, mimo jiné z USA, Ruska, Indie, Izraele, Argentiny či Thajska. Ze zahraničí přijelo také více než 8 procent návštěvníků.* Na pozvání Ministerstva obrany ČR přijely oficiální armádní delegace z Albánie, Alžírsko, Belgie, Číny, Estonska, Francie, Chorvatska, Indonésie, Iráku, Korejské republiky, Litvy, Lotyšsko, Maďarsko, Nizozemska, Pákistán, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Srbsko, Turecko a Saudská Arábie.

Počet zahraničních vystavovatelů a návštěvníků ilustruje fakt, že se dnes žádná země při své obraně neobejde bez mezinárodní spolupráce. To kromě silné zahraniční účasti potvrdila i slova jednoho z účastníků veletrhu IDET 2007, výkonného ředitele Evropské obranné agentury Nicka Witneyho: „V současnosti v Evropě není jediná země, která by si mohla dovolit být v oblasti obranného průmyslu soběstačná.“

Aktuálním trendům v bezpečnostní

oblasti vždy odpovídá i odborný doprovodný program veletrhu IDET. Jeho stěžejní částí bude další ročník mezinárodní konference CATE (Community – Army – Technology – Environment), organizovaný ve spolupráci s Univerzitou obrany v Brně. Další odbornou konferenci zaměřenou na využití sofistikovaných informačních technologií v obranné a bezpečnostní oblasti zašlují sdružení AFCEA ČR, jehož členy jsou např. Hewlett Packard, Microsoft, Gity, Sun Microsystems, Unisys, AT&T či EDS. Velký zájem je každoročně také o praktické ukázky kolové techniky na terénním polygonu přímo v areálu výstaviště.

Loňský, devátý ročník veletrhu IDET proběhl na ploše 41 770 m² čistě vystavňací plochy. Špičkové technologie a služby představilo 278 firem z 24 zemí. Brnami brněnského výstaviště prošlo celkem 27 564 odborných návštěvníků.*

** Statistická data byla ověřena auditorskou, účetní a poradenskou firmou BDO CS, s. r. o. Při ověřování vykazovaných statistických dat auditoři postupovali v souladu s auditovými předpisy pro výstavní statistiku mezinárodního svazu CENTREX, který respektuje metodiku FKM/UFI.*

film

Vraždit je tak svůdné

I kinematografie je globální! Musely se sejít peníze z USA, Velké Británie, Rakouska, Francie a Itálie, aby vznikl snímek Funny Games USA, poněkud obskurní dílko kontroverzního rakouského režiséra Michaela Hanekeho.

Jde vlastně o remake jedenáct let starého rakouského filmu Funny Games. Což by nebylo nic zvláštního, kdyby i tvůrcem oné původní verze nebyl Haneke sám! A při bližším porovnání prý pozorný divák zjistí, že se – vyjma hereckého obsazení – vlastně nezměnilo nic. Filmy jsou takřka totožné, včetně postavení kamery, svícení scén a úhlu záběrů.

Děj vtáhne publikum nepochybně dost razantním způsobem: příběh rodiny, jež přijela do víkendového domu u malebného jezera strávít týden dovolené, naruší návštěva dvou podivných mládenců. Přišli požádat o vajíčka, jenže vzápětí zabijí golfovou holí psa, kterého si zkoprnělí hostitelé přivezli s sebou, a zraní otce rodiny. A pak uzavrou morbidní sázku: zdalipak všichni tři členové rodiny přežijí nadcházející noc až do bílého rána?

Záplava násilnických výjevů, jež se pak rozpoutá a trvá k nevydržení dlouho (film má 111 minut promítacího času, ale většina z nich by se mohla počítat dvakrát) testuje diváckou podvědomou touhu po gradovaném násilí, kvůli níž už po desetiletí zaplavují filmaři kinosály peřejemi krve. Haneke je ovšem rafinovaný, dovedně využívá náznaků, přivádí jen diváka na sám pokraj propasti. A pak jako by se nás ptal: opravdu to chcete vidět i dál? Opravdu jste takoví? Nestydíte se ani trochu?

A vnímavý divák si musí připustit, že asi ano. Ale přimražen a fascinován zrůdností, dívá se dál. Film si s diváky dovedně pohrává, drží je na krátkém vodítku a dává jim co proto.

Navíc režisér využívá i tak postmoderních prostředků, jako jsou promluvy aktérů do publika. Jeden z vraždících mladíků se třeba zvědavě optá s pohle-

dem upřeným přímo do vašich očí: „Copak vy máte o tu rodinu opravdu strach?“

Anebo se některá scéna vrátí a odehraje znovu, podruhé, a už už se zdá, že by oběť přece jen mohla osudu uniknout. A divák si zahanbeně pomyslí, že tohle řešení si v hloubi duše nepřeje.

Hvězdné hollywoodské obsazení (Tim Roth, Naomi Watsonová) posunulo dokumentárně natočený příběh mimo realitu a záměr dát divákům patřičnou lekci díky tomu docela nevyšel. Tak či onak, jde i tak o velmi nevšední pokus, který ovšem ne každý pochopí a ocení. (jjv)

televize

ČAS ŽALOSTNÉ SKLIZNĚ

Podzim je časem sklizně: televize vyráží do boje o diváky s novými nákupy i vlastními dílky. Žel, zatím žádná sláva;

série hororových příběhů Černá sanitka vyvolává spíše rozpaky a útrpný úsměv než mrazení v zádech. A jinak?

O původním kriminálním seriálu televize Nova se hodně mluvilo předem – a se sympatiemi a nadějí. Žel, první díly na obrazovce přinesly spíše zklamání. Kriminálka Anděl více slibovala, než nakonec nabízí, a v konkurenci amerických produktů, jimiž Nova v programu nešetří, obstát asi nemůže. Že je na výsledku příliš patrná láce a úspornost, jíž se tvůrci drželi při realizaci, by bylo ještě odpustitelné. Horší je absence vlastních nápadů a celkový pocit horké jehly, s níž se šilo.

Tvůrci upřímně přiznali, že se inspirovali úspěšnou slovenskou sérií Město stínů, kterou český divák nezná (nemá-li možnost sledovat slovenské kanály po kabelu nebo ze satelitu), nicméně v průběhu dalších dílů by se prý rádi postavili víc na vlastní nohy. Fakt je, že obrazově byly první díly natočeny docela sugestivně, smíchovské ulice v okolí Anděla vyhlížejí v záběrech opravdu nebezpečně.

Po vzoru zámořských kriminálních sérií posledních let se vyprávění soustřeďuje na práci na místě činu a na vyšetřování za pomoci moderních metod a přístrojů, tým zasahujících kriminalistů působí vskutku jako zaujatý, až posedlý svou prací. Snaha omezit prázdné a bodré tlachy, jež mnohdy poznamenávaly českou televizní detektivku minulosti, se ovšem podepsala na výsledku tím, že skoro úplně vymizel z příběhů humor. A ten v české detektivce býval vždyž žádaným kořením! Nezbyvá tedy než doufat, že se někdy v dohlednu vyřeší spory mezi Primou a producentskou firmou, jež pro ni natáčela nadějný seriál První oddělení. A že z tohoto dalšího krimi pokusu kouká méně výhrad a více diváckého potěšení.

A pak ještě možno zaostřit pozornost na produkci nových digitálních televizí, jež s rokem 2009 vstoupí na kolbiště.

S netradičním projektem se hlásí TV Barrandov, která pod názvem Sudte je! chystá cyklus televizních verzí soudních případů, jež utkvěly v paměti veřejnosti. Coby soudkyně se v prvním z nich představí novinářka Radka Kvačková (kdysi fejetonistka Svobodného slova, dnes Lidové noviny), žalobkyní ztělesní známá advokátka Klára Slámová a obhájcem bude John Bok ze spolku Šalamoun. Rozsudky bude vynášet devítičlenná divácká porota.

(-ěk)

kniha

S POPRAVČÍM ZA DVEŘMI CELY

John Grisham je literární hvězda první velikosti, jeho právnícké thrillery jsou uznávaný pojem a dovedou čtenáře skutečně strhnout a nepustit – až do poslední stránky. Prvotřídní vypravěčské řemeslo je patrné i na novince, již český vydal Knižní klub. V Grishamově produkci představuje ovšem úrok stranou. Jmenuje se Nevinný a zkušený autor se v něm pustil na ošemetné pole rekonstrukce skutečné surové vraždy a následného justičního omylu. Téma prý našel jednou ráno, když četl noviny. Psalo se v nich, že zemřel jistý Williamson, muž s omluvou propuštěný z cely smrti. Trvalo však ještě celé dva roky, během nichž Grisham bedlivě četl dobové prameny, pátral po žijících svědcích událostí a scházel se s nimi a vyptával se na fakta, pocity, slova, jež kdysi zazněla.

Zhyčkanému hejskovi z Oklahomy bylo moře po kolena a měl našlápnuto k tomu stát se baseballovou hvězdou celostátního významu. To je pak v Americe setsakra pád na čumák, když se šance spálí! Kvůli zraněním, pití, drogám, rvačkám a výtržnostem se z místního nadějeného rodáka stala odpuzující nula. Nebo ještě mň. Muž se záporou hodnotou. A když v městečku někdo znásilní a zamorduje mladou

servírku, mají místní poldové rychle hotovo: jasně, byl to Williamson.

V Grishamově dokumentárním románu užasle sledujeme, jak může být uznávaná americká policie – a posléze i justice – slepá, předpojatá, neschopná. Bohorovná a nelítostná. Důkazy nesedí? Co na tom, fakta se dají překroutit, něco se zamlčí, něco zvětší, a skutečný pachatel si mne ruce, přestože všechno na něj ukazuje, je z obliga. Rozsudek na sebe nedá dlouho čekat, občané chtějí rychlou spravedlnost. Ještě že se už nevěší na návrší za stodolou! Vrah Williamson vyfásne trest smrti, jeho údajný komplic Dennis Fritz doživotí. Odsedí si svorně celých jedenáct roků, než se přijde na to, že jsou v lapáku nevinně. Během těch let zažije Williamson i takové chvíle, kdy do jeho poprav už chybí jen pět dní. (Pak dostal další odklad, ale...)

Testy DNA odhalily nakonec pravdu. Oba nevinně odsouzení šli domů, kámoš Fritz se ještě dokázal vzpamatovat, Williamson se ale vrátil jako troska, zdevastovaná chlastem a drogami, jichž – to se podívejme! – měl v lochu vždycky bohatě.

Příběh se čte jedním dechem a pochybnosti nad lidskou spravedlností ovšem zůstávají. A nad trestem smrti, jež bychom leckdy v zoufalství nad krutostí bližních tak rádi vzkřísili! (–ěk)

Odběrový tým ve Školním policejním středisku v Domažlicích vedla MUDr. Jana Zútková

nejde, a ono to nikomu neuškodí, pokud je zdravý. A to se zjistí při vyšetření před odběrem.“

Soudek policejní krve, tak zní trochu frivolní název záslušné akce, jež vynesla bezmála čtvrt hektolitrů cenné tekutiny. Z transfúzní stanice po dohodě ochotně vyslali odborný personál i potřebné zařízení, takže v jedné z poslucháren vznikla jakási odběrová místnost: improvizovaná, ale se

Všechno začínalo něžným píchnutím do prstu, jež prováděla předodběrová sestra Zdena Javorská

V Domažlicích tekla krev

A vskutku tekla proudem: nicméně jakoli taková věta zní hrozivě, domažlické „pouštění žilou“ bylo řádně schváleno, proběhlo plánovitě a jeho humanitární i hospodářský přínos nelze pominout. Krev totiž tekla za přísných hygienických opatření a v průběhu „krváčení“ nepřišla nazmar ani kapka.

Koneckonců, tak to chodívá při odběrech krve, jež provádějí zdravotníci, vždy a všude, a domažlické Školní policejní středisko v tom ohledu nemohlo být a ani nebylo výjimkou.

I když jinak jeho nová akce dosti výjimečná byla...

„Napadlo nás to,“ krčí rameny vedoucí střediska major JUDr. Jaroslav Vlach, „pořád čteme, jak přibývá nehod na silnicích i na železnici, ve zdravotnických zařízeních, proto potřeba krve roste.“

A lidská krev je nenahraditelná i jako surovina, z níž se vyrábí řada derivátů, jež synteticky vytvořit nelze. A tak začínající policisté, jichž se s nadcházejícím podzimem sjela v domažlickém ŠPS bezmála stovka, vykročili tak říkajíc příkladem.

„Nikoho jsme nenutili, nebylo to na povel,“ zdůrazňuje vedoucí střediska. „Ale pochopitelně, že instruktoři a zaměstnanci šli na odběr jako první – a já v čele! To jinak

Vlastní odběr krve měla na starosti Zdena Jarošíková

všemi předepsanými hygienickými parametry. A pak už to šlo ráz naráz.

A že se Bečka krve pořádala v Domažlicích poprvé, nikoli však naposledy, to bylo jasné dávno předtím, než zdravotníci odjeli a provoz Školního policejního střediska se vrátil k normálu. (Ale o tom, jak onen normál v Domažlicích vypadá, až v příštím čísle!)

(jjv)

Foto Václav ŠEBEK

Malá svačinka po odběru krve neobvykle šmakovala takřka všem štědrým dárčům...

	psí rasa	slovenská řeka	nula	První tajenka	předložka		čina	proudy	Slovan	označení českých letadel	Druhá tajenka		Evropan	části cest
běloruská metropole						vršek místnosti						karetní výraz		
nachme-leně						niva chuchvalce						st. sml. slabika qběžnice Slunce		
tavicí zařízení					pevné palivo elévové					obnos zásobník obilí				
iniciály komika Laurela			prodejní desky vytyčená cesta						povlak na ráně porota					
 nejinak		třísměrné křížovky pilíř						čínské jehličnany dvoukolák						
izotopy radonu						divoký osel hudební značka							druh koření	části chodidel
severo-američtí indiáni						lid rukavič- kářská useň						značka kilopondy korálový útes		
černí ptáci					doupata angl.dél- ková míra					stolní margarin francouz. revolucionář				
poranění									odplácet krmit mateřským mékem					
zkratka obchodní akademie			slovanský strom barva v kartách					soutěsky Krokova dcera						
 druh spo-jení trámů		tisíce gramů africký stát				mořský živočich německy „brada“							okázalost	svlečená
peněžní záruka						sportovní loď minulý rok						osobní zájmeno		
německy „všichni“					lékařská kontrola funkční							ruský souhlas Evroasiati		
česká řeka				nacpávat část krav- ského těla						troj- spreží	světová strana vlídná			
písmeno řecké abecedy			chobotna- tec bůžek lásky					kanon	šerá mužské jméno					
 proutěný nábytek hydroxid draselný						montážní jeřáb hádkanka							biblická postava	irští teroristé
Třetí tajenka														
sladko-vodní ryba						dravý krokodýl								
vřelá						sportovní plachet- nice					slovensky „pouze“			

Policista
11/2008
Křížovka
soutěžní kupon

V tajenkách naleznete názvy tří epizod ze slavného televizního seriálu **Dempsey a Makepeaceová**.

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 30. listopadu 2008

Řešení z č. 9/2008: 1. ZÁHADA STARÉ HROBKY 2. SVATOPETRSKÝ JARMARK

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Jaromír Hofman, Polička; Magdalena Němcová, Prackovice nad Labem;
Romana Justová, Česká Lípa.

Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

V supermarketu krátce před dvanáctou hodinu bylo jen pár lidí a v provozu jedna jediná pokladna, u ostatních svítilo červené světýlko, ale i ta bohatě stačila. Pěťasedmdesátiletá Anna Petrová vytáhla z odřené peněženky poslední dvoustovku a přemýšlela, jestli má na sobotu a neděli všechno nakoupeno. Chleba, rohlíky, máslo, sýr...

Byl poslední týden v červenci a teprve ve čtvrtek příštího týdne brala penzistka důchod. Dostala zpátky 51 korun, částku, se kterou musela do čtvrtka vystačit. Peněženku uložila do tašky s nákupem a zamířila z obchodu ven. Šla pomalu širokou ulicí velkého sídliště. Sluníčko se opíralo do asfaltu, paprsky dopadaly na vysoké paneláky před ní, nulový větřík nepohnul ani tím nejmenším lístkem lesoparku po pravé straně ulice. Červencové páteční poledne, teploměr ve stínu koketoval s třicítkou.

Ani si nevšimla, jak z lesoparku za jejími zády vyšel muž v modré, hodně seprané kombinéze, přešel ulici a rychle ji docházel.

„Vůbec jsem nevěděla, že za mnou někdo je,“ řekla na policejním oddělení praporčíkovi, který s ní sepisoval protokol. „Najednou do mě někdo vrazil, ztratila jsem rovnováhu a spadla na zem. Pak se ke mně ten darebák sehnul, vytrhnul mi tašku z ruky a utekl přes ulici do lesoparku. Měla jsem tam nákup na sobotu a neděli,“ dodala plačtivě.

„Viděla jste toho lumpa? Jak vypadal?“

„Měl kombinézu – modrou, špinavou, kulatý obličej, vyholenou hlavu a řekl mi – kuš babo, nebo tě uzemním.“

„Vzpomínáte, třeba jste si ještě něčeho všimla.“

„Chyběl mu zub, vpředu. Asi mu ho někdo vyrazil, tak si troufá jen na staré ženské, které se nemohou bránit, které snadno přepere.“

„Byl mladý, starý...kolik myslíte, že mu je?“

„Hajzlík je to mladej, tak do dvaceti, možná míň.“

„Poznala byste ho?“

„To víte, že ano. Zloděje já poznám na první pohled.“

„Hm,“ vyjádřil se policista pochybovačně, ale to důchodkyni urazilo.

„Tak mi ho ukaže a uvidíte.“

„No jo, to ho ale musíme nejdřív chytit.“

„Tak se do toho dejte, na co čekáte?“ pobídla okradená policistu.

„Budeme se snažit,“ ujistil ji policista a zakrátko se

v autech motorizovaných hlídek ozvala relace:

„...pachatel je asi sto pětadesát centimetrů vysoký, má na sobě seprané montérky s lacem, v horní části úst mu chybí...“

Povedlo se. Dvaadvacetiletý nezaměstnaný Patrik Benda byl předveden na policejní stanici a postaven do řady mezi další čtyři muže v montérkách. Ukázalo se, že Anna Petrová se nevytahovala a na Patrika Bendu ukázala bez rozmýšlení.

„No a co,“ zaujal postoj Benda. „Tašku jsem ji vzal, to je pravda, měla v peněžence padesátku, tak co s tím chcete dělat? Vždyť to není ani na přestupek. Za to si nekoupím ani krabičku cigaret.“ Zasmál se a byl viditelně spokojen, jak ovládá svá práva.

Josef KRATOCHVÍL
Ilustrace **Kristina POKORNÁ**

OTÁZKA:

Co myslíš, vážený čtenáři, jak kvalifikovali policisté a posléze i soud jednání Patrika Bendy:

1. jako loupež
2. jako krádež
3. jako útisk

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 30. listopadu 2008

Řešení z č. 9/2008 zní:

Situaci řeší z č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v § 420. Pokud byla škoda způsobena při výkonu zaměstnání, a to nikoli úmyslně a ne v opilosti nebo pod vlivem návykových látek, pak zaměstnanec odpovídá za škodu pouze svému zaměstnavateli, a to v omezené výši maximálně 4,5 násobku průměrného výdělku. (§ 257 odst. 2

z. č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Správná je odpověď č. 3.

Ze správných odpovědí jsme vylosovali: Petr Vrba, Kladno; Blanka Černá, Praha; Jaroslav Dudek, Mečtř.

Všem vylosovaným blahopřejeme.

„Žádný intimní styk! Znásilnil jsem ji na veřejném prostranství.“

Zdeněk BENEŠ

deset minut s

POLICISTA §

Kupon č. 11/2008

ECONOMY RUN 2008

museli věnovat velkou pozornost itinerářů. Po dojetí první etapy některé posádky byly se svým výkonem spokojeny, jiné několikrát propočítávaly, která následující den dohnat časový skluz. Nutno podotknout, že do této skupiny patřila i naše posádka.

Jelikož se tato soutěž koná při normálním provozu, nadělili jsme si několika-minutovou ztrátu při čekání na semaforech. Dokonce jsme měli pocit, že když nás má semafor na dohled, přepne signalizaci na červenou. Jednomu semaforu jsme se velmi líbili, nechal nás tam postát dvakrát, než jsme mohli projet křižovatkou. Bohužel jsme projížděli i kolem dvou dopravních nehod. Tak nám nezbyvalo než tuto ztrátu pracně dohnět hospodárně tak, aby benzin netekl do motoru, jako by byl naplno puštěný kohoutek. Na Polygonu Most pro nás byl připraven nejen oběd, ale i celodenní program, který byl i pro veřejnost. Každý si zde přišel na své, někdo si šel vyzkoušet, jak se chová automobil na mokré vozovce, jiní shlédli kulturní program.

Do druhé etapy soutěžení vyjžděli s dvouminutovým odstupem a před startem při naší redakční poradě tato etapa vypadala milosrdněji, takže jsme měli pocit, že naši ztrátu hravě doženeme. I tady ovšem bylo nutno taktizovat tak, abychom do cíle dojeli do stanoveného času a přitom se do nádrže při dočerpání vešlo co možná nejméně doplňovaného paliva.

Mezi vozy s benzinovým motorem si nejlépe vedla posádka Otakar Hykeš a Ema Hykešová s Fabií hatchback (1.2 HTP/47 kW s obsahem motoru 1198 ccm), která ujela trať dlouhou celkem 333,70 km se spotřebou pouhých 3,284 l/100 kilometrů. Tato posádka, která se závodů účastní již pravidelně, zvítězila i v celkovém absolutním pořadí. Naše posádka skončila na

Na snímcích:

1. Velmi pečlivé doplnění až po hrdlo pohonnými hmotami do nádrže před startem závodu
2. Po doplnění nádrže už bylo nutno šetřit s palivem, tak přišla na řadu „lidská síla“.
3. Bohužel, tolik se vešlo do naší nádrže po dojetí druhé etapy závodu.
4. Vítězná posádka Otakar Hykeš a Ema Hykešová zvítězila nejen ve své třídě s Fabií (1,2 htp/47 kW s obsahem motoru 1198 ccm), ale i v absolutním pořadí

Druhý zářijový víkend v areálu Servisních služeb Škoda Auto v Kosmonosích u Mladé Boleslavi startoval již 27. ročník mezinárodní soutěže Economy Run. Kdo by čekal, že v této automobilové soutěži vítězí ten, který je v cíli nejrychlejší, tak musím podotknout, že se mýlí. V tomto automobilovém závodě se účastní pouze neupravené vozy značky Škoda modelové řady Fabia, Octavia, Superb a Roomster s benzinovými nebo naftovými motory. Vavříny vítězí si odnáší ta posádka, které se podaří dosáhnout ve stanoveném čase co nejnižší spotřeby pohonných hmot při průměrné rychlosti 54,85 km/h. Třiačtyřicet dvoučlenných posádek procházelo administrativní přejímkou, kde obdrželo startovní číslo, itinerář, informační a reklamní materiál, a také technickou přejímkou. Technická přejímka se skládala z kontroly technického stavu vozidla, jeho úplnosti a způsobilosti k účasti v soutěži dle předpisů stanovených výrobcem (nezbytné vybavení, tlak v pneumatikách s povolenou tolerancí apod.). Soutěžní vozidla musí svým stavem, výbavou a výstrojí odpovídat platným předpisům a vyhláškám (tzn. výbava musí obsahovat např. lékárníčku, výstražný trojúhelník, vlečné lano, zvedák, rezervu atd.). Podotýkám, že jakékoliv výrobem neschválené úpravy vozidla (sklápění zrcátek, tlak v pneumatikách mimo povolenou toleranci apod.) včetně demontáže jakýchkoliv součástí vozu (opěrky hlavy apod.) znamenaly vyloučení ze soutěže. Dále z doplnění pohonných hmot až po hrdlo nádrže pořadatelem a zaplombování určených míst.

Pro posádku našeho časopisu pořadatelé AUTOKLUB ŠKODA Mladá Boleslav a generální sponzor akce Škoda Auto, a. s., stejně jako pro ostatní soutěžící za Press, nachystali krásný model Roomster 1.4 s obsahem motoru 1397 ccm. Letošní dvouetapovou trať pořadatelé připravili krásným krajem Českého ráje vedoucím z Kosmonos směrem na Českou Lípou a končící první etapou na Polygonu Most. Tato etapa prověřila nejen jízdní parametry vozidel, ale především kvalitu řidičů i jejich spolujezdců, kteří

samém chvostu výsledkové listiny se spotřebou 5,415 l/100 km (s celkovou průměrnou rychlostí 55,927 km/h).

V kategorii s naftovým motorem zvítězila posádka Martin Zuska a Patrik Monari s Octavií A5 (1,9 TDI PD/77 kW s obsahem motoru 1896 ccm) se spotřebou neuvěřitelných 2,937 l/100 km při průměrné rychlosti 55,157 km/h.

Po rozdělení všech cen na slavnostním vyhlášení soutěže Economy Run 2008 hlavní pořadatel Ing. Josef Pálka všem poděkoval za účast v soutěži, neboť tato ojedinělá soutěž přináší nové poznatky nejen soutěžícím, ale i organizátorům. Soutěž tohoto typu je pořádána nejen kvůli ekonomickým benefitům úsporné jízdy pro motoristy, ale i kvůli příznivému dopadu úsporného ježdění na životní prostředí. Sama dobře vím, kolik paliva je možné ušetřit využíváním hospodárního stylu jízdy. Zejména v městském provozu, kde jsou úseky pro jízdu mezi křižovatkami mnohdy velmi krátké, je pro úsporný provoz důležité jet co nejvíce plynule, tzn. zbytečně nebrzdit, ale ani zbytečně nezrychlovat. Jízda brzda-plyn průměrnou rychlost nijak nezvyšuje, ale zvýší, a to určitě, spotřebu paliva.

Už teď se těším na příští ročník, není tajemstvím, že už po skončení jednoho ročníku organizátoři plánují další a nám nezbyvá než celý rok využít k tomu, abychom jezdili s lehkou nohou na plynu.

Marika VITNEROVÁ
Foto Marika VITNEROVÁ
Jaroslav KOPIC

Nikoli krásný zámek, nýbrž malá vesnice nedaleko Jičína, něco málo přes dvě stě duší. Krkonoše na dohled. Předpokládá se, že „prkýnka“ nejrůznějších značek, druhů a délek se tu nacházejí v každé chalupě. Ale lyžování tu stejně sportem číslo jedna není.

Úplně pro všechny, ani zdaleka nikoli jen pro místní rodáky, tu mají osm antukových a dva pískové kurty na volejbal, které dotyčnou obec proslavily nejen po celé České republice, ale doslova po celé zeměkouli.

První ročník volejbalového turnaje se tu odehrál už v roce 1954, tedy před čtyřiapadesáti roky, a kupříkladu jeho 34. ročníku se zúčastnilo – pod patronací Mezinárodního

KDO NEPLÁCAL...

olympijského výboru – neuvěřitelných 589 družstev. Ne nadarmo se mezi příznivci tohoto sportu traduje, že kdo neplácal volejbal na některém kurtu v Dřevěnicích, nemá potuchy, co vůbec pojem volejbal obnáší.

Sem, do této české volejbalové Mekky, se začátkem září sjelo osm mužských a osm ženských týmů na Policejní mistrovství České republiky. Za vydatné pomoci členů Sokola Dřevěnice (hlavní rozhodčí ing. Václav Nídrle) a takřka ideálního počasí tu některá družstva předvedla hru, za jakou by se nemusely stydět ani ligové týmy. Po dvoudenním urputném klání se mistry republiky staly a krásné putovní poháry, věnované ředitelem Odboru sportu MV, získaly hráčky ze severočeské Správy kraje Policie ČR před Jihočeškami, třetí skončily hráčky ze Správy hl. města Prahy Policie ČR.

Policejními volejbalovými mistry České republiky se stali volejbalisté z jihočeské Správy kraje před Východočechy, na třetím stupínku skončilo mužstvo Škol a útvarů MV.

Text a foto Václav ŠEBEK

Piano popelář

„Bude mejdlo,“ oznámil Bořek. „Kde? Kdy?“ ptali se spolužáci, ale nikoho ani nenapadlo zajímat se proč. Mejdany patřily k oblíbeným studentským kratochvílím a tehdy jsme byli ve věku, kdy nám pití alkoholu nepůsobilo potíže a večírkům jsme se nevyhýbali.

„U Veroniky. V šest.“

„Fajn.“

„A řekni Popelářovi.“

„Jasně.“

Popelář se ve skutečnosti jmenoval Viktor Bendl a do naší party se dostal trošku náhodou. Tenkrát jsme vyhráli fakultní volejbalový turnaj, což se pochopitelně muselo oslavit, sál hospody Na Královce byl nabitý k prasknutí, za doprovodu píána a harmoniky všichni vyřvávali klasické písně. Bendl se vynořil jako přízrak nocí strávených v nádražních čekárnách nebo parkových lavičkách. Byl pobledlý a ošuntělý, prsty silně zažloutlémi od nikotinu si balil nevzhledné cigarety z laciného dýmkového tabáku.

„Popelář!“ usoudila Veronika. Přezdívkou se ujala, a i když byl sál vyhrazen jenom pro nás, Bořek Karásek velkoryse postavil před Popeláře pivo. Přikývl na znamení díky, nacpal cigaretu do třeshňové špičky a s požitekem vdechl kouř. V té chvíli zrovna skončila jedna písnička a v hospodském šrumu nastal vzácný okamžik ticha. A do té pauzy Viktor prohlásil: „To piáno je o čtvrt tónu níž.“

Normálního člověka by taková poznámka nezaujala, jenže muzikanti jsou nedůtkliví.

„Hele, čtvrt tónu je blbost. To nemůžeš slyšet. Ani kdybys měl absolutní sluch.“

„Já ho mám. Ale to má každé pes.“

Spor vyvolal zájem, Veronika navrhla, že se to přece dá snadno vyzkoušet. Bořek klepl do píana.

„Cis,“ mínil Popelář. „Ale je to blbě nalaďený.“

Bořek Karásek hněvivě udeřil do deseti kláves najednou a nástroj vydal mohutný kakovnický akord. Bendl olízl cigaretový papírek a jednu po druhé ty klapy vyjmenoval.

Podivný chlapík, původně mezi studenty tolerovaný spíš z rozpaků a ze soucitu, se

rázem stal středem společnosti.

„Poslyš, s takovýmhle talentem máš dělat konzervatoř.“

„Tu už mám za sebou.“

„Tak něco vejš. Hudební fakultu na Akademii, ne?“

„Tam učím,“ řekl Popelář nedbale.

„Tak se ukaž...“

Bendl odevzdaně zasedl k pianu, prohrábl klávesy a začal hrát. Komnata s tajemstvím hudby zůstala pro mne zásluhou nulového nadání provždy uzavřena, takže nedokážu technicky popsat, v čem vlastně byl propastný rozdíl mezi tím, co uměl Bořek Karásek a co předváděl Popelář. Bylo to, jako kdyby proti venkovským fotbalovým amatérům nastoupila kompletní sestava Realu Madrid. Zkrátka, Viktor Bendl hrál tak, že i prosté melodie zněly jako skladby pro symfonický orchestr.

„Jak to krucinál děláš?“

„Maličkost, stačí do toho dát duši.“

Piano Popeláře pochopitelně úspěch těšil, zvláště pak obdiv slečny Veroniky, kvůli jejímž čokoládově tmavým očím chodil pravidelně fandit našemu volejbalovému týmu, navštěvoval stejné hospody a nemohl chybět na žádném večírku. Ačkoliv byl o dost starší nežli my, zůstal stále studentsky nezakotvený. Bydlel v propůjčeném ateliéru, dá-li se tak nazvat suterénní cela s vyhlídkou připomínající průzor tanku, na vysoké škole byl zaměstnán pouze na čtvrt úvazku a nárazově si vydělával jako námezdní pianista v nejrůznějších pražských barech. Tajně psal operu, ale ani kousek z ní nikdy nikomu nepředvedl, snad se příliš bál, že by se jeho muzika nelíbila. Ve stereotypním běhu dnů pro něj vztah s naší spolužačkou znamenal pozoruhodnou změnu. Prokoukl, silně omezil konzumaci alkoholu i nikotinu, předváděl se jako bystrý a ironický glosátor. O jeho připravované opeře se dokonce objevila i zmínka v kulturní rubrice Literárních novin. Veronika dlouho věřila Popelářovým nadějím, pod jeho vlivem zvažovala, skoro rok měla do snu zrak a navštěvovala nejrůznější koncerty, hovořilo se dokonce o plánované svatbě. Potom však došlo k roztržce, Verunka ochladla a stále častěji se obje-

vovala s Petrem Pálou, který studoval novinářinu. Bendl na to reagoval rmutným pitím a v jeho klavírním repertoáru přibýlo nostalgických ruských písní, plných vodky a sebevražedných nálad. Mejdán, na který vzpomínám, zapadl do období hroutícího se vztahu, Pála se v domě objevil s velikým plyšovým medvědem, Veronika měla z dárku radost a zářila jako šestnáctiletá holka. Dokonce jí nevadil ani soused o patro výš, který celé hodiny cvičil na housle, což se zdá umělecky chvályhodné, jenže on byl nejen muzikant, ale také podnájemník, a Veroničin otec se ho už řadu let marně snažil z rodinné vilky vystěhovat.

„Toho si nevšímejte, zkusíme ho zahlušit.“

Popelář zasedl k pianu, místnost se rozeřvala, ale muž o patro výš nevzrušeně fídlal dál. Adept žurnalistické profese využil první pauzu k vyprávění jakési docela zábavné historky, vzápětí připojil další, najednou se všem chtělo víc hovořit než zpívat, a Bendl u klavíru osaměl. K nevalnému vnu, jaké se nosí na podobné večírky, otevřela Veronika vynikající koňak z bohatých zásob nepřítomného otce, čas splašeně letěl, některé dvojice se tiše vytrácely do přilehlých pokojů. Blížilo se k půlnoci, když se v ulici pod okny rozjely policejní sirény a blesky výstražných majáků letěly po záclonách jako podivný modrý vítr.

„Hergot, co je to za manévry?“

Tmou třeskla střelba. Automaticky jsme utekli od oken, všichni se nacpali do kuchyně, která se zdála nejbezpečnější, tam jsme se dohadovali, co se to vlastně děje.

Zvenčí se ozvala další střelná rána, která přerušila hovor, a tak jsme jen tiše lapali ozvučky podivného dramatu. Stěkot psů, chraplavý hlas policejního megafonu, ostrý zvuk píšťalky. Pak se rozřinčel domovní zvonek.

Novinářský student pokrčil rameny a vykročil ke dveřím, Veronika ho sledovala vděčným pohledem. Venku uniformy, tlamy včeláků, mihotavé světlo baterek. Muž v civilu předvedl odznak kriminálky a pravil, že se jmenuje kapitán Mašek. Vstoupil dovnitř, neohlížeje se na blátivé šlápoty, které zůstávaly za ním. Přinesl sebou vlhkost noci a jistou nedůtklivou přisnost lidí, kteří pracují, zatímco se ostatní baví.

„Kdo tu bydlí a kdo ne?“

„Co se děje? Co chcete?“

„Budou se ptát já. Komu patří byt?“

Veronika vystoupila z řady. „Já jsem tu doma. A žádám vysvětlení...“

Kapitán stručně objasnil situaci. Někdo se totiž pokusil vyloupit odbočku spořitelny na protější straně předměstského parku, do budovy se dostal zřejmě přes střechy a půdu, takže elektronické zabezpečovací zařízení zůstalo němé a pachatel se mohl celkem nerušeně věnovat otvírání nedobytné pokladny. Jeho práce však působila jistý hluk, jeden nájemník z vedlejšího domu si všiml záblesků světla v temných oknech a zavolal policii. Na místo dorazily vozy pohotovostní jednotky a vyplašený lupič se dal na útěk stejnou cestou, jakou se do spořitelny dostal. Honička na úzkých a nepevných kominických lávkách skončila

tragicky. Pronásledovaný chlapík začal střítet a těžce zranil jednoho uniformovaného policistu. Tak získal značný náskok, rozbil jedno půdní okno a schodištěm seběhl dolů do ulice. Nasazený služební pes sledoval stopu, která vedla napříč parkem a končila u dveří Veroničina domu.

„Ale to je nesmysl!. Ten čokl je cvok.“

„Poslyšte,“ řekl policista, „já nemám na žádné dlouhé dohadování čas. Jeden kolega leží na operačním stole a možná umře. Srandičky skončily. Buď mi vyjdete vstříc tady a teď, nebo vás všechny strčím za katr a budete se bavit jinak.“

Zmlkli jsme a měli pocit, že se chlap z kriminálky zbláznil. My a kasy! Představil jsem si křehkou Veroniku s vrtačkou a hasákem, a přišlo mi to směšné. Takže dost blbostí, všichni si přece můžeme dosvědčit, že se nikdo z domu nehnul. Kriminální nás rozsa- dil jako profesor při semináři, uvelebil se v bidermaierovském křesle a začal zvolna sepisovat seznam přítomných.

„Začneme jedenáctou hodinou. Pěkně po pořádku, kdo kde byl?“

„Všichni přece tady. Ačkoliv...“

Ukázalo se, že to nebude tak jednoduché, jak se na první pohled zdálo. Jiřina s Jardou zmizeli kolem půlnoci a nechťelo se jim moc vysvětlovat, co měli v programu. Romanovi se zase nelíbilo, že se Kateřina příliš vlídně usmívá na Bořka a šel se projít na čerstvých vzduchu.

„Kde jste byl?“

„Jen na zahradě.“

„Co jste tam dělal?“

„Nic. Důležité kouřil a vztekal se.“

„Může vám to někdo potvrdit?“

„Ne.“

Kapitán Mašek si zachmuřeně udělal pár poznámek a pokračoval. Ani samotářský Miša Štěpnička nemohl prokázat svou permanentní přítomnost v hale, neboť se francouzskému koňaku věnoval trochu vehementněji, nežli byl zvyklý, udělalo se mu špatně a téměř dvě hodiny blokoval toaletu. Tedy podle nás. Podle šéfa kriminálního týmu mohl docela klidně nevolnost jenom předstírat a vesele šplhat po střechách a střítet po policistech.

Kriminální nevzrušeně pokračoval dál.

„A co pan Pála?“

Budoucí novinář neměl alibi bez problémů. Odešel v půl dvanácté, neboť tou dobou měl do Prahy přivést pařížský rychlík známou francouzskou šansonierku a Petr doufal, že by mohl přímo na nádraží vyloudit odpověď na pár otázek. Vlak měl zpoždění, navíc v něm slibovaná hvězda nepřijela, protože se na poslední chvíli rozhodla cestovat letadlem. Zklamáný Pála se na večírek vrátil těsně před příchodem uniformy a jako omluvu přinesl hostitelce kyticí křídových tulipánů.

„To je zajímavé!“ potěšil se kapitán. „Máte svědka pro tu nádražáckou návštěvu?“

„Ne ale...“

„Mohli byste mi ukázat své boty?“

„Ovšem. Proč ne?“

Pála přinesl z předstínané mokasíny, které byly zamazané docela stejným blátem jako polobotky kriminalisty.

„Pozoruhodné.“

„Krucinál proč?“ bránil se Petr. „Neumím létat. Jestli vám jde o tu pitomou kytku, tak ji klidně zaplatím.“

„Tak o tulipány opravdu nebeží,“ řekl kapitán temně, zvedl se a šel organizovat podřízené. Pomalu se mi celé představení přestávalo líbit, zdálo se, že jde do tuhého. S policií nejsou velké žerty, a i když Pála určitě žádné kasy neotvíral, můžou ho přinejmenším pěkně dlouho trápit ve vyšetřovací vazbě. Veronika zřejmě myslela na něco podobného a oči jí blýskaly hněvem.

„Koukněte, tohle už přestává všechno!“

„Spíš začíná,“ odsekl kriminální. Do haly se nácápalo několik policistů, kapitán vybral dva z nich a připojil mužské osazenstvo večírku. Stáli jsme v řadě jako pitomci, a protože už jsem slyšel cosi o rekognici, tak jsem očekával, že přivedou nějakého svědka, který si nás bude zkoumatě prohlížet. Místo toho vstoupil pes. Byl to urostlý německý ovčák s otráveným výrazem zvířete, které je přesvědčeno, že v noci se má spát a ne poletovat po vilové čtvrti jako hadr na holi.

„Hledej, Azore, hledej.“

Všichni na psa fascinovaně koukali a Veronika angorská kočka se obratně vyšplhala po závěsu na záclonovou konzoli a z bezpečného místa začala na vlčáka nenávisně prskat. Moc si jí nevšiml.

„Hledej!“

Azor nasál vzduch a prohlédl si nás jako četař nastoupenou jednotku. Do ticha lehece zazníval zvuk houslí neúnávného hráče z horního patra. Ovčák lehece zakňučel, přistoupil k Petru Pálovi a začal neochotně štěkat.

„Tak to stačí,“ řekl kapitán. „Odvedte psa.“

Azor byl zjevně rád, že má celou záležitost z krku, a když vypadl, kočka na zácloně se vítězně usmála. Pála byl bledý a začínal trochu ztrácet nervy.

„Co je to za habaďuru?“

„S tím si nedělejte starosti,“ ozval se nečekaně Popelář od pianu. „Von neštěkal na tebe. Jenom už nemohl poslouchat to barbarský fidlání.“

„Co tím chcete říct?“ zeptal se kapitán.

„Nic. Mezi námi, co máme uši, je to jasný. Jste na špatný adrese. Jestli to opravdu udělal někdo z tohoto baráku, tak ho hledejte nahore.“

„Moment, všichni jste přece říkali, že ten nájemník celou kritickou dobu hrál.“

„Že se tam hrálo,“ upřesnil Popelář. „Nejdřív stylem Franta rasů trápil basu starý krávě u ocasu. A pak, po jedenáctý, najednou změna. Paganini, capriccia. První, devátý, šestnáctý, čtyřicetý. Kdyby to ten blbec dovedl tak, jak se snažil pomocí nějakého magnetáku předstírat, tak nemusel vykrádat kasy. Otevřely by se před ním samy a ještě by mu každé říkal mistře. No nic, vrátil se chvíli potom, co jste zabušili na dveře. To už popadl smýčec sám, a ten chudák policejní pes z toho byl na mrtvici.“

Policista mlčel skoro pět minut. Potom bez zjevného důvodu vynadal dvěma podřízeným a vypravil se s nimi o patro výš. Slyšeli jsme zvýšené hlasy, štěkot i to, jak později všichni sestupovali po zadním schodišti a policejní vozy jeden po druhém odjížděly. Dřív než zmizel poslední, cinkl zvonek.

„Musím se omluvit, že jsme obtěžovali,“ řekl kapitán Mašek, lehece se uklonil a odešel směrem do tmy. Společnost to ocenila vítězným řevem. Viktor Bendl, zvaný Piano Popelář, byl opět hrdinou dne, tedy spíš noci. Kraloval na klasické otáčivé židli, bušil do kláves a přijímal gratulace. Veronika ho mateřsky políbila na čelo, budoucí novinář mu úslužně doléval sklenici.

„O zítřejší den se nestaráme,“ pěli jsme sborově. „kdo nepije, ten je mezulán...“

Nestarali jsme se, pravda, ale přišlo mnoho zítřejších dnů. Policista zraněný při přestřelce zemřel, vrah dostal patnáct let a Veroničin tatík se tak konečně zbavil nevítaného podnájemníka. Moc si však uprázdňovanému domu neužil, protože v pětasedmdesátém roce celé rodina emigrovala do Kanady a vilka podle tehdejších zákonů propadla státu. Pála se se ztrátou přítelkyně vyrovnal a udělal překvapivě rychlou politickou kariéru, Viktor Bendl se už na výsluní úspěchu nedostal nikdy. Uzávěřen ve své sluji se čím dál tím víc podobal popeláři, mocně pil, takže brzy přišel o učitelský úvazek na vysoké škole a nakonec i o přelétavé barové angažmá. Zemřel ve svých šestatřiceti letech na předávkování jakousi drgou, a protože byl docela bez příbuzných, patřil jsem mezi hrstku přátel, kteří likvidovali jeho pozůstalost.

Při té příležitosti jsem narazil na partituru nikdy nedokončené opery. Ukázal jsem ji několika odborníkům, a ti se shodli na názoru, že to není nic moc, jde prý o dílko začátečnické a špatné. Nejspíš mají pravdu. Přesto jsem si ten svazek notových záznamů uložil do knihovny jako vzpomínku na bezstarostné časy studentské a památku na kamaráda, kterému se říkalo Piano Popelář.

Vyprávění
zaznamenal
Antonín JIROTKA
Foto Tomáš BÍLEK

Od 10. října 2008 do 18. ledna 2009 se na Pražském hradě v Tereziánském křídle Starého královského paláce koná výstava věnovaná Československým legiím v Rusku, která je časově omezena lety 1914–1920.

Československá legie v Rusku

– ve fotografiích a dokumentech z českých a ruských vojenských archivů

Československé legie v Rusku jsou vnímány jako jeden z fenoménů českých a československých dějin 20. století. Výstava je koncipována klasicky, chronologickým postupem. Pro lepší pochopení šestiletého působení našich legionářů je rozdělena do tří bloků. První část je vymezena srpnem 1914 až lednem 1918 a představuje činnost České družiny a našich vyšších jednotek v rámci ruské armády. Druhý blok je vymezen lednem 1918 až lednem 1919, přičemž jeho obsahem je další působení našich jednotek v Rusku jako součásti sil Dohody a následně boje proti bolševikům na Volze. Obě tyto části jsou instalovány v prvním patře Tereziánského křídla. V přízemí navazuje poslední blok, který představuje tzv. sibiřskou anabázi v letech 1919 až 1920.

Návštěvníkům se tak představí malá část jedinečné fotografické sbírky a dokumentů k této problematice uložených ve Vojenském ústředním archivu v Praze a Ruském státním vojenském archivu v Moskvě. Materiál z vojenských archivů je účelně doplněn ukázkami výzbroje a výstroje, používané legiemi, pocházející jak z Vojenského historického ústavu, tak i ze soukromých

sbírek. Fotografie přibližují československé legionáře v Rusku nejen jako válečníky na frontách 1. světové války, ale i jako obyčejné lidi, jejich život mimo válečnou vřavu v daleké ruské realitě. K zhlédnutí jsou také vyznamenání a řády, různá platidla, poštovní známky a pohlednice.

Výstavu připravila Správa Pražského hradu ve spolupráci s Odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, Vojenským ústředním archivem a Vojenským historickým ústavem při příležitosti

90. výročí vzniku Československé republiky, ukončení 1. světové války a zahájení bojů československých legií v ruské občanské válce.

Více informací získáte na:

Správa pražského hradu
(tiskový odbor KPR)
Mgr. Pavla Tomšíková
e-mail: pavla.tomsikova@hrad.cz
telefon: + 420 224 372 306
GSM: +420 724 484 338
www.stranky:
www.kulturanahrade.cz

Ministerstvo vnitra (odbor tisku
a public relations)
Mgr. Teresa Babková
e-mail: babkova@mvr.cz
telefon: + 420 974 833 790
GSM: + 420 603 190 124
fax: + 420 974 833 552
www.stranky: www.mvr.cz